

mathilikhitaḥ susaṁvādaḥ

^I ibrahīmaḥ santānō dāyūd tasya santānō
yīśukhrīṣṭastasya pūrvvapuruṣavaṁśāsrēṇī|

^{II} ibrahīmaḥ putra ishāk tasya putrō yākūb
tasya putrō yihūdāstasya bhrātaraśca|

^{III} tasmād yihūdāstāmarō garbhē
pērassērahau jajñātē, tasya pērasaḥ putrō
hiṣrōṇ tasya putrō 'rām|

^{IV} tasya putrō 'mmīnādab tasya putrō nahaśōn
tasya putraḥ salmōn|

^V tasmād rāhabō garbhē bōyam jajñē, tasmād
rūtō garbhē ōbēd jajñē, tasya putrō yīsayāḥ|

^{VI} tasya putrō dāyūd rājaḥ tasmād mṛṭōriyasya
jāyāyām sulēmān jajñē|

^{VII} tasya putrō rihabiyām, tasya putrō'biyaḥ,
tasya putra āsā:|

^{VIII} tasya sutō yihōśāphaṭ tasya sutō yihōrāma
tasya suta uṣiyāḥ|

^{IX} tasya sutō yōtham tasya suta āham tasya
sutō hiṣkiyaḥ|

^X tasya sutō minaśiḥ, tasya suta āmōn tasya
sutō yōśiyāḥ|

^{XI} bābilnagarē pravasanāt pūrvvaṁ sa yōśiyō
yikhaniyaṁ tasya bhrātrmśca janayāmāsa|

^{XII} tatō bābili pravasanakālē yikhaniyaḥ
śaltiyēlaṁ janayāmāsa, tasya sutaḥ sirubbāvil|

^{XIII} tasya sutō 'bōhud tasya suta iliyākīm tasya
sutō'sōr|

XIV asōraḥ sutaḥ sādōk tasya suta ākhīm tasya suta ilīhūd|

XV tasya suta iliyāsar tasya sutō mattan|

XVI tasya sutō yākūb tasya sutō yūṣaph tasya jāyā mariyam; tasya garbhē yīsurajani, tamēva khriṣṭam (arthād abhiṣiktaṁ) vadanti|

XVII ittham ibrahīmō dāyūdam yāvat sākalyēna caturdaśapuruṣāḥ; ā dāyūdaḥ kālād bābili pravasanakālaṁ yāvat caturdaśapuruṣā bhavanti| bābili pravāsanakālāt khriṣṭasya kālaṁ yāvat caturdaśapuruṣā bhavanti|

XVIII yīśukhriṣṭasya janma kaththatē| mariyam nāmikā kanyā yūṣaphē vāgdattāsīt, tadā tayōḥ saṅgamāt prak sā kanyā pavitrēṇātmanā garbhavatī babhūva|

XIX tatra tasyāḥ pati ryūṣaph saujanyaṭ tasyāḥ kalaṅgaṁ prakāśayitum anicchan gōpanēnē tām pāriṭyaktum manaścakrē|

XX sa tathaiva bhāvayati, tadānīm paramēśvarasya dūtaḥ svapnē taṁ darśanaṁ dattvā vyājahāra, hē dāyūdaḥ santāna yūṣaph tvaṁ nijāṁ jāyāṁ mariyamam ādātum mā bhaiṣīḥ|

XXI yatastasyā garbhaḥ pavitrādātmanō'bhavat, sā ca putraṁ prasaviṣyatē, tadā tvaṁ tasya nāma yīsum (arthāt trātāraṁ) kariṣyasē, yasmāt sa nijamanujān tēṣāṁ kaluṣēbhya uddhariṣyati|

XXII itthaṁ sati, paśya garbhavatī kanyā tanayaṁ prasaviṣyatē| immānūyēl tadiyañca nāmadhēyaṁ bhaviṣyati|| immānūyēl asmākaṁ saṅgīśvaraṣṭyarthāḥ|

XXIII iti yad vacanaṃ purvvaṃ bhaviṣyadvaktrā īśvaraḥ kathāyāmāsa, tat tadānīm siddhamabhavat|

XXIV anantaraṃ yūṣaph nidrātō jāgarita utthāya paramēśvariḥ yadūtasya nidēśānusārēṇa nijāṃ jāyāṃ jagrāha,

XXV kintu yāvat sā nijāṃ prathamā sutāṃ a suṣuvē, tāvat tāṃ nōpāgacchat, tataḥ sutasya nāma yīśuṃ cakrē|

II

I anantaraṃ hērōd samjñakē rājñi rājyaṃ śāsati yihūdīyadēśasya baitlēhami nagarē yīśau jātavati ca, katipayā jyōtirvvudaḥ pūrvvasyā diśō yirūsālamnagaraṃ samētya kathayāmasuḥ,

II yō yihūdīyānāṃ rājā jātavān, sa kutrāstē? vyaṃ pūrvvasyāṃ diśi tiṣṭhantastadiyāṃ tārakāṃ apaśyāma tasmāt taṃ praṇantum aṅgamāma|

III tadā hērōd rājā kathāmētāṃ niśamya yirūsālamnagarasthitaiḥ sarvvamānavaiḥ sārddham udvijya

IV sarvvān pradhānayājakān adhyāpakāṃśca samāhūyānīya papraccha, khriṣṭaḥ kutra janīṣyatē?

V tadā tē kathayāmasuḥ, yihūdīyadēśasya baitlēhami nagarē, yatō bhaviṣyadvādinā itthaṃ likhitamāstē,

VI sarvvābhyō rājadhānībhyō yihūdīyasya nīvṛtaḥ| hē yihūdīyadēśasyē baitlēham tvaṃ na cāvarā| isrāyēlīyalōkān mē yatō yaḥ pālayīṣyati| tādr̥gēkō mahārājastvanmadhya udbhaviṣyati||

VII tadānīm hērōd rājā tān jyōtirvvidō
gōpanam āhūya sā tārakā kadā dr̥ṣṭābhavat
, tad viniścayāmāsa|

VIII aparaṁ tān baitlēhamaṁ prahītya gadi-
tavān, yūyaṁ yāta, yatnāt taṁ śīsum anviṣya
taduddēśē prāptē mahyaṁ vārttām dāsyatha,
tatō mayāpi gatvā sa praṇaṁsyatē|

IX tadānīm rājña ētādr̥śīm ājñām prāpya tē
pratashirē, tataḥ pūrvvarsyām diśi sthītaistai
ryā tārakā dr̥ṣṭā sā tārakā tēṣāmagrē gatvā yatra
sthānē śīśūrāstē, tasya sthānasyōpari sthagitā
tasyau|

X tad dr̥ṣṭvā tē mahānanditā babhūvuḥ,

XI tatō gēhamadhya praviśya tasya mātṛā
mariyamā sādharmaṁ taṁ śīsum nirīkṣaya
daṇḍavad bhūtvā praṇēmuḥ, aparaṁ
svēṣām ghanasampattim mōcayitvā suvarṇam
kundurum gandharamaṅca tasmai darśanīyaṁ
dattavantāḥ|

XII paścād hērōd rājasya samīpaṁ punarapi
gantum svapna īśvareṇa niṣiddhāḥ santō 'nyena
pathā tē nijadēśam prati pratashirē|

XIII anantaram tēṣu gatavatmu
paramēśvarasya dūtō yūṣaphē svapnē
darśanaṁ datvā jagāda, tvam utthāya śīsum
tanmātaraṅca gr̥hītvā misardēśam palāyasva,
aparaṁ yāvadahaṁ tubhyaṁ vārttām na
kathayiṣyāmi, tāvat tatraiva nivasa, yatō rājā
hērōd śīsum nāsayitum mṛgayiṣyatē|

XIV tadānīm yūṣaph utthāya rajanyām śīsum
tanmātaraṅca gr̥hītvā misardēśam prati
pratasthē,

XV gatvā ca hērōdō nṛpatē
rmarāṇaparyyantaṁ tatra dēśē nyuvāsa,
tēna misardēśādahaṁ putraṁ svakīyaṁ
samupāhūyam| yadētadvacanam īśvarēṇa
bhaviṣyadvādinā kathitaṁ tat saphalamabhūt|

XVI anantaraṁ hērōd jyōtirvidbhirātmānaṁ
pravañcitarṁ vijñāya bhṛṣaṁ cukōpa; aparaṁ
jyōtirvvidbhyastēna viniścitarṁ yad dinaṁ
taddinād gaṇayitvā dvitīyavatsaraṁ praviṣṭā
yāvanto bālakā asmin baitlēhamnagarē
tatsīmamadhyē cāsan, lōkān prahitya tān
sarvvān ghātayāmāsa|

XVII ataḥ anēkasya vilāpasya nināda: kran-
danasya ca| śōkēna kṛtaśabdaśca rāmāyāṁ
saṁniśamyatē| svabālagāṇahētōrvai rāhēl nārī
tu rōdinī| na manyatē prabōdhantu yatastē
naiva manti hi | |

XVIII yadētad vacanaṁ yirīmiyanāmakabhaviṣyadvādinā
kathitaṁ tat tadānīm saphalam abhūt|

XIX tadanantaraṁ hērēdi rājani mṛtē
paramēśvarasya dūtō misardēśē svapnē
darśanaṁ dattvā yūṣaphē kathitavān

XX tvam utthāya śīsuṁ tanmātarañca gṛhītvā
punarapīsrāyēlō dēśaṁ yāhī, yē janāḥ śīsuṁ
nāśayitum amṛgayanta, tē mṛtavantaḥ|

XXI tadānīm sa utthāya śīsuṁ tanmātarañca
gṛhlan isrāyēldēśam ājagāma|

XXII kintu yihūdīyadēśē arkhilāyanāma
rājakumārō nijapitu rhērōdaḥ padaṁ prāpya
rājatvaṁ karōtīti niśamya tat sthānaṁ yātuṁ
śaṅkitavān, paścāt svapna īśvarāt prabōdham

prāpya gālildēśasya pradēśaikaṃ prasthāya
 nāsarannāma nagaraṃ gatvā tatra nyuṣitavān,
 XXIII tēna taṃ nāsaratiyaṃ kathayiṣyanti,
 yadētadvākyāṃ bhaviṣyadvādibhiruktaṃ tat
 saphalamabhavat |

III

I tadānōm yōhnnāmā majjayitā
 yihūdīyadēśasya prāntaram upasthāya
 pracārayan kathayāmāsa,

II manāmsi parāvarttayata, svargīyarājatvaṃ
 samīpamāgatam |

III paramēśasya panthānaṃ pariṣkuruta sarv-
 vataḥ | tasya rājapathāmścaiva samīkuruta sarv-
 vathā | ityētad prāntarē vākyāṃ vadataḥ kasya-
 cid ravaḥ ||

IV ētadvacanāṃ yīśaiyabhaviṣyadvādinā
 yōhanamuddīśya bhāṣitam | yōhanō
 vasanaṃ mahāṅgarōmajam tasya kaṭau
 carmmakaṭibandhanaṃ; sa ca śūkakīṭān
 madhu ca bhuktavān |

V tadānīm yirūśālamnagaranivāsinaḥ sarvvē
 yihūdīdēśīyā yaddantaṭinyā ubhayataṭasthāśca
 mānavā bahirāgatya tasya samīpē

VI svīyaṃ svīyaṃ duritam aṅgīkṛtya tasyāṃ
 yaddani tēna majjitā babhūvuḥ |

VII aparaṃ bahūn phirūśinaḥ sidūkinaśca
 manujān maṃktuṃ svasamīpam āgacchtō
 vilōkya sa tān abhidadhau, rē rē bhujagavaṃśā
 āgāmīnaḥ kōpāt palāyituṃ yuṣmān
 kaścētītavān?

VIII manaḥparāvarttanasya samucitaṃ pha-
 laṃ phalata |

IX kintvasmākaṃ tāta ibrahīm astīti svēṣu manaḥsu cīntayantō mā vyāharata| yatō yuṣmān ahaṃ vadāmi, īśvara ētebhyaḥ pāṣaṇēbhya ibrahīmaḥ santānān utpādayituṃ śaknōti|

X aparaṃ pādapānām mūlē kuṭhāra idānīmapi lagan āstē, tasmād yasmin pādapē uttamaṃ phalaṃ na bhavati, sa kṛtō madhyē'gniṃ nikṣēpsyatē|

XI aparam ahaṃ manaḥparāvarttanāsūcakēna majjanēna yuṣmān majjayāmīti satyaṃ, kintu mama paścād ya āgacchati, sa mattōpi mahān, ahaṃ tadīyōpānahau vōḍhumapi nahi yōgyōsmi, sa yuṣmān vahnirūpē pavitra ātmani saṃmajjayiṣyati|

XII tasya kārē sūrpa āstē, sa svīyaśasyāni samyak prasphōṭya nijān sakalagōdhūmān saṃgr̥hya bhāṇḍāgārē sthāpayiṣyati, kiṃntu sarvvāṇi vuṣāṇyanirvvāṇavahninā dāhayiṣyati|

XIII anantaraṃ yīśu ryōhanā majjitō bhavituṃ gālilpradēsād yaddani tasya samīpam ājagāma|

XIV kintu yōhan taṃ niṣidhya babhāṣē, tvaṃ kiṃ mama samīpam āgacchasi? varaṃ tvayā majjanaṃ mama prayōjanam āstē|

XV tadānīm yīśuḥ pratyavōcat; idānīm anumanyasva, yata itthaṃ sarvvadharmasādhanam asmākaṃ karttavyaṃ, tataḥ sō'nvamanyata|

XVI anantaraṃ yīśurammaṣi majjituḥ san tatkṣaṇāt tōyamadhyād utthāya jagāma, tadā jīmūtadvārē muktē jātē, sa īśvarasyātmānaṃ

kapōtavad avaruhya svōparyyāgacchantam
vikṣāñcakrē|

XVII aparam ēṣa mama priyaḥ putra
ētasminnēva mama mahāsantōṣa ētādṛṣī
vyōmajā vāg babhūva|

IV

I tataḥ param yīsuḥ pratārakēṇa parīkṣitō
bhavitum ātmanā prāntaram ākrṣṭaḥ

II san catvāriṃśadahōrātrān anāhārastiṣṭhan
kṣudhitō babhūva|

III tadānīm parīkṣitā tatsamīpam
āgatya vyāhṛtavān, yadi tvamiśvarātmajō
bhavēstarhyājñayā pāṣāṇānētān pūpān
vidhēhi|

IV tataḥ sa pratyabravīt, itthaṃ likhitamāstē,
"manujaḥ kēvalapūpēna na jīviṣyati,
kintviśvarasya vadanād yaṇi yaṇi vacāṃsi
niḥsaranti tairēva jīviṣyati|"

V tadā pratārakastaṃ puṇyanagaraṃ nītvā
mandirasya cūḍōpari nidhāya gaditavān,

VI tvam yadiśvarasya tanayō
bhavēstarhitō'dhaḥ pata, yata itthaṃ
likhitamāstē, ādēkṣyati nijān dūtān rakṣitum
tvām paramēśvaraḥ| yathā sarvvēṣu
mārgēṣu tvadiyacaraṇadvayē| na lagēt
prastarāghātastvām ghariṣyanti tē karaiḥ||

VII tadānīm yīsustasmai kathitavān
ētadapi likhitamāstē, "tvam nijaprabhum
paramēśvaraṃ mā parīkṣasva|"

VIII anantaraṃ pratārakāḥ punarapi
tam atyuñcadharādharōpari nītvā jagataḥ

sakalarājyāni tadaiśvaryyāṇi ca darśayāścakāra
kathayāñcakāra ca,

IX yadi tvaṁ daṇḍavad bhavan mām
praṇamēstarhyaham ētāni tubhyaṁ
pradāsyāmi|

X tadānīm yīśustamavōcat, dūrībhava
pratāraka, likhitamidam āstē, "tvayā nijaḥ
prabhuḥ paramēśvaraḥ praṇamyaḥ kēvalaḥ sa
sēvyaśca|"

XI tataḥ pratārakēṇa sa paryyatyāji, tadā
svargīyadūtairāgatyā sa siṣēvē|

XII tadanantaram yōhan kārāyām babandhē,
tadvārttām niśamya yīśunā gālīl prāsthīyata|

XIII tataḥ param sa nāsarannagaram vihāya
jalaghēstaṭē sibūlūnnaptālī ētayōruvabhayōḥ
pradēśayōḥ sīmnōrmadhyavarttī ya:
kapharnāhūm tannagaram itvā nyavasat|

XIV tasmāt, anyādēśīyagālīli yard-
danpārē'bdhirōdhasi| naptālisibūlūndēśau
yatra sthānē sthitau purā|

XV tatratyā manujā yē yē paryyabhrāmyan
tamisrakē| tairjanairbṛhadālōkaḥ pari-
darśiṣyatē tadā| avasan yē janā dēśē
mrtyucchāyāsvarūpakē| tēṣāmupari
lōkānāmālōkaḥ saṁprakāśitaḥ||

XVI yadētadvacanaṁ yīśayiyabhaviṣyadvādinā
prōktaṁ, tat tadā saphalam abhūt|

XVII anantaram yīśuḥ susaṁvadam pracārayan
ētām kathām kathayitum ārēbhē, manāmsi
parāvarttayata, svargīyarājatvaṁ savidhamab-
havad|

XVIII tataḥ paraṁ yīśu rgālilō jaladhēstaṭēna gacchan gacchan āndriyastasya bhrātā śimōn arthatō yaṁ pitaraṁ vadanti ētāvubhau jalaghau jālaṁ kṣipantau dadarśa, yatastau mīnadhāriṇāvāstām|

XIX tadā sa tāvāhūya vyājahāra, yuvāṁ mama paścād āgacchataṁ, yuvāmahaṁ manujadhāriṇau kariṣyāmi|

XX tēnaiva tau jālaṁ vihāya tasya paścāt āgacchatām|

XXI anantaraṁ tasmāt sthānāt vrajan vrajan sivadiyasya sutau yākūb yōhannāmānau dvau sahajau tātēna sārddhaṁ naukōpari jālasya jirṇōddhāraṁ kurvantau vīkṣya tāvāhūtavān|

XXII tatkṣaṇāt tau nāvaṁ svatātañca vihāya tasya paścādgāminau babhūvatuḥ|

XXIII anantaraṁ bhajanabhavanē samupadiśan rājyasya susaṁvādaṁ pracārayan manujānām sarvvaprakārān rōgān sarvvaprakārapīḍāśca śamayan yīśuḥ kṛtsnaṁ gālildēśaṁ bhramitum ārabhata|

XXIV tēna kṛtsnasuriyādēśasya madhyaṁ tasya yaśō vyāpnōt, aparaṁ bhūtagrastā apasmārargīṇaḥ pakṣadhātiprabhṛtayaśca yāvanto manujā nānāvidhavyādhibhiḥ kliṣṭā āsan, teṣu sarvveṣu tasya samīpam ānīteṣu sa tān svasthān cakāra|

XXV ētēna gālil-dikāpani-yirūsālam-yihūdīyadēśēbhyō yarddanaḥ pārāñca bahavō manujāstasya paścād āgacchan|

V

I anantaram sa jananivahaṃ nirīkṣya
bhūdhārōpari vrajitvā samupavivēśa|

II tadānīm śiṣyēṣu tasya samīpamāgatēṣu tēna
tēbhya eṣā kathā kathyāñcakrē|

III abhimānahīnā janā dhanyāḥ, yatastē
svargīyarājyam adhikariṣyanti|

IV khidyamānā manujā dhanyāḥ, yasmāt tē
sāntvanām prāpsanti|

V namrā mānavāśca dhanyāḥ, yasmāt tē
mēdinīm adhikariṣyanti|

VI dharmmāya bubhukṣitāḥ tṛṣārttāśca
manujā dhanyāḥ, yasmāt tē paritarpsyanti|

VII kṛpālavō mānavā dhanyāḥ, yasmāt tē
kṛpām prāpsyanti|

VIII nirmmalahṛdayā manujāśca dhanyāḥ,
yasmāt ta īścaram drakṣyanti|

IX mēlayitārō mānavā dhanyāḥ, yasmāt ta
īścaraśya santānatvēna vikhyāsyanti|

X dharmmakāraṇāt tāḍitā manujā dhanyā,
yasmāt svargīyarājyē tēṣāmadhikarō vidyatē|

XI yadā manujā mama nāmakṛtē yuṣmān nin-
danti tāḍayanti mṛṣā nānādurvvākyāni vadanti
ca, tadā yuyam dhanyāḥ|

XII tadā ānandata, tathā bhṛṣam
hlādadhvañca, yataḥ svargē bhūyāmsi
phalāni lapsyadhvē; tē yuṣmākaṃ purātanān
bhaviṣyadvādinō'pi tādṛg atāḍayan|

XIII yuyam mēdinyam lavaṇarūpāḥ, kintu yadi
lavaṇasya lavaṇatvam apayāti, tarhi tat kēna
prakārēṇa svāduyuktaṃ bhaviṣyati? tat kasyāpi
kāryyasyāyōgyatvāt kēvalam bahiḥ prakṣeptum

narāṇām padatalēna dalayituñca yōgyaṁ bhavati|

XIV yūyaṁ jagati dīptirūpāḥ, bhūdharōpari sthitaṁ nagaraṁ guptaṁ bhavituṁ nahi śakṣyati|

XV aparaṁ manujāḥ pradīpān prajvālya drōṇādhō na sthāpayanti, kintu dīpādhārōparyyēva sthāpayanti, tēna tē dīpā gēhasthitān sakalān prakāśayanti|

XVI yēna mānavā yuṣmākaṁ satkarmmaṇi vilōkya yuṣmākaṁ svargasthaṁ pitaraṁ dhanyaṁ vadanti, tēṣāṁ samakṣaṁ yuṣmākaṁ dīptistādṛk prakāśatām|

XVII ahaṁ vyavasthāṁ bhaviṣyadvākyañca lōptum āgatavān, itthaṁ mānubhavata, tē dvē lōptuṁ nāgatavān, kintu saphalē karttum āgatōsmi|

XVIII aparaṁ yuṣmān ahaṁ tathyaṁ vadāmi yāvat vyōmamēdinyō rdhvaṁsō na bhaviṣyati, tāvat sarvvasmin saphalē na jātē vyavasthāyā ekā mātrā bindurēkōpi vā na lōpsyatē|

XIX tasmāt yō jana ētāsām ājñānām atikṣudrām ekājñāmapī lamghatē manujāmñca tathaiva śikṣayati, sa svargīyarājyē sarvvēbhyaḥ kṣudratvēna vikhyāsyatē, kintu yō janastām pālayati, tathaiva śikṣayati ca, sa svargīyarājyē pradhānatvēna vikhyāsyatē|

XX aparaṁ yuṣmān ahaṁ vadāmi, adhyāpakaphirūsimānavānām dharmmānuṣṭhānāt yuṣmākaṁ dharmmānuṣṭhānē nōttamē jātē yūyam īśvarīyarājyaṁ pravēṣṭuṁ na śakṣyatha|

XXI aparañca tvaṃ naraṃ mā vadhīḥ, yasmāt yō naraṃ hanti, sa vicārasabhāyām daṇḍārḥō bhaviṣyati, pūrvvakālinajanēbhya iti kathitamāsīt, yuṣmābhiraśrāvi|

XXII kintvahaṃ yuṣmān vadāmi, yaḥ kaścit kāraṇaṃ vinā nijabhrātrē kupyati, sa vicārasabhāyām daṇḍārḥō bhaviṣyati; yaḥ kaścicca svīyasahaṃ nirbbōdhaṃ vadati, sa mahāsbhāyām daṇḍārḥō bhaviṣyati; punasca tvaṃ mūḍha iti vākyaṃ yadi kaścit svīyabhrātaraṃ vakti, tarhi narakāgnau sa daṇḍārḥō bhaviṣyati|

XXIII atō vēdyāḥ samīpaṃ nijanaivēdyē samānitē'pi nijabhrātaraṃ prati kasmāccit kāraṇāt tvaṃ yadi dōṣi vidyasē, tadānīm tava tasya smrṭi rjāyatē ca,

XXIV tarhi tasyā vēdyāḥ samīpē nijanaivaidyaṃ nidhāya tadaiva gatvā pūrvvaṃ tēna sārddhaṃ mila, paścāt āgatya nijanaivēdyāṃ nivēdaya|

XXV anyañca yāvat vivādīnā sārddhaṃ vartmani tiṣṭhasi, tāvat tēna sārddhaṃ mēlanaṃ kuru; nō cēt vivādī vicārayituḥ samīpē tvāṃ samarpayati vicārayitā ca rakṣiṇaḥ sannidhau samarpayati tadā tvaṃ kārayāṃ badhyēthāḥ|

XXVI tarhi tvāmahaṃ taththaṃ bravīmi, śeṣakapardakē'pi na pariśōdhitē tasmāt sthānāt kadāpi bahirāgantūṃ na śakṣyasi|

XXVII aparaṃ tvaṃ mā vyabhicara, yadētat vacanaṃ pūrvvakālinalōkēbhyaḥ kathitamāsīt, tad yūyaṃ śrutavantaḥ;

XXVIII kintvahaṃ yuṣmān vadāmi, yadi kaścit kāmataḥ kāñcana yōṣitaṃ paśyati, tarhi sa manasā tadaiva vyabhicaritavān|

XXXIX tasmāt tava dakṣiṇaṃ nētraṃ yadi tvāṃ bādhatē, tarhi tannētraṃ utpāṭya dūrē nikṣipa, yasmāt tava sarvvavapuṣō narakē nikṣēpāt tavaikāṅgasya nāśō varam|

XXX yadvā tava dakṣiṇaḥ karō yadi tvāṃ bādhatē, tarhi taṃ karaṃ chittvā dūrē nikṣipa, yataḥ sarvvavapuṣō narakē nikṣēpāt ēkāṅgasya nāśō varam|

XXXI uktamāstē, yadi kaścīn nijajāyāṃ parityaktum icchati, tarhi sa tasyai tyāgapatram dadātu|

XXXII kintvahaṃ yuṣmān vyāharāmi, vyabhicāradōṣē na jātē yadi kaścīn nijajāyāṃ parityajati, tarhi sa tām vyabhicārayati; yaśca tām tyaktāṃ striyaṃ vivahati, sōpi vyabhicarati|

XXXIII punaśca tvaṃ mṛṣā śapatham na kurvvan īscarāya nijaśapatham pālaya, pūrvvakālinalōkēbhyō yaiṣā kathā kathitā, tāmapi yūyaṃ śrutavantah|

XXXIV kintvahaṃ yuṣmān vadāmi, kamapi śapatham mā kārṣṭa, arthataḥ svarganāmnā na, yataḥ sa īsvarasya simhāsanam;

XXXV pṛthivyā nāmnāpi na, yataḥ sā tasya pādapiṭham; yirūsālamō nāmnāpi na, yataḥ sā mahārājasya purī;

XXXVI nijaśirōnāmnāpi na, yasmāt tasyaikam kacamapi sitam asitam vā karttum tvayā na śakyatē|

XXXVII aparaṃ yūyaṃ saṃlāpasamayē kēvalaṃ bhavatīti na bhavatīti ca vadata yata itō'dhikaṃ yat tat pāpātmanō jāyatē|

XXXVIII aparāṃ lōcanasya vinimayēna lōcanaṃ dantasya vinimayēna dantaḥ pūrvvaktamidam vacanañca yuṣmābhiraśrūyata|

XXXIX kintvahaṃ yuṣmān vadāmi yūyaṃ hiṃsakaṃ naraṃ mā vyāghātayata| kintu kēnacit tava dakṣiṇakapōlē capēṭāghātē kṛtē taṃ prati vāmaṃ kapōlañca vyāghōṭaya|

XL aparāṃ kēnacit tvayā sārdhdam vivādam kṛtvā tava paridhēyavasanē jighṛtītē tasmāyuttariyavasanamapi dēhi|

XLI yadi kaścit tvāṃ krōśamēkaṃ nayanārthaṃ anyāyatō dharati, tadā tēna sārdhdam krōśadvayaṃ yāhi|

XLII yaśca mānavastvāṃ yācatē, tasmai dēhi, yadi kaścit tubhyaṃ dhārayitum icchati, tarhi taṃ prati parāmmukhō mā bhūḥ|

XLIII nijasamīpavasini prēma kuru, kintu śatruṃ prati dvēṣaṃ kuru, yadētat purōktaṃ vacanaṃ ētadapi yūyaṃ śrutavantah|

XLIV kintvahaṃ yuṣmān vadāmi, yūyaṃ ripuvvapi prēma kuruta, yē ca yuṣmān śapantē, tāna, āśiṣaṃ vadata, yē ca yuṣmān ṛṅṭīyantē, tēṣāṃ maṅgalaṃ kuruta, yē ca yuṣmān nindanti, tāḍayanti ca, tēṣāṃ kṛtē prārthayadhvaṃ|

XLV tatra yaḥ satāmasatāñcōpari prabhākaram udāyayati, tathā dhārmikānāmadhārmikānāñcōpari nīraṃ varṣayati tādṛṣō yō yuṣmākaṃ svargasthaḥ pitā, yūyaṃ tasyaiva santānā bhaviṣyatha|

XLVI yē yuṣmāsu prēma kurvanti, yūyaṃ yadi kēvalaṃ tēvvēva prēma kurutha, tarhi

yuṣmākaṁ kiṁ phalaṁ bhaviṣyati? caṇḍālā api tādṛṣaṁ kiṁ na kurvvanti?

XLVII aparaṁ yūyaṁ yadi kēvalaṁ svīyabhrātṛtvēna namata, tarhi kiṁ mahat karma kurutha? caṇḍālā api tādṛṣaṁ kiṁ na kurvvanti?

XLVIII tasmāt yuṣmākaṁ svargasthaḥ pitā yathā pūrṇō bhavati, yūyamapi tādṛṣā bhavata |

VI

I sāvadhānā bhavata, manujān darśayituṁ tēṣāṁ gōcarē dharmmakarma mā kuruta, tathā kṛtē yuṣmākaṁ svargasthapituḥ sakāśāt kiñcana phalaṁ na prāpsyatha |

II tvaṁ yadā dadāsi tadā kapaṭinō janā yathā manujēbhyaḥ praśaṁsāṁ prāptuṁ bhajanabhavanē rājamārgē ca tūrīm vādayanti, tathā mā kuri, ahaṁ tubhyaṁ yathārthaṁ kathayāmi, tē svakāyaṁ phalaṁ alabhanta |

III kintu tvaṁ yadā dadāsi, tadā nijadakṣiṇakarō yat karōti, tad vāmakaraṁ mā jñāpaya |

IV tēna tava dānaṁ guptaṁ bhaviṣyati yastu tava pitā guptadarśi, sa prakāśya tubhyaṁ phalaṁ dāsyati |

V aparaṁ yadā prārthayasē, tadā kapaṭiṅgiva mā kuru, yasmāt tē bhajanabhavanē rājamārgasya kōṇē tiṣṭhantō lōkān darśayantaḥ prārthayituṁ priyantē; ahaṁ yuṣmān tathyaṁ vadāmi, tē svakīyaphalaṁ prāpnuvan |

VI tasmāt prārthanākālē antarāgāraṁ praviśya dvāraṁ rudvā guptaṁ paśyatastava pituḥ samīpē prārthayasva; tēna tava yaḥ

pitā guptadarśī, sa prakāśya tubhyaṁ phalaṁ
dāsyati|

VII aparaṁ prārthanākālē dēvapūjakāiva
mudhā punaruktiṁ mā kuru, yasmāt tē
bōdhantē, bahuvāraṁ kathāyāṁ kathitāyāṁ
tēṣāṁ prārthanā grāhiṣyatē|

VIII yūyaṁ tēṣāmiva mā kuruta, yasmāt
yuṣmākaṁ yad yat prayōjanaṁ yācanātaḥ
prāgēva yuṣmākaṁ pitā tat jānāti|

IX ataēva yūyama idṛk prārthayadhvaṁ, hē
asmākaṁ svargasthapitaḥ, tava nāma pūjyaṁ
bhavatu|

X tava rājatvaṁ bhavatu; tavēcchā svargē
yathā tathaiva mēdinyāmapī saphalā bhavatu|

XI asmākaṁ prayōjanīyam āhāram adya dēhi|

XII vayaṁ yathā nijāparādhinaḥ kṣamāmahē,
tathaiṅasmākaṁ aparādhān kṣamasva|

XIII asmān pariḁṣāṁ mānaya, kintu
pāpātmanō rakṣa; rājatvaṁ gauravaṁ
parākramaḥ ētē sarvvē sarvvadā tava; tathāstu|

XIV yadi yūyam anyēṣāṁ aparādhān
kṣamadhvē tarhi yuṣmākaṁ svargasthapitāpi
yuṣmān kṣamiṣyatē;

XV kintu yadi yūyam anyēṣāṁ aparādhān
na kṣamadhvē, tarhi yuṣmākaṁ janakōpi
yuṣmākaṁ aparādhān na kṣamiṣyatē|

XVI aparaṁ upavāsakālē kapaṭinō janā
mānuṣān upavāsaṁ jñāpayituṁ svēṣāṁ
vadanāni mlānāni kurvvanti, yūyaṁ tṛiva
viṣaṇavadanā mā bhavata; ahaṁ yuṣmān
tathyaṁ vadāmi tē svakīyaphalam alabhanta|

XVII yadā tvam upavasasi, tadā yathā lōkaistvaṃ upavāsīva na dr̥śyasē, kintu tava yō'gōcaraḥ pitā tēnaiva dr̥śyasē, tatkr̥tē nijaśirasi tailaṃ marddaya vadanañca prakṣālaya;

XVIII tēna tava yaḥ pitā guptadarśi sa prakāśya tubhyaṃ phalaṃ dāsyati|

XIX aparaṃ yatra sthānē kīṭāḥ kalaṅkāśca kṣayaṃ nayanti, caurāśca sandhiṃ karttayitvā cōrayituṃ śaknuvanti, tādr̥śyāṃ mēdinyāṃ svārthaṃ dhanāṃ mā sañcinuta|

XX kintu yatra sthānē kīṭāḥ kalaṅkāśca kṣayaṃ na nayanti, caurāśca sandhiṃ karttayitvā cōrayituṃ na śaknuvanti, tādr̥śē svargē dhanāṃ sañcinuta|

XXI yasmāt yatra sthānē yuṣmāṅka dhanāṃ tatraiva khānē yuṣmākaṃ manāmsi|

XXII lōcanaṃ dēhasya pradīpakaṃ, tasmāt yadi tava lōcanaṃ prasannaṃ bhavati, tarhi tava kr̥tsnaṃ vapu rdīptiyuktaṃ bhaviṣyati|

XXIII kintu lōcanē'prasannē tava kr̥tsnaṃ vapuḥ tamisrayuktaṃ bhaviṣyati| ataēva yā dīptistvayī vidyatē, sā yadi tamisrayuktā bhavati, tarhi tat tamisraṃ kiyan mahat|

XXIV kōpi manujō dvau prabhū sēvituṃ na śaknōti, yasmād ēkaṃ saṃmánya tadanyaṃ na sammanyatē, yadvā ēkatra manō nidhāya tadanyam avamanyatē; tathā yūyamapīśvaram lakṣmīñcētyubhē sēvituṃ na śaknutha|

XXV aparaṃ ahaṃ yuṣmabhyaṃ tathyaṃ kathayāmi, kiṃ bhakṣiṣyāmaḥ? kiṃ pāsyāmaḥ? iti prāṇadhāraṇāya mā cintayata; kiṃ

paridhāsyāmaḥ? iti kāyarakṣaṇāya na cintayata; bhakṣyāt prāṇā vasaṇāṅca vapūmṣi kim śrēṣṭhāṇi na hi?

XXVI viḥāyasō vihaṅgamān vilōkayata; tai rnōpyatē na kṛtyatē bhāṅḍāgārē na sañcīyatē'pi; tathāpi yuṣmākaṁ svargasthaḥ pitā tēbhya āhāraṁ vitarati |

XXVII yūyaṁ tēbhyaḥ kim śrēṣṭhā na bhavatha? yuṣmākaṁ kaścit manujaḥ cintayan nijāyuṣaḥ kṣaṇamapi varddhayitum śaknōti?

XXVIII aparaṁ vasaṇāya kutaścintayata? kṣētrōtpannāni puṣpāṇi kathāṁ varddhantē tadālōcayata | tāni tantūn nōtpādayanti kimapi kāryyaṁ na kurvanti;

XXIX tathāpyahaṁ yuṣmān vadāmi, sulēmān tādr̥g aiśvaryavānapi tatpuṣpamiva vibhūṣitō nāsīt |

XXX tasmāt kṣadya vidyamānaṁ ścaḥ cullyām nikṣēpsyatē tādr̥śaṁ yat kṣētrasthitāṁ kusumaṁ tat yadiścara itthaṁ bibhūṣayati, tarhi hē stōkapratyayinō yuṣmān kim na paridhāpayiṣyati?

XXXI tasmāt asmābhiḥ kimatsyatē? kiṅca pāyīṣyatē? kim vā paridhāyīṣyatē, iti na cintayata |

XXXII yasmāt dēvārccakā apīti cēṣṭantē; ētēṣu dravyēṣu prayōjanamastīti yuṣmākaṁ svar-gasthaḥ pitā jānāti |

XXXIII ataēva prathamata īsvariṅyārājyaṁ dharmmaṅca cēṣṭadhvaṁ, tata ētāni vastūni yuṣmabhyaṁ pradāyīṣyantē |

XXXIV śvaḥ kṛtē mā cintayata, śvaēva svayaṁ svamuddīśya cintayiśyati; adyatanī yā cintā sādyakṛtē pracuratarā|

VII

I yathā yūyaṁ dōṣikṛtā na bhavatha, tatkr̥tē'nyam̐ dōṣiṇam̐ mā kuruta|

II yatō yādṛśēna dōṣēṇa yūyaṁ parān dōṣiṇaḥ kurutha, tādr̥śēna dōṣēṇa yūyamapi dōṣikṛtā bhaviśyatha, anyañca yēna parimāṇēna yuṣmābhiḥ parimīyatē, tēnaiva parimāṇēna yuṣmatkr̥tē parimāyiśyatē|

III aparañca nijanayanē yā nāsā vidyatē, tām anālōcyā tava sahajasya lōcanē yat ṛṇam āstē, tadēva kutō vikṣasē?

IV tava nijalōcanē nāsāyāṁ vidyamānāyāṁ, hē bhrātaḥ, tava nayanāt ṛṇam̐ bahiśyartuṁ anujāñhi, kathāmētām̐ nijasahajāya katham̐ kathayituṁ śaknōṣi?

V hē kapaṭin, ādau nijanayanāt nāsām̐ bahiṣkuru tatō nijadr̥ṣṭau suprasannāyāṁ tava bhrātṛ r̥lōcanāt ṛṇam̐ bahiṣkartuṁ śakśyasi|

VI anyañca sāramēyēbhyaḥ pavitravastūni mā vitarata, varāhāṇām̐ samakṣaṇca muktā mā nikṣipata; nikṣēpaṇāt tē tāḥ sarvvāḥ padai r̥dalayiśyanti, parāvṛtya yuṣmānapi vidārayiśyanti|

VII yācadhvam̐ tatō yuṣmabhyam̐ dāyiśyatē; mṛgayadhvam̐ tata uddēśam̐ lapsyadhvē; dvāram̐ āhata, tatō yuṣmatkr̥tē muktam̐ bhaviśyati|

VIII yasmād yēna yācyatē, tēna labhyatē; yēna mṛgyatē tēnōddēśaḥ prāpyatē; yēna ca dvāram āhanyatē, tatkr̥tē dvāram mōcyatē|

IX ātmajēna pūpē prārthitē tasmai pāśānam viśrāṇayati,

X mīnē yācitē ca tasmai bhujagam vitarati, ētādṛśaḥ pitā yuṣmākaṁ madhyē ka āstē?

XI tasmād yūyam abhadraḥ santō'pi yadi nijabālakēbhya uttamaṁ dravyaṁ dātum jānītha, tarhi yuṣmākaṁ svargasthaḥ pitā svīyayācakēbhyaḥ kimuttamāni vastūni na dāsyati?

XII yūṣmān pratītarēśām yādṛśō vyavahārō yuṣmākaṁ priyaḥ, yūyam tān prati tādṛśānēva vyavahārān vidhatta; yasmād vyavasthābhaviṣyadvādinām vacanānām iti sāram|

XIII saṅkīrṇadvārēṇa praviśata; yatō narakagamanāya yad dvāram tad vistīrṇaṁ yacca vartma tad bṛhat tēna bahavaḥ praviśanti|

XIV aparaṁ svargagamanāya yad dvāram tat kīdṛk saṅkīrṇaṁ| yacca vartma tat kīdṛg durgamam| taduddēṣṭāraḥ kiyantō'lpāḥ|

XV aparañca yē janā mēṣavēśēna yuṣmākaṁ samīpam āgacchanti, kintvantardurantā vṛkā ētādṛśēbhyo bhaviṣyadvādibhyaḥ sāvadhānā bhavata, yūyam phalēna tān paricētum śaknutha|

XVI manujāḥ kiṁ kaṅṭakinō vṛkṣād drākṣāphalāni śṛgālakōlitaśca uḍumbaraphalāni śātayanti?

XVII tadvad uttama ēva pādapa uttamaphalāni
janayati, adhamapādapaēvādhamaphalāni
janayati|

XVIII kintūttamapādapaḥ kadāpyadhamaphalāni
janayituṃ na śaknōti, tathādhamōpi pādapa
uttamaphalāni janayituṃ na śaknōti|

XXIX aparaṃ yē yē pādapā adhamaphalāni
janayanti, tē kṛttā vahnau kṣipyantē|

XX ataēva yūyaṃ phalēna tān paricēṣyatha|

XXI yē janā mām prabhuṃ vadanti, tē sarvvē
svargarājyaṃ pravēkṣyanti tanna, kintu yō
mānavō mama svargasthasya pituriṣṭaṃ kar-
mma karōti sa ēva pravēkṣyati|

XXII tad dinē bahavō mām vadiṣyanti, hē
prabhō hē prabhō, tava nāmnā kimasmāmi
rbhaviṣyadvākyāṃ na vyāhṛtaṃ? tava nāmnā
bhūtāḥ kiṃ na tyājitāḥ? tava nāmnā kiṃ
nānādbhutāni karmmāṇi na kṛtāni?

XXIII tadāhaṃ vadiṣyāmi, hē kukarmmakāriṇō
yuṣmān ahaṃ na vēdmi, yūyaṃ matsamīpād
dūrībhavata|

XXIV yaḥ kaścit mamaitāḥ kathāḥ śrutvā
pālayati, sa pāṣāṇōpari gṛhanirmmātrā jñāninā
saha mayōpamīyatē|

XXV yatō vṛṣṭau satyām āplāva āgatē vāyau
vātē ca tēṣu tadgēhaṃ lagnēṣu pāṣāṇōpari tasya
bhittēstanna patatil

XXVI kintu yaḥ kaścit mamaitāḥ kathāḥ śrutvā
na pālayati sa saikatē gēhanirmmātrā jñāninā
upamīyatē|

XXVII yatō jalavr̥ṣṭau satyām āplāva āgatē pavanē vātē ca tai rgr̥hē samāghātē tat patati tatpatanaṁ mahad bhavati|

XXVIII yīsunaitēṣu vākyēṣu samāpitēṣu mānavāstadīyōpadēśam āścaryyam mēnirē|

XXIX yasmāt sa upādhyāyā iva tān nōpadidēśa kintu samarthapurūṣaiva samupadidēśa|

VIII

I yadā sa parvvatād avārōhat tadā bahavō mānavāstatpascād vavrajuḥ|

II ēkaḥ kuṣṭhavān āgatya taṁ praṇamya babhāṣē, hē prabhō, yadi bhavān saṁmanyatē, tarhi mām nirāmayam karttuṁ śaknōti|

III tatō yīśuḥ karaṁ prasāryya tasyāṅgam spr̥śan vyājahāra, sammanyē'ham tvaṁ nirāmayō bhava; tēna sa tatkṣaṇāt kuṣṭhēnāmōci|

IV tatō yīśustaṁ jagāda, avadhēhi kathāmētām kaścidapi mā brūhi, kintu yājakasya sannidhiṁ gatvā svātmānaṁ darśaya manujēbhyō nījanirāmayatvaṁ pramāṇayitūṁ mūsānirūpitaṁ dravyam utsr̥ja ca|

V tadanantaram yīsunā kapharnāhūmnāmani nagarē praviṣṭē kaścit śatasēnāpatistatsamīpam āgatya vinīya babhāṣē,

VI hē prabhō, madīya ēkō dāsaḥ pakṣāghātavyādhinā bhṛṣam vyathitaḥ, satu śayaniya āstē|

VII tadānīm yīśustasmai kathitavān, aham gatvā taṁ nirāmayam kariṣyāmi|

VIII tataḥ sa śatasēnāpatiḥ pratyavadat, hē prabhō, bhavān yat mama gēhamadhyam yāti

tadyōgyabhājanam nāhamasmi; vānmātram
ādiśatu, tēnaiva mama dāsō nirāmayō
bhaviṣyati|

IX yatō mayi paranidhnē'pi mama
nidēśavaśyāḥ kati kati sēnāḥ santi, tata ēkasmin
yāhītyuktē sa yāti, tadanyasmin ehītyuktē
sa āyāti, tathā mama nijadāsē karmmatat
kurvvityuktē sa tat karōti|

X tadānīm yīsustasyaitat vacō niśamya
vismayāpannō'bhūt; nijapaścādgāminō
mānavān avōcca, yuṣmān tathyaṁ vacmi,
isrāyēliyalōkānām madhyē'pi naitādṛśō viśvāsō
mayā prāptaḥ|

XI anyaccāham yuṣmān vadāmi, bahavaḥ
pūrvvasyāḥ paścimāyāśca diśa āgatya
ibrāhīmā ishākā yākūbā ca sākam militvā
samupavēkṣyanti;

XII kintu yatra sthānē rōdanadantagharṣaṇē
bhavatastasmin bahirbhūtata misrē rājyasya
santānā nikṣēsyantē|

XIII tataḥ paraṁ yīsustaṁ śatasēnāpatiṁ
jaḡada, yāhi, tava pratīyanusāratō maṅgalaṁ
bhūyāt; tadā tasminnēva daṇḍē tadiyadāsō
nirāmayō babhūva|

XIV anantaram yīśuḥ pitarasya
gēhamupasthāya jvarēṇa pīḍitām
śayanīyasthitām tasya śvaśrūṁ vīkṣāñcakrē|

XV tatastēna tasyāḥ karasya sprṣṭatavāt
jvarastām tatyāja, tadā sā samutthāya tān siṣēvē|

XVI anantaram sandhyāyām satyām bahuśō
bhūtagrastamanujān tasya samīpam āninyuḥ

sa ca vākyēna bhūtān tyājayāmāsa, sarv-
vaprakārapīḍitajanāmśca nirāmayān cakāra;

XVII tasmāt, sarvvā durbbalatāsmākaṁ
tēnaiva paridhāritā| asmākaṁ sakalaṁ
vyādhiṁ saēva saṁgrhītavān| yadētadvacanaṁ
yīśaiyabhaviṣyadvādinōktamāsīt, tattadā
saphalamabhavat|

XVIII anantaraṁ yīśuścaturdikṣu jananivahaṁ
vilōkya taṭinyāḥ pāraṁ yātuṁ śiṣyān ādidēśa|

XIX tadānīm ēka upādhyāya āgatya kathitavān,
hē gurō, bhavān yatra yāsyati tatrāhamapi bha-
vataḥ paścād yāsyāmi|

XX tatō yīśu rjagāda, krōṣṭuḥ sthātuṁ
sthānaṁ vidyatē, vihāyasō vihaṅgamānām
nīḍāni ca santi; kintu manuṣyaputrasya śiraḥ
sthāpayituṁ sthānaṁ na vidyatē|

XXI anantaram apara ēkaḥ śiṣyastaṁ babhāṣē,
hē prabhō, prathamatō mama pitaraṁ śmaśānē
nidhātuṁ gamanārthaṁ mām anumanyasva|

XXII tatō yīśuruktavān mṛtā mṛtān śmaśānē
nidadhatu, tvam mama paścād āgaccha|

XXIII anantaraṁ tasmin nāvamārūḍhē tasya
śiṣyāstatpaścāt jagmuḥ|

XXIV paścāt sāgarasya madhyaṁ tēṣu gatēṣu
tādṛśaḥ prabalō jhañbhśanila udatiṣṭhat, yēna
mahātaraṅga utthāya taraṇim chāditavān,
kintu sa nidrita āsīt|

XXV tadā śiṣyā āgatya tasya nidrābhaṅgaṁ
kṛtvā kathayāmāsuḥ, hē prabhō, vayaṁ
mriyāmahē, bhavān asmākaṁ praṇān rakṣatu|

XXVI tadā sa tān uktavān, hē alpaviśvāsino
yūyam kutō vibhītha? tataḥ sa utthāya

vātaṁ sāgarañca tarjayāmāsa, tatō
nirvvātamabhavat|

XXVII aparaṁ manujā vismayaṁ vilōkya
kathayāmāsuḥ, ahō vātasaritpatī asya
kimājñāgrāhiṇau? kīdr̥śō'yaṁ mānavah|

XXVIII anantaraṁ sa pāraṁ gatvā
gidērīyadēśam upasthitavān; tadā dvau
bhūtagrastamanujau śmaśānasthānād bahi
rbhūtvā taṁ sākṣāt kṛtavantau, tāvētādr̥śau
pracaṇḍāvastāṁ yat tēna sthānēna kōpi yātum
nāśaknōt|

XXIX tāvucaih kathayāmāsatuh, hē īśvarasya
sūnō yīśō, tvayā sākam āvayōḥ kaḥ samband-
haḥ? nirūpitakālāt prāgēva kimāvabhyāṁ
yātanāṁ dātum atrāgatōsi?

XXX tadānīm tābhyāṁ kiñcid dūrē varāhāṇām
ēkō mahāvrajō'carat|

XXXI tatō bhūtau tau tasyāntikē vinīya
kathayāmāsatuh, yadyāvāṁ tyājayasi, tarhi
varāhāṇām madhyēvrajam āvāṁ prēraya|

XXXII tadā yīśuravadat yātaṁ, anantaraṁ tau
yadā manujau vihāya varāhān āśritavantau,
tadā tē sarvvē varāhā uccasthānāt mahājavēna
dhāvantaḥ sāgarīyatōyē majjantō mamruḥ|

XXXIII tatō varāharakṣakāḥ palāyamānā mad-
hyēnagaraṁ tau bhūtagrastau prati yadyad
aghaṭata, tāḥ sarvvavārttā avadan|

XXXIV tatō nāgarikāḥ sarvvē manujā yīśum
sākṣāt karttum bahirāyātāḥ tañca vilōkya
prārthayāñcakrirē bhavān asmākaṁ sīmātō
yātu|

IX

I anantaram yīśu rnaukāmāruhya punaḥ pāramāgatya nijagrāmam āyayau|

II tataḥ katipayā janā ēkaṁ pakṣāghātinam svaṭṭōpari śāyayitvā tatsamīpam ānayan; tatō yīśustēṣām pratītiṁ vijñāya taṁ pakṣāghātinam jagāda, hē putra, susthirō bhava, tava kaluṣasya marṣaṇam jātam|

III tām kathām niśamya kiyanta upādhyāyā manaḥsu cintitavanta eṣa manuja īśvaram nin-dati|

IV tataḥ sa tēṣām ētādṛśīm cintām vijñāya kathitavān, yūyam manaḥsu kṛta ētādṛśīm kucintām kurutha?

V tava pāpamarṣaṇam jātam, yadvā tva-mutthāya gaccha, dvayōranayō rvākyayōḥ kiṁ vākyam vaktum sugamam?

VI kintu mēdinyām kaluṣam kṣamituṁ manujasutasya sāmartyamastīti yūyam yathā jānītha, tadartham sa taṁ pakṣāghātinam gaditavān, uttiṣṭha, nijaśayanīyam ādāya gēham gaccha|

VII tataḥ sa tatṣaṇād utthāya nijagēham prasthitavān|

VIII mānavā ittham vilōkya vismayam mēnirē, īśvarēṇa mānavāya sāmartyam idṛśam dattam iti kāraṇāt taṁ dhanyam babhāṣirē ca|

IX anantaram yīśustatsthānād gacchan gacchan karasamgrahasthānē samupaviṣṭam mathināmānam ēkaṁ manujam vilōkya taṁ babhāṣē, mama paścād āgaccha, tataḥ sa utthāya tasya paścād vavrāja|

X tataḥ paraṁ yīsau gr̥hē bhōktum upaviṣṭē bahavaḥ karasaṁgrāhiṇaḥ kaluṣiṇaśca mānavā āgatya tēna sākaṁ tasya śiṣyaīśca sākaṁ upa-viviśuḥ|

XI phirūśinastad dr̥ṣṭvā tasya śiṣyān babhāṣirē, yuṣmākaṁ guruḥ kiṁ nimittaṁ karasaṁgrāhibhiḥ kaluṣibhiśca sākaṁ bhumktē?

XII yīśustat śrutvā tān pratyavadat, nirāmayalōkānāṁ cikitsakēna prayōjanaṁ nāsti, kintu sāmayalōkānāṁ prayōjanamāstē|

XIII atō yūyaṁ yātvā vacanasyāsyārthaṁ śikṣadhvam, dayāyāṁ mē yathā prīti rna tathā yajñakarmmaṇi| yatō'haṁ dhārmikān āhvātum nāgatō'smi kintu manaḥ parivarttayitum pāpina āhvātum āgatō'smi|

XIV anantaraṁ yōhanaḥ śiṣyāstasya samīpam āgatya kathayāmāsuḥ, phirūśinō vayañca punaḥ punarupavasāmaḥ, kintu tava śiṣyā nōpavasanti, kutaḥ?

XV tadā yīśustān avōcat yāvat sakhīnāṁ saṁṅgē kanyāyā varastiṣṭhati, tāvat kiṁ tē vilāpaṁ karttum śakluvanti? kintu yadā tēṣāṁ saṁṅgād varam nayanti, tādr̥ṣaḥ samaya āgamiṣyati, tadā tē upavatsyanti|

XVI purātanavasanē kōpi navīnavastrāṁ na yōjayati, yasmāt tēna yōjitēna purātanavasanāṁ chinatti tacchidrañca bahukutsitaṁ dr̥ṣyatē|

XVII anyañca purātanakutvām kōpi navānagōstanīrasaṁ na nidadhāti, yasmāt tathā kṛtē kutū rvidīryyatē tēna gōstanīrasaḥ patati kutūśca naśyati; tasmāt navīnāyām

kutvām navīnō gōstanīrasaḥ sthāpyatē, tēna dvayōravanaṃ bhavati|

XVIII aparaṃ tēnaitatkathākathanakālē ekō'dhipatistaṃ praṇamya babhāṣē, mama duhitā prāyēṇaitāvatkālē mṛtā, tasmād bhavānāgatya tasyā gātrē hastamarpayatu, tēna sā jīviṣyati|

XIX tadānīm yīsuḥ śiṣyaiḥ sākam utthāya tasya paścād vavrāja|

XX ityanantarē dvādaśavatsarān yāvat pradaramayēna śīrṇaikā nārī tasya paścād āgatya tasya vasanasya granthiṃ pasparśa;

XXI yasmāt mayā kēvalaṃ tasya vasanaṃ sprṣṭvā svāस्थ्यam prāpsyatē, sā nārīti manasi niścitavati|

XXII tatō yīsurvadanam parāvarttya tām jagāda, hē kanyē, tvam susthirā bhava, tava viśvāsastvām svasthāmakārṣit| etadvākyē gaditaēva sā yōṣit svasthābhūt|

XXIII aparaṃ yīstustasyādhyakṣasya gēhaṃ gatvā vādakaprabhṛtīn bahūn lōkān śabdāyamānān vilōkya tān avadat,

XXIV panthānaṃ tyaja, kanyēyam nāmriyata nidritāstē; kathāmētām śrutvā tē tamupajaha-suḥ|

XXV kintu sarvvēṣu bahiṣkṛtēṣu sō'bhyantaram gatvā kanyāyāḥ karaṃ dhṛtavān, tēna sōdatiṣṭhat;

XXVI tatastatkarmmaṇō yaśaḥ kṛtsnam tam dēśam vyāptavat|

XXVII tataḥ paraṃ yīstustasmāt sthānād yātrām cakāra; tadā hē dāyūdaḥ santāna, asmān

dayasva, iti vadantau dvau janāvandhau
prōcairāhūyantau tatpaścād vavrajataḥ|

XXVIII tatō yīsau gēhamadhyam̄ praviṣṭam̄
tāvapi tasya samīpam upasthitavantau, tadānīm
sa tau pṛṣṭavān karmmaitat karttuṁ mama
sāmarthyam āstē, yuvām kimiti pratīthaḥ? tadā
tau pratyūcatuḥ, satyam̄ prabhō|

XXIX tadānīm sa tayō rlōcanāni spr̄ṣan
babhāṣē, yuvayōḥ pratītyanusārād yuvayō
rmaṅgalam̄ bhūyāt| tēna tatkṣaṇāt tayō
rnētrāṇi prasannānyabhavan,

XXX paścād yīstau dṛḍhamājñāpya jagāda,
avadhattam̄ ētām kathām̄ kōpi manujō ma
jānīyāt|

XXXI kintu tau prasthāya tasmin kṛtsnē dēṣē
tasya kīrttim̄ prakāśayāmāsatuḥ|

XXXII aparam̄ tau bahiryāta ētasminnantarē
manujā ēkam̄ bhūtagrastamūkam̄ tasya
samīpam ānītavantaḥ|

XXXIII tēna bhūtē tyājite sa mūkaḥ kathām̄
kathayituṁ prārabhata, tēna janā vismayam̄
vijñāya kathayāmāsuḥ, isrāyēlō vaṁśē kadāpi
nēdṛgadr̄śyata;

XXXIV kintu phirūśinaḥ kathayāñcakruḥ
bhūtādhipatinā sa bhūtān tyājayati|

XXXV tataḥ param̄ yīstēsām̄ bhajanabhavana
upadiśan rājyasya susam̄vadam̄ pracārayan
lōkānām̄ yasya ya āmayō yā ca pīḍāsīt, tān
śamayan śamayām̄śca sarvvāṇi nagarāṇi
grāmām̄śca babhrāma|

XXXVI anyañca manujān vyākulān
 arakṣakamēṣāniva ca tyaktān nirīkṣya tēṣu
 kāruṇikaḥ san śiṣyān avadat,

XXXVII śasyāni pracuraṇi santi, kintu chēttāraḥ
 stōkāḥ|

XXXVIII kṣētraṁ pratyaparān chēdakān
 prahētuṁ śasyasvāmināṁ prārthayadhvam|

X

I anantaraṁ yīṣu rdvādaśaśiṣyān
 āhūyamēdhyabhūtān tyājayituṁ sarv-
 vaprakārarōgān pīdāśca śamayituṁ tēbhyaḥ
 sāmartyhamadāt|

II tēṣāṁ dvādaśaprēṣyāṇāṁ nāmānyētāni|
 prathamāṁ śimōn yaṁ pītaraṁ vadanti, tataḥ
 paraṁ tasya sahaja āndriyaḥ, sivadiyasya putrō
 yākūb

III tasya sahajō yōhan; philip barthalamay
 thōmāḥ karasaṁgrāhī mathiḥ, ālphēyaputrō
 yākūb,

IV kinānīyaḥ śimōn, ya iṣkariyōtīyayihūdāḥ
 khriṣṭaṁ parakarē'rpayat|

V ētān dvādaśaśiṣyān yīṣuḥ prēṣayan
 ityājñāpayat, yūyam anyadēśiyānāṁ padavīm
 śemirōṇiyānāṁ kimapi nagarañca na praviśyē

VI isrāyēlgōtrasya hāritā yē yē mēṣāstēṣāmēva
 samīpaṁ yāta|

VII gatvā gatvā svargasya rājatvaṁ savidham-
 abhavat, ētāṁ kathāṁ pracārayata|

VIII āmayagrastān svasthān kuruta, kuṣṭhinaḥ
 pariṣkuruta, mṛtalōkān jīvayata, bhūtān
 tyājayata, vinā mūlyāṁ yūyam alabhadhvaṁ
 vinaīva mūlyāṁ viśrāṇayata|

IX kintu svēṣām kaṭibandhēṣu
svaṇṇarūpyatāmrāṇām kimapi na gṛhṭita|

X anyacca yātrāyai cēlasamputaṃ vā
dvitīyavasanaṃ vā pādukē vā yaṣṭiḥ, ētān
mā gṛhṭita, yataḥ kāryyakṛt bharttuṃ yōgyō
bhavati|

XI aparaṃ yūyaṃ yat puraṃ yañca grāmaṃ
praviśatha, tatra yō janō yōgyapātraṃ tamav-
agatya yānakālaṃ yāvat tatra tiṣṭhata|

XII yadā yūyaṃ tadgēhaṃ praviśatha, tadā
tamāśiṣaṃ vadata|

XIII yadi sa yōgyapātraṃ bhavati, tarhi
tatkalyāṇaṃ tasmai bhaviṣyati, nōcēt
sāśiryuṣmabhyamēva bhaviṣyati|

XIV kintu yē janā yuṣmākamātithyaṃ na
vidadhata yuṣmākaṃ kathāñca na śṛṇvanti
tēṣāṃ gēhāt purādvā prasthānakālē svapadūliḥ
pātayata|

XV yuṣmānaḥ tathyaṃ vacmi vicāradinē
tatpurasya daśātaḥ sidōmamōrāpurayōrdaśā
sahyatarā bhaviṣyati|

XVI paśyata, vṛkayūthamadyē mēṣaḥ
yathāvistathā yuṣmāna prahiṇōmi, tasmād
yūyam ahiriva satarkāḥ kapōtāivāhiṃsakā
bhavata|

XVII nṛbhyaḥ sāvadhānā bhavata; yatastai
ryūyaṃ rājasānsadi samarpiṣyadhvē tēṣāṃ
bhajanagēhē prahāriṣyadhvē|

XVIII yūyaṃ mannāmahētōḥ śāstrṇāṃ
rājñāñca samakṣaṃ tānanyadēśinaścādhi
sākṣitvārthamānēṣyadhvē|

XXIX kintvittham samarpitā yūyam katham kimuttaram vakṣyatha tatra mā cintayata, yatas-tadā yuṣmābhi ryad vaktavyam tat taddaṇḍē yuṣmanmanaḥ su samupasthāsyati|

XX yasmāt tadā yō vakṣyati sa na yūyam kintu yuṣmākamantarasthaḥ pitrātmā|

XXI sahajaḥ sahajaṁ tātaḥ sutañca mṛtau samarpayīṣyati, apatyāgi svasvapitrō rvipakṣībhūya tau ghātayīṣyanti|

XXII mannamahētōḥ sarvvē janā yuṣmān ṛtīyīṣyantē, kintu yaḥ śēṣam yāvad dhairyyam ghṛtvā sthāsyati, sa trāyīṣyatē|

XXIII tai ryadā yūyamēkapurē tādiṣyadhvē, tadā yūyamanyapuraṁ palāyadhvaṁ yuṣmānaḥ tathyaṁ vacmi yāvanmanujasutō naiti tāvad isrāyēldēśīyasarvvanagarabhramaṇam samāpayitum na śakṣyatha|

XXIV gurōḥ śiṣyō na mahān, prabhōrdāsō na mahān|

XXV yadi śiṣyō nijagurō rdāsaśca svaprabhōḥ samānō bhavati tarhi tad yathēṣṭam| cēttairgrhapatirbhūtarāja ucyatē, tarhi parivārāḥ kim tathā na vakṣyantē?

XXVI kintu tēbhyō yūyam mā bibhīta, yatō yanna prakāśīṣyatē, tādṛk chāditaṁ kimapi nāsti, yacca na vyañciṣyatē, tādṛg guptaṁ kimapi nāsti|

XXVII yadahaṁ yuṣmān tamasi vacmi tad yuṣmābhirdīptau kathyatām; karṇābhyām yat śrūyatē tad gēhōpari pracāryyatām|

XXVIII yē kāyaṁ hantuṁ śaknuvanti
nātmānaṁ, tēbhyō mā bhaiṣṭa; yaḥ
kāyātmānau nirayē nāśayituṁ, śaknōti, tatō
bibhīta|

XXIX dvau caṭakau kimēkatāmramudrayā na
vikrīyētē? tathāpi yuṣmattātānumatiṁ vinā
tēṣāmēkōpi bhuvi na patati|

XXX yuṣmacchirasāṁ sarvvakacā gaṇitāmḥ
santi|

XXXI atō mā bibhīta, yūyaṁ bahucaṭakēbhyō
bahumūlyāḥ|

XXXII yō manujasākṣānmāmaṅgīkurutē tama-
haṁ svargasthatātasākṣādaṅgīkariṣyē|

XXXIII pṛthvyāmahaṁ śāntiṁ dātumāgataṭiti
mānubhavata, śāntiṁ dātuṁ na kintvasiṁ|

XXXIV piṭṛmāṭṛṣcaśrūbhiḥ sākaṁ suta-
sutābadhū rvirōdhayituñcāgatē|smi|

XXXV tataḥ svasvaparivāraēva nṛṣatru rbhav-
itā|

XXXVI yaḥ pitari mātari vā mattōdhikaṁ
pṛiyatē, sa na madarhaḥ;

XXXVII yaśca sutē sutāyāṁ vā mattōdhikaṁ
pṛiyatē, sē|pi na madarhaḥ|

XXXVIII yaḥ svakruśaṁ gṛhlan matpaścānnaiti,
sē|pi na madarhaḥ|

XXXIX yaḥ svaprāṇānavati, sa tān hārayiṣyatē,
yastu matkṛtē svaprāṇān hārayati, sa tānavati|

XL yō yuṣmākamātithyaṁ vidadhāti, sa
mamātithyaṁ vidadhāti, yaśca mamātithyaṁ
vidadhāti, sa matpṛerakasyātithyaṁ vidadhāti|

XLI yō bhaviṣyadvādīti jñātvā tasyātithyaṁ
vidhattē, sa bhaviṣyadvādinaḥ phalaṁ lapsyatē,

yaśca dhārmika itī viditvā tasyātithyaṃ
vidhattē sa dhārmikamānavasya phalaṃ
prāpsyati|

XLII yaśca kaścit ētēṣāṃ kṣudranarāṇāṃ
yaṃ kañcanaikaṃ śiṣya itī viditvā kaṃsaikaṃ
śītalasalilāṃ tasmai dattē, yuṣmānaḥ
tathyaṃ vadāmi, sa kēnāpi prakārēṇa phalēna
na vañciṣyatē|

XI

I itthaṃ yīśuḥ svadvādaśāśiṣyāṇāmājñāpanaṃ
samāpya purē pura upadēṣṭuṃ susaṃvādaṃ
pracārayituṃ tatsthānāt pratasthē|

II anantaraṃ yōhan kārāyāṃ tiṣṭhan
khrīṣṭasya karmaṇāṃ vārttaṃ prāpya
yasyāgamanavārttāsīt saēva kiṃ tvam? vā
vayamanyam apēkṣiṣyāmahē?

III ētat praṣṭuṃ nijau dvau śiṣyau prāhiṇōt|

IV yīśuḥ pratyavōcat, andhā nētraṇi labhantē,
khañcā gacchanti, kuṣṭhinaḥ svasthā bhavanti,
badhirāḥ śṛṅvantī, mṛtā jīvanta uttiṣṭhanti,
daridrāṇāṃ samīpē susaṃvādaḥ pracāryata,

V ētāni yadyad yuvāṃ śṛṅnuthaḥ paśyathaśca
gatvā tadvārttāṃ yōhanaṃ gadataṃ|

VI yasyāhaṃ na vighnībhavāmi, saēva
dhanyaḥ|

VII anantaraṃ tayōḥ prasthitayō ryīśu
ryōhanam uddiśya janān jagāda, yūyaṃ kiṃ
draṣṭuṃ vahirmadhyēprāntaram agacchata?
kiṃ vātēna kampitaṃ nalaṃ?

VIII vā kiṃ vikṣituṃ vahirgatavantah? kiṃ
parihitasūkṣmavasanaṃ manujamēkaṃ?

paśyata, yē sūkṣmavaśanaṇi paridadhati, tē rājadhānyāṃ tiṣṭhanti|

IX tarhi yūyaṃ kiṃ draṣṭuṃ bahiragamata, kimēkaṃ bhaviṣyadvādināṃ? tadēva satyaṃ| yuṣṃānaḥaṃ vadāmi, sa bhaviṣyadvādinōpi mahān;

X yataḥ, paśya svakīyadūtōyaṃ tvadagrē prēṣyatē mayā| sa gatvā tava panthānaṃ smayak pariṣkariṣyati|| ētadvacanaṃ yamadhi likhitamāstē sō'yaṃ yōhan|

XI aparaṃ yuṣṃānaḥaṃ tathyaṃ bravīmi, majjayitu ryōhanaḥ śrēṣṭhaḥ kōpi nārītō nājāyata; tathāpi svargarājyamadhyē sarvvēbhyō yaḥ kṣudraḥ sa yōhanaḥ śrēṣṭhaḥ|

XII aparaṇca ā yōhanō'dya yāvat svargarājyaṃ balādākrāntaṃ bhavati ākraminaśca janā balēna tadadhikurvanti|

XIII yatō yōhanaṃ yāvat sarvvabhaviṣyadvādibhi rvyavasthayā ca upadēśaḥ prakāśyata|

XIV yadi yūyamidaṃ vākyaṃ grahituṃ śaknutha, tarhi śrēyaḥ, yasyāgamanasya vacanamāstē sō'yam ēliyaḥ|

XV yasya śrōtuṃ karṇau staḥ sa śrṇōtu|

XVI etē vidyamājanaḥ kai rmayōpamiyantē? yē bālakā haṭṭa upaviśya svaṃ svaṃ bandhumāhūya vadanti,

XVII vayaṃ yuṣṃākaṃ samīpē vaṃśīravādayāma, kintu yūyaṃ nānrṭyata; yuṣṃākaṃ samīpē ca vayamarōdima, kintu yūyaṃ na vyalapata, tādrṣai rbālakaista upamāyiṣyantē|

XVIII yatō yōhan āgatya na bhuktavān na pītavāmśca, tēna lōkā vadanti, sa bhūtagrasta iti |

XIX manujasuta āgatya bhuktavān pītavāmśca, tēna lōkā vadanti, paśyata eṣa bhōktā madyapātā caṇḍalapāpinām bandhaśca, kintu jñāninō jñānavyavahāraṁ nirdōṣaṁ jānanti |

XX sa yatra yatra purē bahvāścaryyaṁ karmma kṛtavān, tannivāsinām manaḥparāvṛtṭyabhāvāt tāni nagaraṇi prati hantētyuktā kathitavān,

XXI hā kōrāsīn, hā baitsaidē, yuṣmanmadhyē yadyadāścaryyaṁ karmma kṛtaṁ yadi tat sōrasīdōnnagara akāriṣyata, tarhi pūrvvamēva tannivāsinaḥ śāṇavasane bhasmani cōpaviśantō manāmsi parāvarttiṣyanta |

XXII tasmādahaṁ yuṣmān vadāmi, vicāradinē yuṣmākaṁ daśataḥ sōrasīdōnō rdaśā sahyatarā bhaviṣyati |

XXIII aparañca bata kapharnāhūm, tvaṁ svargaṁ yāvadunnatōsi, kintu narakē nikṣēpsyasē, yasmāt tvayi yānyāścaryyaṇi karmmaṇyakāriṣata, yadi tāni sidōmnagara akāriṣyanta, tarhi tadadya yāvadasthāsyat |

XXIV kintvahaṁ yuṣmān vadāmi, vicāradinē tava daṇḍataḥ sidōmō daṇḍō sahyatarō bhaviṣyati |

XXV ētasminnēva samayē yīsuḥ punaruvāca, hē svargaprthivyōrēkādhīpatē pītastvaṁ jñānavatō viduṣaśca lōkān pratyētāni na prakāśya bālakān prati prakāśitavān, iti hētōstvām dhanyaṁ vadāmi |

XXVI hē pitaḥ, itthaṁ bhavēt yata idaṁ tvadr̥ṣṭāvuttamaṁ|

XXVII pitrā mayi sarvvāṇi samarpitāni, pitaraṁ vinā kōpi putraṁ na jānāti, yān prati putreṇa pitā prakāśyatē tān vinā putrād anyāḥ kōpi pitaraṁ na jānāti|

XXVIII hē pariśrāntā bhārākrāntāśca lōkā yūyaṁ matsannidhim āgacchata, ahaṁ yuṣmān viśramayiṣyāmi|

XXIX ahaṁ kṣamaṇaśilō namramanaśca, tasmāt mama yugaṁ svēśāmu pari dhārayata mattaḥ śikṣadhvaṅca, tēna yūyaṁ svē svē manasi viśrāmaṁ lapsyadhvē|

XXX yatō mama yugam anāyāsaṁ mama bhāraśca laghuḥ|

XII

I anantaraṁ yīsu rviśrāmavārē śsyamadhyēna gacchati, tadā tacchiṣyā bubhuṣitāḥ santaḥ śsyamañjarīśchatvā chitvā khāditumārabhanta|

II tad vilōkya phirūśinō yīsuṁ jagaduḥ, paśya viśrāmavārē yat karmmakarttavyaṁ tadēva tava śiṣyāḥ kurvvanti|

III sa tān pratyāvadata, dāyūd tatsaṅginaśca bubhuṣitāḥ santō yat karmmakurvvān tat kiṁ yuṣmābhi rñāpāṭhi?

IV yē darśaniyāḥ pūpāḥ yājakān vinā tasya tatsaṅgimanujānāñcābhōjanīyāsta īśvarāvāsaṁ praviṣṭēna tēna bhuktāḥ|

V anyacca viśrāmavārē madhyēmandiraṁ viśrāmavārīyaṁ niyamaṁ laṅvantōpi yājakā

nirdōṣā bhavanti, śāstramadhyē kimidamapi
yuṣmābhi rna paṭhitaṃ?

VI yuṣmānaḥ vadāmi, atra sthānē
mandirādapi garīyān ēka āstē|

VII kintu dayāyām mē yathā prīti rna tathā
yajñakarmmaṇi| ētadvacanasyārthaṃ yadi
yuyam ajñāsiṣṭa tarhi nirdōṣān dōṣiṇō nākārṣṭa|

VIII anyacca manujasutō viśrāmavāsyāpi
patirāstē|

IX anantaram sa tatsthānāt prasthāya tēṣām
bhajanabhavanaṃ praviṣṭavān, tadānīm ēkaḥ
śuṣkakarāmayavān upasthitavān|

X tatō yīsum apavaditum mānuṣāḥ paprac-
chuḥ, viśrāmavārē nirāmayatvaṃ karaṇīyaṃ
na vā?

XI tēna sa pratyuvāca, viśrāmavārē yadi kasy-
acid avi rgarttē patati, tarhi yastaṃ ghr̥tvā na
tōlayati, ētādṛśō manujō yuṣmākaṃ madhyē ka
āstē?

XII avē rmānavaḥ kiṃ nahi śrēyān? atō
viśrāmavārē hitakarmma karttavyaṃ|

XIII anantaram sa taṃ mānavaṃ gaditavān,
karaṃ prasāraya; tēna karē prasāritē
sōnyakaravat svasthō'bhavat|

XIV tadā phirūsinō bahirbhūya katham taṃ
haniṣyāma iti kumantraṇām tatprātikūlyēna
cakruḥ|

XV tatō yīstusad viditvā sthanāntaram
gatavān; anyēṣu bahunarēṣu tatpaścād gatēṣu
tān sa nirāmayān kṛtvā ityajñāpayat,

XVI yūyaṃ mām na paricāyayata|

XVII tasmāt mama priyō manōnītō
manasastuṣṭikāraḥ| madīyaḥ sēvakō yastu

vidyatē taṁ samīkṣatām| tasyōpari svakīyātmā
mayā samsthāpayiṣyatē| tēnānyadēśajātēṣu
vyavasthā samprakāṣyatē|

XXVIII kēnāpi na virōdham sa vivādañca
kariṣyati| na ca rājapathē tēna vacanaṁ
śrāvayiṣyatē|

XXIX vyavasthā calitā yāvat nahi tēna kariṣyatē|
tāvat nalō vidīrṇō'pi bhaṁkṣyatē nahi tēna ca|
tathā sadhūmavarttiñca na sa nirvāpayiṣyatē|

XX pratyāśāñca kariṣyanti tannāmi bhin-
nadēśajāḥ|

XXI yānyētāni vacanāni yīsayiyabhaviṣyadvādinā
prōktānyāsan, tāni saphalānyabhavan|

XXII anantaraṁ lōkai statsamīpam ānītō
bhūtagrastāndhamūkaikamanujastēna
svasthīkṛtaḥ, tataḥ sō'ndhō mūkō draṣṭuṁ
vaktuñcārabdhavān|

XXIII anēna sarvvē vismitāḥ kathayāñcakruḥ,
ēṣaḥ kim dāyūdaḥ santānō nahi?

XXIV kintu phirūśinastat śrutvā gaditavantāḥ,
bālsibūbnāmnō bhūtarājasya sāhāyāṁ vinā
nāyaṁ bhūtān tyājayati|

XXV tadānīm yīśustēṣām iti mānasaṁ vijñāya
tān avadat kiñcana rājyaṁ yadi svavipakṣād
bhidyatē, tarhi tat ucchidyatē; yacca kiñcana
nagaraṁ vā gṛhaṁ svavipakṣād vibhidyatē, tat
sthātum na śaknōti|

XXVI tadvat śayatānō yadi śayatānaṁ bahiḥ
kṛtvā svavipakṣāt pṛthak pṛthak bhavati, tarhi
tasya rājyaṁ kēna prakāreṇa sthāsyati?

XXVII ahañca yadi bālsibūbā bhūtān
tyājayāmi, tarhi yuṣmākaṁ santānāḥ kēna

bhūtān tyājayanti? tasmād yuṣmākam
ētadvicārayitārasta ēva bhaviṣyanti|

XXVIII kintavahaṃ yadiśvarātmanā bhūtān
tyājayāmi, tarhiśvarasya rājyaṃ yuṣmākaṃ
sannidhimāgatavat|

XXX anyañca kōpi balavanta janaṃ
prathamatō na badvā kēna prakāreṇa tasya
gṛhaṃ praviśya taddravyādi lōṭhayituṃ
śaknōti? kintu tat kṛtvā tadyagṛsya dravyādi
lōṭhayituṃ śaknōti|

XXX yaḥ kaścit mama svapakṣiyō nahi
sa vipakṣiya āstē, yaśca mayā sākaṃ na
samgṛhlāti, sa vikirati|

XXXI ataēva yuṣmānahaṃ vadāmi, manujānāṃ
sarvvaprakārapāpānāṃ nindāyāśca marṣaṇaṃ
bhavituṃ śaknōti, kintu pavitrasyātmanō virud-
dhanindāyā marṣaṇaṃ bhavituṃ na śaknōti|

XXXII yō manujasutasya viruddhāṃ kathāṃ
kathayati, tasyāparādhasya kṣamā bhavituṃ
śaknōti, kintu yaḥ kaścit pavitrasyātmanō
viruddhāṃ kathāṃ kathayati nēhalōkē na
prētya tasyāparādhasya kṣamā bhavituṃ
śaknōti|

XXXIII pādapaṃ yadi bhadraṃ vadatha,
tarhi tasya phalamapi sādhu vaktavyaṃ,
yadi ca pādapaṃ asādhuṃ vadatha, tarhi
tasya phalamapyasādhu vaktavyaṃ; yataḥ
svīyasvīyaphalēna pādapaḥ pariciyatē|

XXXIV rē bhujagavaṃśā yūyamasādhavaḥ san-
taḥ kathāṃ sādhu vākyaṃ vaktuṃ śakṣyatha?
yasmād antaḥkaraṇasya pūrṇabhāvānusārād
vadanād vacō nirgacchati|

XXXV tēna sādhumānavō'ntaḥkaraṇarūpāt
sādhubhāṇḍāgarāt sādhu dravyaṃ nirgamayati,
asādhumānuṣastvasādhubhāṇḍāgarād
asādhuvastūni nirgamayati |

XXXVI kintvahaṃ yuṣmān vadāmi, manujā
yāvantyālasavyavacāmsi vadanti, vicāradinē
taduttaramavaśyaṃ dātavyaṃ,

XXXVII yatastvaṃ svīyavacōbhi rñiraparādhaḥ
svīyavacōbhiśca sāparādhō gaṇiṣyasē |

XXXVIII tadānīm katipayā upādhyāyāḥ
phirūśinaśca jagaduḥ, hē gurō vayaṃ bhavattaḥ
kiñcana lakṣma didrḥṣāmaḥ |

XXXIX tadā sa pratyuktavān, duṣṭō
vyabhicārī ca vaṃśō lakṣma mṛgayatē, kintu
bhaviṣyadvādinō yūnasō lakṣma viḥāyānyat
kimapi lakṣma tē na pradarśayiṣyantē |

XL yatō yūnam yathā tryahōrātraṃ
br̥hanmīnasya kuṣāvāsīt, tathā manujaputrōpi
tryahōrātraṃ mēdinyā madhyē sthāsyati |

XLI aparaṃ nīnivīyā mānavā vicāradina
ētadvamśīyānām pratikūlam utthāya tān
dōṣiṇaḥ kariṣyanti, yasmāttē yūnasa upadēśāt
manāmsi parāvarttayāñcakrirē, kintvatra
yūnasōpi gurutara ēka āstē |

XLII punaśca dakṣiṇadēśīyā rājñī vicāradina
ētadvamśīyānām pratikūlamutthāya tān
dōṣiṇaḥ kariṣyati yataḥ sā rājñī sulēmanō
vidyāyāḥ kathām śrōtuṃ mēdinyāḥ sīmna
āgacchat, kintu sulēmanōpi gurutara ekō
janō'tra āstē |

XLIII aparaṃ manujād bahirgatō 'pavit-
rabhūtaḥ śuṣkasthānēna gatvā viśrāmaṃ

gavēṣayati, kintu tadalabhamānaḥ sa vakti,
yasmā; nikētanād āgamam, tadēva vēśma
pakāvṛtya yāmi|

XLIV paścāt sa tat sthānam upasthāya tat
sūnyaṁ mārjitaṁ śōbhitañca vilōkya vrajan
svatōpi duṣṭatarān anyasaptabhūtān saṅginaḥ
karōti|

XLV tatastē tat sthānam praviśya
nivasanti, tēna tasya manujasya śēśadaśā
pūrvvadaśātōtīvāsubhā bhavati, ētēśam
duṣṭavaṁśyānāmapi tathaiva ghaṭiṣyatē|

XLVI mānavēbhya ētāsām kathanām
kathanakālē tasya mātā sahaajāśca tēna sākam
kāñcit kathām kathayituṁ vāñchantō bahirēva
sthitavantah|

XLVII tataḥ kaścit tasmai kathitavān, paśya tava
jananī sahaajāśca tvayā sākam kāñcana kathām
kathayituṁ kāmayamānā bahistiṣṭhanti|

XLVIII kintu sa taṁ pratyavadat, mama kā
jananī? kē vā mama sahaajāḥ?

XLIX paścāt śiṣyān prati karam prasāryya kathi-
tavān, paśya mama janani mama sahaajāścaitē;

L yaḥ kaścit mama svargasthasya pituriṣṭam
karmma kurutē, saēva mama bhrātā bhaginī
jananī ca |

XIII

I aparañca tasmin dinē yīsuḥ sadmanō gatvā
saritpatē rōdhasi samupavivēśa|

II tatra tatsannidhau bahunānām ni-
vahōpasthitēḥ sa taraṇimāruhya samupāviśat,
tēna mānavā rōdhasi sthitavantah|

III tadānīm sa dṛṣṭāntaistān itthaṁ bahuśa
upadiṣṭavān| paśyata, kaścit kṛṣṭivalō bījāni vap-
tuṁ bahirjagāma,

IV tasya vapanakālē katipayabījēsu
mārgapārśvē patitēsu vihagāstāni
bhakṣitavantah|

V aparaṁ katipayabījēsu stōkamṛdyuktapāśāṇē
patitēsu mṛdalpatvāt tatkṣaṇāt tānyaṅkuritāni,

VI kintu ravāvuditē dagdhāni tēṣāṁ
mūlāpraviṣṭatvāt śuṣkatām gatāni ca|

VII aparaṁ katipayabījēsu kaṇṭakānām mad-
hyē patitēsu kaṇṭakānyēdhitvā tāni jagrasuḥ|

VIII aparañca katipayabījāni urvvarāyām
patitāni; tēṣāṁ madhyē kānicit śataguṇāni
kānicit ṣaṣṭiguṇāni kānicit trimśaguṇāni
phalāni phalitavanti|

IX śrōtuṁ yasya śrutī āsātē sa śṛṇuyāt|

X anantaram śiṣyairāgatya sō'pṛcchyata, bha-
vatā tēbhyaḥ kutō dṛṣṭāntakathā kathyatē?

XI tataḥ sa pratyavadat, svargarājyasya
nigūḍhām kathām vēdituṁ yuṣmabhyaṁ
sāmarthyamadāyi, kintu tēbhyō nādāyi|

XII yasmād yasyāntikē varddhatē, tasmāyēva
dāyiṣyatē, tasmāt tasya bāhulyaṁ bhaviṣyati,
kintu yasyāntikē na varddhatē, tasya yat
kiñcanāstē, tadapi tasmād ādāyiṣyatē|

XIII tē paśyantōpi na paśyanti, śṛṇvantōpi na
śṛṇvanti, budhyamānā api na budhyantē ca,
tasmāt tēbhyō dṛṣṭāntakathā kathyatē|

XIV yathā karṇaiḥ śrōṣyatha yūyaṁ vai kintu
yūyaṁ na bhōtsyatha| nētrairdrakṣyatha
yūyañca pariñātum na śakṣyatha| tē mānuṣā

yathā naiva paripaśyanti lōcanaiḥ| karṇai
ryathā na śṛṅvanti na budhyantē ca mānasaiḥ|
vyāvarttitēṣu cittēṣu kalē kutrāpi tairjanaiḥ|
mattastē manujāḥ svasthā yathā naiva bhavanti
ca| tathā tēṣāṃ manuṣyāṇāṃ kriyantē
sthūlabuddhayaḥ| badhiribhūtakarṇāśca
jātāśca mudritā dṛśaḥ|

XV yadētāni vacanāni yīśaiyibhaviṣyadvādinā
prōktāni tēṣu tāni phalanti|

XVI kintu yuṣmākaṃ nayanāni dhanyāni,
yasmāt tāni vīkṣantē; dhanyāśca yuṣmākaṃ
śabdagrahāḥ, yasmāt tairākarṇyatē|

XVII mayā yūyaṃ tathyaṃ vacāmi yuṣmābhi
ryadyad vīkṣyatē, tad bahavō bhaviṣyadvādinō
dhārmikāśca mānavā didṛkṣantōpi draṣṭuṃ
nālabhanta, punaśca yūyaṃ yadyat śṛṅutha, tat
tē śuśrūṣamāṇā api śrōtuṃ nālabhanta|

XVIII kṛṣivaliyadrṣṭāntasyārthaṃ śṛṅuta|

XIX mārgapārśvē bījānyuptāni tasyārtha ēṣaḥ,
yadā kaścit rājyasya kathāṃ niśamya na bud-
hyatē, tadā pāpātmāgatya tadyamanasa uptāṃ
kathāṃ haran nayati|

XX aparaṃ pāṣāṇasthalē bījānyuptāni
tasyārtha ēṣaḥ; kaścit kathāṃ śrutvaiva
harṣacittēna gr̥hlāti,

XXI kintu tasya manasi mūlāpraviṣṭatvāt
sa kiñcitkālamātraṃ sthiraśiṣṭhati; paścāta
tatkathākāraṇāt kōpi klēstādanā vā cēt jāyatē,
tarhi sa tatkṣaṇād vighnamēti|

XXII aparaṃ kaṅṭhakānāṃ madhyē bījānyuptāni
tadartha ēṣaḥ; kēnacit kathāyāṃ śrutāyāṃ

sāmsārikacintābhi rbhrāntibhiśca sā grasyatē,
tēna sā mā viphalā bhavati |

XXIII aparam urvvarāyām bijānyuptāni
tadartha eṣaḥ; yē tām kathām śrutvā vudhyantē,
tē phalitāḥ santaḥ kēcit śataguṇāni kēcita
ṣaṣṭiguṇāni kēcicca trimśadguṇāni phalāni
janayanti |

XXIV anantaram sōparāmēkām
dr̥ṣṭāntakathāmupasthāpya tēbhyaḥ
kathayāmāsa; svargīyarājyaṁ tādṛśēna
kēnacid gr̥hasthēnōpamīyatē, yēna svīyakṣētrē
praśastabijānyaupyanta |

XXV kintu kṣaṇadāyām sakalalōkēṣu suptēṣu
tasya ripurāgatya tēṣām gōdhūmabījānām mad-
hyē vanyayavamabījānyuptvā vavrāja |

XXVI tatō yadā bijēbhyō'nkarā jāyamānāḥ
kaṇiśāni gr̥tavantaḥ; tadā vanyayavasānyapi
dr̥śyamānānyabhavan |

XXVII tatō gr̥hasthasya dāsēyā āgamyā tas-
mai kathayāñcakruḥ, hē mahēccha, bhavatā
kiṁ kṣētrē bhadrabijāni naupyanta? tathātvē
vanyayavasāni kṛta āyan?

XXVIII tadānīm tēna tē pratigaditāḥ,
kēnacid ripuṇā karmmadamakāri | dāsēyāḥ
kathayāmāsuḥ, vayaṁ gatvā tānyutpāyā
kṣipāmō bhavataḥ kīdr̥śicchā jāyatē?

XXIX tēnāvādi, nahi, śānkē'ham
vanyayavasōtpātanakālē yuṣmābhistaīḥ sākaṁ
gōdhūmā apyutpāṭiṣyantē |

XXX ataḥ śsyakarttanakālām yāvad
ubhayānyapi saha varddhantām, paścāt
karttanakālē karttakān vakṣyāmi, yūyamādau
vanyayavasāni samgr̥hya dāhayitum vīṭikā

badvvā sthāpayata; kintu sarvvē gōdhūmā
yuṣmābhi rbhāṅḍāgāraṁ nītvā sthāpyantām|

XXXI anantaraṁ sōparāmēkāṁ
dr̥ṣṭāntakathāmutthāpya tēbhyaḥ kathitavān
kaścinmanujaḥ sarṣapabījamēkāṁ nītvā
svakṣētra uvāpa|

XXXII sarṣapabījaṁ sarvvasmād bījāt
kṣudramapi sadaṅkuritaṁ sarvvasmāt śākāt
br̥had bhavati; sa tādr̥śastaru rbhavati, yasya
śākhāsu nabhasaḥ khagā āgatya nivasanti;
svargīyarājyaṁ tādr̥śasya sarṣapaikasya
samam|

XXXIII punarapi sa upamākathāmēkāṁ
tēbhyaḥ kathayāñcakāra; kācana yōṣit yat
kiṅvamādāya dr̥ṇatrayamitagōdhūmacūrṇānām
madhyē sarvvēṣāṁ miśrīrbhavanaparyyantāṁ
samācchādya nidhattavatī, tatkiṅvamiva
svargarājyaṁ|

XXXIV itthaṁ yīśu rmanujanivahānām
sannidhāvupamākathābhīrētānyākhyānāni
kathitavān upamām vinā tēbhyaḥ kimapi
kathām nākathayat|

XXXV ētēna dr̥ṣṭāntīyēna vākyēna vyādāya
vadaṁ nijaṁ| ahaṁ prakāsayiṣyāmi
guptavākyaṁ purābhavaṁ| yadētadvacanaṁ
bhaviṣyadvādinā prōktamāsīt, tat siddhamab-
havat|

XXXVI sarvvān manujān viśr̥jya yīśau gr̥haṁ
praviṣṭē tacchiṣyā āgatya yīśavē kathitavan-
taḥ, kṣētrasya vanyayavasīyadr̥ṣṭāntakathām
bhavāna asmān spaṣṭīkr̥tya vadatu|

XXXVII tataḥ sa pratyuvāca, yēna
bhadrabījānyupyantē sa manujaputraḥ,

XXXVIII kṣētram jagat, bhadrabījānī rājyasya santānāḥ,

XXXIX vanyayavasāni pāpātmanaḥ santānāḥ|
yēna ripuṇā tānyuptāni sa śayatānaḥ,
karttanasaṁmāyāśca jagataḥ śēṣaḥ, karttakāḥ
svargīyadūtāḥ|

XL yathā vanyayavasāni saṁgr̥hya dāhyantē,
tathā jagataḥ śēṣē bhaviṣyati;

XLI arthāt manujasutaḥ svāmyadūtān
prēsayiṣyati, tēna tē ca tasya rājyāt sarvvān
vighnakāriṇō'dhārmikalōkāmśca saṁgr̥hya

XLII yatra rōdanam dantagharṣaṇaṅca bhavati,
tatrāgnikuṇḍē nikṣēpsyanti|

XLIII tadānīm dhārmikalōkāḥ svēṣām pitū
rājyē bhāskarāiva tējasvinō bhaviṣyanti|
śrōtuṁ yasya śrutī āsātē, ma śṛṇuyāt|

XLIV aparaṅca kṣētramadhyē nidhim paśyan
yō gōpayati, tataḥ param sānandō gatvā
svīyasarvvasvam vikriya ttakṣētram kriṇāti,
sa iva svargarājyaṁ|

XLV anyaṅca yō vaṅik uttamām muktām
gavēṣayan

XLVI mahārghām muktām vilōkya nijasarvvas-
vam vikriya tām kriṇāti, sa iva svargarājyaṁ|

XLVII punaśca samudrō nikṣiptaḥ
sarvvaprakāramīnasamgrāhyānāyaiva
svargarājyaṁ|

XLVIII tasmin ānāyē pūrṇē janā yathā
rōdhasyuttōlya samupaviśya praśastamīnān
saṁgrahya bhājanēṣu nidadhatē, kutsitān
nikṣipanti;

XLIX tathaiva jagataḥ śēṣē bhaviṣyati, pha-
lataḥ svargīyadūtā āgatya puṇyavajjanānām

madhyāt pāpinaḥ pṛthak kṛtvā vahnikuṇḍē
nikṣēpsyanti,

L tatra rōdanaṃ dantai rdantagharṣaṇaṅca
bhaviṣyataḥ|

LI yīsunā tē pṛṣṭā yuṣmābhiḥ
kimētānyākhyānānyabudhyanta? tadā tē
pratyavadan, satyaṃ prabhō|

LII tadānīm sa kathitavān, nijabhāṇḍāgarāt
navīnapurātanāni vastūni nirgamayati yō
gṛhasthaḥ sa iva svargarājyamadhi śikṣitāḥ
svarva upadēṣṭāraḥ|

LIII anantaraṃ yīsurētāḥ sarvvā
dṛṣṭāntakathāḥ samāpya tasmāt sthānāt
pratasthē| aparaṃ svadēśamāgatya janān
bhajanabhavana upadiṣṭavān;

LIV tē vismayaṃ gatvā kathitavanta
ētasyaitādṛṣāṃ jñānam āścaryyaṃ karmma
ca kasmād ajāyata?

LV kimayaṃ sūtradhārasya putrō nahi?
ētasya mātu rnāma ca kim mariyam nahi?
yākub-yūṣaph-śimōn-yihūdāśca kimētasya
bhrātarō nahi?

LVI ētasya bhaginyaśca kiasmākam madhyē
na santi? tarhi kasmādayamētāni labdhavān?
itthaṃ sa tēṣāṃ vighnarūpō babhūva;

LVII tatō yīsunā nigaditaṃ svadēśiyajanānām
madhyaṃ vinā bhaviṣyadvādī kutrāpyanyatra
nāsammānyō bhavatī|

LVIII tēṣāmaviśvāsahētōḥ sa tatra sthānē
bahvāścaryyakarmmāṇi nā kṛtavān|

XIV

I tadānīm rājā hērōd yīsō ryaśaḥ śrutvā nijadāsēyān jagād,

II eṣa majjayitā yōhan, pramitēbhayastasyōtthānāt tēnētthamadbhutaṁ karmma prakāśyatē|

III purā hērōd nijabhrātu: philipō jāyāyā hērōdiyāyā anurōdhād yōhanaṁ dhārayitvā baddhā kārayāṁ sthāpitavān|

IV yatō yōhan uktavān, ētsayāḥ saṁgrahō bhavatō nōcitaḥ|

V tasmāt nṛpatistaṁ hantumicchannapi lōkēbhyō vibhayāñcakāra; yataḥ sarvvē yōhanaṁ bhaviṣyadvādinaṁ mēnirē|

VI kintu hērōdō janmāhīyamaha upasthitē hērōdiyāyā duhitā tēṣāṁ samakṣaṁ nṛtitvā hērōdamaprīṇyat|

VII tasmāt bhūpatiḥ śapatham kurvvan iti pratyajñāsīt, tvayā yad yācyatē, tadēvāham dāsyāmi|

VIII sā kumārī svīyamātuḥ śikṣāṁ labdhā babhāṣē, majjayituryōhana uttamāṅgaṁ bhājanē samānīya mahyaṁ viśrāṇaya|

IX tatō rājā śusōca, kintu bhōjanāyōpaviśatām saṅginām svakṛtaśapathasya cānurōdhāt tat pradātuma ādidēśa|

X paścāt kārām prati naraṁ prahitya yōhana uttamāṅgaṁ chittvā

XI tat bhājana ānāyya tasyai kumāryyai vyaśrāṇayat, tataḥ sā svajananyāḥ samīpaṁ tannināya|

XII paścāt yōhanaḥ śiṣyā āgatya kāyaṁ nītvā śmaśānē sthāpayāmāstatō yīśōḥ sannidhiṁ vrajitvā tadvārttām babhāṣirē|

XIII anantaram̄ yīsuriti niśabhya nāvā nirjanasthānam ēkākī gatavān, paścāt mānavāstat śrutvā nānānagarēbhya āgatya padaistatpaścād iyuh|

XIV tadānīm̄ yīśu rbahirāgatya mahāntam̄ janānivaham̄ nirīkṣya tēṣu kāruṇikaḥ man tēṣām̄ pīḍitajanān nirāmayān cakāra|

XV tataḥ param̄ sandhyāyām̄ śiṣyāstadantikamāgatya kathayāñcakruḥ, idaṁ nirjanasthānam̄ vēlāpyavasannā; tasmāt manujān svasvagrāmam̄ gantuṁ svārtham̄ bhakṣyāṇi krētuñca bhavān tān viśṛjatu|

XVI kintu yīśustānavādīt, tēṣām̄ gamanē prayōjanam̄ nāsti, yūyamēva tān bhōjayata|

XVII tadā tē pratyavadan, asmākamatra pūpapañcakam̄ mīnadvayañcāstē|

XVIII tadānīm̄ tēnōktaṁ tāni madan- tikamānayata|

XIX anantaram̄ sa manujān yavasōparyyupavēṣṭum ājñāpayāmāsa; apara tat pūpapañcakam̄ mīnadvayañca gṛhlan svargam̄ prati nirīkṣyēśvariyaḡuṇān anūdyā bham̄ktvā śiṣyēbhyō dattavān, śiṣyāśca lōkēbhyō daduḥ|

XX tataḥ sarvvē bhuktvā paritṛptavantah, tatastadavaśiṣṭabhakṣyaih pūrṇān dvādaśaḍalakān gṛhītavantah|

XXI tē bhōktārah strīrbālakām̄śca vihāya prāyēṇa pañca sahasrāṇi pumām̄sa āsan|

XXII tadanantaram yīsu rlōkānām visarjanakālē śiṣyān taraṇimārōḍhum svāgrē pāram yātuñca gāḍhamādiṣṭavān|

XXIII tatō lōkēṣu viśṛṣṭēṣu sa viviktē prārthayitum girimēkaṁ gatvā sandhyām yāvat tatraikākī sthitavān|

XXIV kintu tadānīm sammukhavātātātāt saritpatē rmadhyē taraṅgaistararaṇirdōlāyamānābhavat|

XXV tadā sa yāminyāścaturthaprahare padbhyām vrajan tēṣāmantikaṁ gatavān|

XXVI kintu śiṣyāstaṁ sāgarōpari vrajantaṁ vilōkya samudvignā jagaduḥ, ēṣa bhūta iti śaṅkamānā uccaiḥ śabdāyāñcakrirē ca|

XXVII tadaiva yīsustānavadat, susthirā bhavata, mā bhaiṣṭa, eṣō'ham|

XXVIII tataḥ pitara ityuktavān, hē prabhō, yadi bhavānēva, tarhi mām bhavatsamīpaṁ yātumājñāpayatu|

XXIX tataḥ tēnādiṣṭaḥ pitarastaraṇitō'varuhya yīśēṅrantikaṁ prāptum tōyōpari vavrāja|

XXX kintu pracaṇḍam pavanaṁ vilōkya bhayāt tōyē maṁktum ārēbhē, tasmād uccaiḥ śabdāyamānaḥ kathitavān, hē prabhō, māmavatu|

XXXI yīsustatkṣaṇāt karaṁ prasāryya taṁ dharan uktavān, ha stōkapratyayin tvaṁ kutaḥ samaśēthāḥ?

XXXII anantaram tayōstaraṇimārūḍhayōḥ pavanō nivavṛtē|

XXXIII tadānīm yē taraṇyāmāsan, ta āgatya taṁ praṇabhya kathitavantaḥ, yathārthastvamēvēśvarasutaḥ|

XXXIV anantaraṁ pāraṁ prāpya tē
ginēṣarannāmakam nagaramupatasthuḥ,

XXXV tadā tatratyā janā yīśum paricīya
taddēśya caturdiśō vārttām prahitya
yatra yāvantaḥ piḍitā āsan, tāvataēva
tadantikamānayāmāsuḥ|

XXXVI aparaṁ tadīyavasanasya
granthimātraṁ spraṣṭum vinīya yāvantō
janāstat sparsam cakrirē, tē sarvvaēva
nirāmayā babhūvuḥ|

XV

I aparaṁ yirūśālamnagarīyāḥ katipayā ad-
hyāpakāḥ phirūśinaśca yīśōḥ samīpamāgatya
kathayāmāsuḥ,

II tava śiśyāḥ kimartham aprakṣālitakarai
rbhakṣitvā paramparāgataṁ prācīnānām
vyavahāraṁ laṅvantē?

III tatō yīśuḥ pratyuvāca, yūyaṁ param-
parāgatācārēṇa kuta īśvarājñām laṅvadhvē|

IV īśvara ityājñāpayat, tvaṁ nijapitarau
saṁmanyēthāḥ, yēna ca nijapitarau nindyētē,
sa niścitaṁ mriyēta;

V kintu yūyaṁ vadatha, yaḥ svajanakam sva-
jananīm vā vākyamidam vadati, yuvām mattō
yallabhēthē, tat nyavidyata,

VI sa nijapitarau puna rna saṁmarṁsyatē|
ittham yūyaṁ paramparāgatēna
svēśāmācārēṇēśvarīyājñām lumpatha|

VII rē kapaṭinaḥ sarvvē yīśaiyō yuṣmānadhī
bhaviṣyadvacanānyētāni samyag uktavān|

VIII vadanai rmanujā ētē samāyānti madan-
tikam| tathādharai rmadīyañca mānaṁ kurv-
vanti tē narāḥ|

IX kintu tēṣāṁ manō mattō vidūraēva tiṣṭhati|
śikṣayantō vidhīn nrājñā bhajantē māṁ mud-
haiva tē|

X tatō yīśu rlōkān āhūya prōktavān, yūyaṁ
śrutvā budhyadhvaṁ|

XI yanmukhaṁ praviśati, tat manujam
amēdhyāṁ na karōti, kintu yadāsyāt
nirgacchati, tadēva mānuṣamamēdhyī karōti|

XII tadānīm śiṣyā āgatya tasmai
kathayāñcakruḥ, ētām kathāṁ śrutvā phirūśinō
vyarajyanta, tat kiṁ bhavatā jñāyatē?

XIII sa pratyavadat, mama svargasthaḥ pitā
yaṁ kañcidaṅkuraṁ nārōpayat, sa utpāvdyatē|

XIV tē tiṣṭhantu, tē andhamanujānām and-
hamārgadarśakā ēva; yadyandhō'ndhaṁ pan-
thānaṁ darśayati, tarhyubhau garttē patataḥ|

XV tadā pitarastaṁ pratyavadat,
dṛṣṭāntamimasmān bōdhayatu|

XVI yīśunā prōktaṁ, yūyamadya yāvat
kimabōdhāḥ stha?

XVII kathāmimāṁ kiṁ na budhyadhvē
? yadāsyāṁ prēviśati, tad udarē patan
bahirniryāti,

XVIII kintvāsyād yanniryāti, tad antaḥkaraṇāt
niryātavāt manujamamēdhyāṁ karōti|

XIX yatō'ntaḥkaraṇāt kucintā badhaḥ
pāradārikatā vēśyāgamaṁ cairryāṁ
mithyāsākṣyam īśvaranindā caitāni sarvvāṇi
niryyānti|

XX ētāni manuṣyamapavitrī kurvvanti
kintvaprakṣālitakarēṇa bhōjanam manuja-
mamēdhyaṁ na karōti|

XXI anantaram yīstasmāt sthānāt prasthāya
sōrasīdōnnagarayōḥ sīmāmupatasyau|

XXII tadā tatsīmātaḥ kācit kinānīyā yōṣid
āgatya tamuccairuvāca, hē prabhō dāyūdaḥ
santāna, mamaikā duhitāstē sā bhūtagrastā satī
mahāklēśam prāpnōti mama dayasva|

XXIII kintu yīstām kimapi nōktavān, tataḥ
śiṣyā āgatya taṁ nivēdayāmāsuḥ, eṣā yōṣid
asmākaṁ paścād uccairāhūyāgacchati, ēnām
visṛjatu|

XXIV tadā sa pratyavadat, isrāyēlgōtrasya
hāritamēṣān vinā kasyāpyanyasya samīpaṁ
nāhaṁ prēṣitōsmi|

XXV tataḥ sā nārīsamāgatya taṁ praṇāmya
jagāda, hē prabhō māmupakuru|

XXVI sa uktavān, bālakānām bhakṣyamādāya
sāramēyēbhyō dānam nōcitam|

XXVII tadā sā babhāṣē, hē prabhō, tat satyaṁ,
tathāpi prabhō rbhañcād yaducchiṣtam patati,
tat sāramēyāḥ khādanti|

XXVIII tatō yīsuḥ pratyavadat, hē yōṣit, tava
viśvāsō mahān tasmāt tava manōbhilaṣitam
sidyyatu, tēna tasyāḥ kanyā tasminnēva daṇḍē
nirāmayābhavat|

XXIX anantaram yīstasmāt sthānāt
prasthāya gālīlsāgarasya sannidhimāgatya
dharādharamāruhya tatrōpavivēśa|

XXX paścāt janānivahō bahūn
khañcāndhamūkaśuṣkakaramānuṣān ādāya

yīśōḥ samīpamāgatya taccaraṇāntikē
sthāpayāmāsuḥ, tataḥ sā tān nirāmayān akarōt|

XXXI itthaṁ mūkā vākyam vadanti, śuṣkakarāḥ
svāsthyamāyānti, paṅgavō gacchanti, andhā
vīkṣantē, iti vilōkya lōkā vismayaṁ manyamānā
isrāyēla īśvaraṁ dhanyaṁ babhāṣire|

XXXII tadānīm yīśuḥ svaśiṣyān āhūya
gaditavān, ētajjananivahēṣu mama dayā
jāyatē, ētē dinatrayaṁ mayā sākāṁ santi,
ēṣāṁ bhakṣyavastu ca kañcidapi nāsti,
tasmādahamētānakṛtāhārān na visrakṣyāmi,
tathātvē vartmamadhyē klāmyēṣuḥ|

XXXIII tadā śiṣyā ūcuḥ, ētasmin
prāntaramadhyā ētāvato martyān tarpayituṁ
vayaṁ kutra pūpān prāpsyāmaḥ?

XXXIV yīśurapṛcchat, yuṣmākaṁ nikaṭē kati
pūpā āsatē? ta ūcuḥ, saptapūpā alpāḥ
kṣudramīnāśca santi|

XXXV tadānīm sa lōkanivahaṁ
bhūmāvupavēṣṭum ādiśya

XXXVI tān saptapūpān mīnāmśca gṛhlan
īśvariyaḡuṇān anūdyā bhāṁktvā śiṣyēbhyō
dadau, śiṣyā lōkēbhyō daduḥ|

XXXVII tataḥ sarvvē bhuktvā tṛptavantaḥ; ta-
davaśiṣṭabhakṣyēṇa saptadalakān paripūryya
samjagr̥huḥ|

XXXVIII tē bhōktārō yōṣitō bālakāmśca vihāya
prāyēṇa catuḥsahasrāṇi puruṣā āsan|

XXXIX tataḥ paraṁ sa jananivahaṁ visṛjya
tarimāruhya magdalāpradēśam gatavān|

XVI

I tadānīm phirūśinaḥ sidūkinaścāgatya taṁ parīkṣitum nabhamīyaṁ kiñcana lakṣma darśayitum tasmai nivēdayāmāsuḥ|

II tataḥ sa uktavān, sandhyāyām nabhasō raktatvād yūyaṁ vadatha, śvō nirmmalaṁ dinaṁ bhaviṣyati;

III prātaḥkālē ca nabhasō raktatvāt malinatvāñca vadatha, jhañbhśadya bhaviṣyati| hē kapaṭinō yadi yūyam antarīkṣasya lakṣma bōddhum śaknutha, tarhi kālasayaitasya lakṣma katham bōddhum na śaknutha?

IV ētatkālasya duṣṭō vyabhicārī ca vañśō lakṣma gavēṣayati, kintu yūnasō bhaviṣyadvādinō lakṣma vinānyat kimapi lakṣma tān na darśayiyatē| tadānīm sa tān vihāya pratasthē|

V anantaramanyapāragamanakālē tasya śiṣyāḥ pūpamānētum vismṛtavantaḥ|

VI yīsustānavādīt, yūyaṁ phirūśinām sidūkināñca kiṅvaṁ prati sāvadhānāḥ satarkāśca bhavata|

VII tēna tē parasparam vivicya kathayitumārēbhirē, vyaṁ pūpānānētum vismṛtavanta ētatkāraṇād iti kathayati|

VIII kintu yīsustadvijñāya tānavōcat, hē stōkaviśvāsīnō yūyaṁ pūpānānayanamadhi kutaḥ parasparamētat vivimkya?

IX yuṣmābhiḥ kimadyāpi na jñāyatē? pañcabhiḥ pūpaiḥ pañcasahasrapuruṣēṣu bhōjitēṣu bhakṣyōcchiṣṭapūrṇān kati ḍalakān samagṛhītān;

X tathā saptabhiḥ pūpaiścātuḥsahasrapuruṣēṣu bhējitēṣu kati ḍalakān samagr̥hlita, tat kim yuṣmābhirna smaryyatē?

XI tasmāt phirūśinām sidūkināñca kiṇvaṁ prati sāvadhānāstiṣṭhata, kathāmimām ahaṁ pūpānadhī nākathayaṁ, ētad yūyaṁ kutō na budhyadhvē?

XII tadānīm pūpakiṇvaṁ prati sāvadhānāstiṣṭhatēti nōktvā phirūśinām sidūkināñca upadēśaṁ prati sāvadhānāstiṣṭhatēti kathitavān, iti tairabōdhi|

XIII aparañca yīśuḥ kaisariyā-philipipradēśamāgatya śiṣyān apr̥cchat, yō'haṁ manujasutaḥ sō'haṁ kaḥ? lōkairahaṁ kimucyē?

XIV tadānīm tē kathitavantaḥ, kēcid vadanti tvaṁ majjayitā yōhan, kēcidvadanti, tvam ēliyaḥ, kēcicca vadanti, tvaṁ yirimiyo vā kaścīd bhaviṣyadvādīti|

XV paścāt sa tān papraccha, yūyaṁ mām kaṁ vadatha? tataḥ śimōn pitara uvāca,

XVI tvamamarēśvarasyābhiṣiktaputraḥ|

XVII tatō yīśuḥ kathitavān, hē yūnasaḥ putra śimōn tvaṁ dhanyaḥ; yataḥ kōpi anujastvayyētajñānam nōdapādayat, kintu mama svargasyaḥ pitōdapādayat|

XVIII atō'haṁ tvām vadāmi, tvaṁ pitarahaḥ (prastaraḥ) ahañca tasya prastarasyōpari svamaṇḍalīm nirmmāsyāmi, tēna nirayō balāt tām parājēturṁ na śakṣyati|

XIX ahaṁ tubhyaṁ svargīyarājyasya kuñjikām dāsyāmi, tēna yat kiñcana tvaṁ pṛthivyām

bhañtsyasi tatsvargē bhañtsyatē, yacca kiñcana mahyām mōkṣyasi tat svargē mōkṣyatē|

XX paścāt sa śiṣyānādiśat, ahamabhiṣiktō yīsuriti kathām kasmaicidapi yūyañ mā kathayata|

XXI anyañca yirūsālamnagarañ gatvā prācīnalōkēbhyaḥ pradhānayājakēbhya upādhyāyēbhyaśca bahuduḥkhabhōgastairhatatvañ tṛṭiyadinē punarutthānañca mamāvaśyakam ētaḥ kathā yīsutatkālamārabhya śiṣyāñ jñāpayitum ārabdhavāñ|

XXII tadānīm pitarastasya karañ ghṛtvā tarjayitvā kathayitumārabdhavāñ, hē prabhō, tat tvattō dūrañ yātu, tvāñ prati kadāpi na ghaṭiṣyatē|

XXIII kintu sa vadañ parāvartya pitarañ jagāda, hē vighnakārin, matsam-mukhād dūrībhava, tvāñ māñ bādhasē, īśvariyaḥkāryyāt mānuṣiyyakāryyañ tubhyañ rōcatē|

XXIV anantarañ yīsuḥ svīyaśiṣyāñ uktavāñ yaḥ kaścit mama paścādgāmī bhavitum icchati, sa svañ dāmyatu, tathā svakruśañ gṛhñan mat-paścādāyātu|

XXV yatō yaḥ prāṇāñ rakṣitumicchati, sa tāñ hārayiṣyati, kintu yō madarthañ nijapṛāṇāñ hārayati, sa tāñ prāpsyati|

XXVI mānuṣō yadi sarvvañ jagat labhatē nijapṛāṇāñ hārayati, tarhi tasya kō lābhaḥ? manujō nijapṛāṇāñāñ vinimayēna vā kiñ dātum śaknōti?

XXVII manujasutaḥ svadūtaiḥ sākam̐ pituḥ
prabhāvēnāgamiṣyati; tadā pratimanujam̐ svas-
vakarm̐mānusārāt phalam̐ dāsyati|

XXVIII aham̐ yuṣmān tathyaṁ vacmi, sarājyaṁ
manujasutam̐ āgataṁ na paśyantō mṛtyuṁ
na svādiṣyanti, ētādṛśāḥ katipayajanā atrāpi
daṇḍāyamānāḥ santi|

XVII

I anantaram̐ ṣaḍdinēbhyaḥ param̐ yīsuḥ
pitarāṁ yākūbarāṁ tatsahajaṁ yōhanañca
gṛhlan uccādrē rviviktasthānam̐ āgatya tēṣāṁ
samakṣam̐ rūpamanyat dadhāra|

II tēna tadāsyam̐ tējasvi, tadābharaṇam̐
ālōkavat paṇḍaramabhavat|

III anyacca tēna sākam̐ saṁlapantau mūsā
ēliyaśca tēbhyō darśanam̐ dadatuḥ|

IV tadānīm̐ pitarō yīsuṁ jagāda, hē
prabhō sthitiratrāsmākam̐ śubhā, yadi
bhavatānumanyatē, tarhi bhavadarthamēkam̐
mūsārthamēkam̐ ēliyārthañcaikam̐ iti trīṇi
dūṣyāṇi nirmmama|

V ēatkathanakāla ēka ujjvalaḥ
payōdastēṣāmupari chāyām̐ kṛtavān, vāridād
ēṣā nabhasiyā vāg babhūva, mamāyam̐ priyaḥ
putraḥ, asmin̐ mama mahāsantōṣa ētasya
vākyaṁ yūyam̐ niśamayata|

VI kintu vācamētām̐ śṛṇvantaēva śiṣyā mṛṣām̐
śaṅkamānā nyubjā nyapatan|

VII tadā yīsurāgatya tēṣāṁ gātrāṇi sprṣan
uvāca, uttiṣṭhata, mā bhaiṣṭa|

VIII tadānīm̐ nētrāṇyunmīlya yīsuṁ vinā
kamapi na dadṛṣuḥ|

IX tataḥ param adrēavarōhaṇakālē yīśustān ityādideśa, manujasutasya mṛtānām madhyāduṭthānaṁ yāvanna jāyatē, tāvat yuṣmābhirētaddarśanaṁ kasmaicidapi na kathayitavyaṁ|

X tadā śiṣyāstaṁ papracchuḥ, prathamam ēliya āyāsyatīti kuta upādhyāyairucyatē?

XI tatō yīśuḥ pratyavādīt, ēliyaḥ prāgētya sarvvāṇi sādhaṣyatyatīti satyaṁ,

XII kintvahaṁ yuṣmān vacmi, ēliya ētya gataḥ, tē tamaparicitya tasmin yathēcchaṁ vyavajahuḥ; manujasutēnāpi tēṣāmantikē tādr̥g duḥkhaṁ bhōktavyaṁ|

XIII tadānīm sa majjayitāraṁ yōhanamadhi kathāmētām vyāhṛtavān, itthaṁ tacchiṣyā bubudhirē|

XIV paścāt tēṣu jananivahasyāntikamāgatēṣu kaścit manujastadantikamētya jānūnī pātayitvā kathitavān,

XV hē prabhō, matputraṁ prati kṛpām vidadhātu, sōpasmārāmayēna bhṛśaṁ vyathitaḥ san punaḥ puna rvahnau muhu rjalamadhyē patati|

XVI tasmād bhavataḥ śiṣyāṇām samīpē tamānayaṁ kintu tē taṁ svāsthaṁ karttuṁ na śaktāḥ|

XVII tadā yīśuḥ kathitavān rē aviśvāsinaḥ, rē vipathagāminaḥ, punaḥ katikālān ahaṁ yuṣmākaṁ sannidhau sthāsyāmi? katikālān vā yuṣmān sahiṣyē? tamatra mamāntikamānayata|

XVIII paścād yīsunā tarjataēva sa bhūtastaṁ vihāya gataṁ, taddaṇḍaēva sa bālakō nirāmayo'bhūt|

XIX tataḥ śiṣyā guptaṁ yīsumupāgatya babhāṣirē, kutō vayaṁ taṁ bhūtaṁ tyājayitum na śaktāḥ?

XX yīsunā tē prōktāḥ, yuṣmākamapratyayāt;

XXI yuṣmānaḥ tathyaṁ vacmi yadi yuṣmākaṁ sarṣapaikamātrōpi viśvāsō jāyatē, tarhi yuṣmābhirasmin śailē tvamitaḥ sthānāt tat sthānaṁ yāhīti brūtē sa tadaiva caṣyati, yuṣmākaṁ kimapyasādhyāñca karmma na sthāsyāti| kintu prārthanōpavāsau vinaitādṛṣō bhūtō na tyājyēta|

XXII aparaṁ tēṣāṁ gālilpradēśē bhramaṇakālē yīsunā tē gaditāḥ, manujasutō janānāṁ karēṣu samarpayīṣyatē tai rhaṇīṣyatē ca,

XXIII kintu ṛṭiyē'hiṅna ma utthāpiṣyatē, tēna tē bhṛṣāṁ duḥkhitā babhūvaḥ|

XXIV tadanantaraṁ tēṣu kapharnāhūmnagaramāgatēṣu karasaṁgrāhiṇaḥ pitarāntikamāgatya papracchuḥ, yuṣmākaṁ guruḥ kiṁ mandirārthaṁ karaṁ na dadāti? tataḥ pitaraḥ kathitavān dadāti|

XXV tatastasmin gr̥hamadhyamāgatē tasya kathākathanāt pūrvvamēva yīsuruvāca, hē śimōn, mēdinyā rājānaḥ svasvāpatyēbhyaḥ kiṁ vidēśibhyaḥ kēbhyaḥ karaṁ gr̥hlanti? atra tvaṁ kiṁ budhyasē? tataḥ pitara uktavān, vidēśibhyaḥ|

XXVI tadā yīsuruktavān, tarhi santānā muktāḥ santi|

XXVII tathāpi yathāsmābhīstēṣāmantarāyō na janyatē, tatkr̥tē jaladhēstīram̐ gatvā vaḍīsam̐ kṣīpa, tēnāḍau yō mīna utthāsyati, tam̐ ghṛtvā tanmukhē mōcitē tōlakaikam̐ rūpyam̐ prāpsyasi, tad ghṛhītvā tava mama ca kr̥tē tēbhyō dēhi|

XVIII

I tadānīm̐ śīṣyā yīśōh̐ samīpamāgatya pr̥ṣṭavantah̐ svargarājyē kaḥ śrēṣṭhah̐?

II tatō yīśuḥ̐ kṣudramēkam̐ bālakam̐ svasamīpamānīya tēṣām̐ madhyē nidhāya jagāda,

III yuṣmānaham̐ satyam̐ bravīmi, yūyam̐ manōvinimayēna kṣudrabālavat na santaḥ̐ svargarājyam̐ pravēṣṭum̐ na śaknutha|

IV yaḥ̐ kaścīd̐ ētasya kṣudrabālakasya samamātmānam̐ namrīkarōti, saēva svargarājyē śrēṣṭhah̐|

V yaḥ̐ kaścīd̐ ētādr̥ṣām̐ kṣudrabālakamēkam̐ mama nāmni ghṛhlāti, sa māmēva ghṛhlāti|

VI kintu yō janō mayi kr̥taviśvāsānāmētēṣām̐ kṣudraprāṇinām̐ ēkasyāpi vidhniḥ̐ janayati, kaṅṭhabaddhapēṣaṅkīkasya tasya sāgarāgādhajalē majjanam̐ śrēyah̐|

VII vighnāt jagataḥ̐ santāpō bhaviṣyati, vighnō'vaṣyam̐ janayiṣyatē, kintu yēna manujēna vighnō janiṣyatē tasyaiva santāpō bhaviṣyati|

VIII tasmāt tava karaścaraṇō vā yadi tvām̐ bādhatē, tarhi tam̐ chittvā nikṣīpa, dvikarasya dvīpadasya vā tavānaptavahnau nikṣēpāt,

khañjasya vā chinnahastasya tava jīvanē pravēśō varam|

IX aparaṁ tava nētraṁ yadi tvāṁ bādhatē, tarhi tadapyutpāvya nikṣipa, dvinētrasya narakāgnau nikṣēpāt kāṇasya tava jīvanē pravēśō varam|

X tasmādavadhaddhaṁ, ētēśāṁ kṣudraprāṇinām ēkamapi mā tucchikuruta,

XI yatō yuṣmānahaṁ tathyaṁ bravīmi, svargē tēśāṁ dūtā mama svargasthasya pīturāsyāṁ nityaṁ paśyanti| evaṁ yē yē hāritāstān rakṣituṁ manujaputra āgacchat|

XII yūyamatra kim vivimḡghvē? kasyacid yadi śataṁ mēśāḥ santi, tēśāmēkō hāryyatē ca, tarhi sa ēkōnaśataṁ mēśān vihāya parvvataṁ gatvā taṁ hāritamēkaṁ kim na mṛḡgayatē?

XIII yadi ca kadācit tanmēśōddēśāṁ lamatē, tarhi yuṣmānahaṁ satyaṁ kathayāmi, sō'vipathagāmibhya ēkōnaśatamēśēbhyōpi tadēkahētōradhikam āhlādatē|

XIV tadvad ētēśāṁ kṣudraprāṇinām ēkōpi naśyatīti yuṣmākaṁ svargasthapitu rnābhimatam|

XV yadyapi tava bhrātā tvayi kimapya-parādhyati, tarhi gatvā yuvayōrdvayōḥ sthitayōstasyāparādhaṁ taṁ jñāpaya| tatra sa yadi tava vākyaṁ śṛṇōti, tarhi tvāṁ svabhrātaraṁ prāptavān,

XVI kintu yadi na śṛṇōti, tarhi dvābhyāṁ tribhi rvā sākṣībhiḥ sarvvaṁ vākyaṁ yathā niścitaṁ jāyatē, tadartham ēkaṁ dvau vā sākṣiṇau ḡḥitvā yāhi|

XVII tēna sa yadi tayō rvākyaṃ na mānyatē, tarhi samājaṃ tajjñāpaya, kintu yadi samājasyāpi vākyaṃ na mānyatē, tarhi sa tava samīpē dēvapūjakāiva caṇḍālāiva ca bhaviṣyati|

XVIII ahaṃ yuṣmān satyaṃ vadāmi, yuṣmābhiḥ pṛthivyāṃ yad badhyatē tat svargē bhaṃtsyatē; mēdinyāṃ yat bhōcyatē, svargē'pi tat mōkṣyatē|

XIX punarahaṃ yuṣmān vadāmi, mēdinyāṃ yuṣmākaṃ yadi dvāvēkavākyībhūya kiñcit prārthayētē, tarhi mama svargasthapitrā tat tayōḥ kṛtē sampannaṃ bhaviṣyati|

XX yatō yatra dvau trayō vā mama nānni milanti, tatraivāhaṃ tēṣāṃ madhyē'smi|

XXI tadānīm pitarastatsamīpamāgatya kathitavān hē prabhō, mama bhrātā mama yadya-parādhyati, tarhi taṃ katikṛtvaḥ kṣamiṣyē?

XXII kim saptakṛtvaḥ? yīśustaṃ jagāda, tvāṃ kēvalaṃ saptakṛtvō yāvat na vadāmi, kintu saptatyā guṇitaṃ saptakṛtvō yāvat|

XXIII aparaṃ nijadāsaiḥ saha jigaṇayiṣuḥ kaścīd rājēva svargarājayaṃ|

XXIV ārabdhē tasmin gaṇanē sārddhasahasramudrāpūritānām daśasahasrapuṭakānām ēkō'ghamaṇastatsamakṣamānāyi|

XXV tasya pariśōdhanāya dravyābhāvāt pariśōdhanārthaṃ sa tadyabhāryyāputrādisarvasvañca vikriyatāmiti tatprabhurādīdēsa|

XXVI tēna sa dāsastasya pādayōḥ patan praṇamya kathitavān , hē prabhō bhavatā ghairyyē kṛtē mayā sarvvaṃ pariśōdhiṣyatē|

XXVII tadānīm dāsasya prabhuḥ sakaruṇaḥ san sakalarṇaṃ kṣamitvā taṃ tatyāja|

XXVIII kintu tasmin dāsē bahi ryātē, tasya śataṃ mudrācaturthāṃśān yō dhārayati, taṃ sahadāsaṃ dr̥ṣḍvā tasya kaṅṭhaṃ niṣpīḍya ga-dītavān, mama yat prāpyaṃ tat pariśōdhaya|

XXIX tadā tasya sahadāsastatpādayōḥ patitvā viniya babhāṣē, tvayā dhairyyē kṛtē mayā sarv-vaṃ pariśōdhiṣyatē|

XXX tathāpi sa tat nānagīkṛtya yāvat sarv-vamṛṇaṃ na pariśōdhitavān tāvat taṃ kārayāṃ sthāpayāmāsa|

XXXI tadā tasya sahadāsāstasyaitādṛg ācaraṇaṃ vilōkya prabhōḥ samīpaṃ gatvā sarvvaṃ vṛttāntaṃ nivēdayāmāsuḥ|

XXXII tadā tasya prabhustamāhūya jagāda, rē duṣṭa dāsa, tvayā matsannidhau prārthitē mayā tava sarvvamṛṇaṃ tyaktaṃ;

XXXIII yathā cāhaṃ tvayi karuṇāṃ kṛtavān, tathaiva tvatsahadāsē karuṇākaraṇaṃ kim tava nōcitaṃ?

XXXIV iti kathayitvā tasya prabhuḥ kruddhyan nijaprāpyaṃ yāvat sa na pariśōdhitavān, tāvat prahārakānāṃ karēṣu taṃ samarpitavān|

XXXV yadi yūyaṃ svāntaḥkaraṇaiḥ svasvasa-hajānāṃ aparādhān na kṣamadhvē, tarhi mama svargasyaḥ pitāpi yuṣmān pratitthaṃ kariṣyati|

XIX

I anantaram ētāsu kathāsu samāptāsu yīśu rgālilapradēśāt prasthāya yardantīrasthaṃ yihūdāpradēśaṃ prāptaḥ|

II tadā tatpaścāt jananivahē gatē sa tatra tān nirāmayān akarōt|

III tadanantaram phirūsinastatsamīpamāgatya pārīkṣitum taṁ papracchuḥ, kasmādapi kāraṇāt narēṇa svajāyā parityājyā na vā?

IV sa pratyuvāca, prathamam Īśvarō naratvēna nārītvēna ca manujān sasarja, tasmāt kathitavān,

V mānuṣaḥ svapitarau parityajya svapatnyām āsakṣyatē, tau dvau janāvēkāṅgau bhaviṣyataḥ, kimētaḍ yuṣmābhi rna paṭhitam?

VI atastau puna rna dvau tayōrēkāṅgatvaṁ jātaṁ, Īśvarēṇa yacca samayujyata, manujō na tad bhindyāt|

VII tadānīm tē taṁ pratyavadan, tathātvē tyājyapatraṁ dattvā svām svām jāyām tyaktum vyavasthām mūsāḥ kathaṁ lilēkha?

VIII tataḥ sa kathitavān, yuṣmākaṁ manasām kāṭhinyād yuṣmān svām svām jāyām tyaktum anvamanyata kintu prathamād eṣō vidhīrṇāsīt|

IX atō yuṣmānahaṁ vadāmi, vyabhicāraṁ vinā yō nijajāyām tyajēt anyāñca vivahēt, sa paradārān gacchati; yaśca tyaktām nārīm vivaḥati sōpi paradārēṣu ramatē|

X tadā tasya śiṣyāstaṁ babhāṣirē, yadi svajāyayā sākaṁ puṁsa ētādṛk sambandhō jāyatē, tarhi vivahanamēva na bhadraṁ|

XI tataḥ sa uktavān, yēbhystatsāmarthyaṁ ādāyi, tān vinānyaḥ kōpi manuja ētanmataṁ grahītum na śaknōti|

XII katipayā jananaklibaḥ katipayā narakṛtaklibaḥ svargarājyāya katipayāḥ svakṛtaklibāśca santi, yē grahītum śaknuvanti tē gṛhlantu|

XIII aparam yathā sa śīsūnām gātrēṣu hastaṁ datvā prārthayatē, tadarthaṁ tatsamīmpaṁ śīsava ānīyanta, tata ānayitṛṇ śiṣyāstiraskṛtavantaḥ|

XIV kintu yīsuruvāca, śīsavō madantikam āgacchantu, tān mā vārayata, ētādṛśām śīsūnāmēva svargarājyaṁ|

XV tataḥ sa tēṣām gātrēṣu hastaṁ datvā tasmāt sthānāt pratasthē|

XVI aparam ēka āgatya taṁ papraccha, hē paramagurō, anantāyuhḥ prāptuṁ mayā kiṁ kiṁ satkarma karttavyaṁ?

XVII tataḥ sa uvāca, mām paramaṁ kutō vadasi? vinēscaraṁ na kōpi paramaḥ, kintu yadyanantāyuhḥ prāptuṁ vāñchasi, tarhyājñāḥ pālaya|

XVIII tadā sa pṛṣṭavān, kāḥ kā ājñāḥ? tatō yīsuḥ kathitavān, naraṁ mā hanyāḥ, paradārān mā gacchēḥ, mā cōrayēḥ, mṛṣāsākṣyaṁ mā dadyāḥ,

XIX nijapitarau saṁmanyasva, svasamīpavāsini svavat prēma kuru|

XX sa yuvā kathitavān, ā bālyād ētāḥ pālayāmi, idānīm kiṁ nyūnamāstē?

XXI tatō yīsuravadat, yadi siddhō bhavituṁ vāñchasi, tarhi gatvā nijasarvvasvaṁ vikrīya daridrēbhyō vitara, tataḥ svargē vittaṁ lap-syasē; āgaccha, matpascādvarttī ca bhava|

XXII ētām vācaṁ śrutvā sa yuvā svīyabahusampattē rviṣaṇaḥ san calitavān|

XXIII tadā yīsuḥ svasiṣyān avadat, dhaninām svargarājyappravēśō mahāduṣkara iti yuṣmānahaṁ tathyaṁ vadāmi|

XXIV punarapi yuṣmānahaṃ vadāmi, dhanināṃ svargarājyapravēśāt sūcīchidrēṇa mahāṅgagamaṇaṃ sukaraṃ|

XXV iti vākyaṃ niśamya śiṣyā aticamatkṛtya kathayāmāsuḥ; tarhi kasya paritrāṇaṃ bhavituṃ śaknōti?

XXVI tadā sa tān dṛṣṭvā kathayāmāsa, tat mānuṣāṇāmaśakyaṃ bhavati, kintvīśvarasya sarvvaṃ śakyaṃ|

XXVII tadā pitarastaṃ gaditavān, paśya, vayaṃ sarvvaṃ parityajya bhavataḥ paścādvarttinō 'bhavāma; vayaṃ kiṃ prāpsyāmaḥ?

XXVIII tatō yīsuḥ kathitavān, yuṣmānahaṃ tathyaṃ vadāmi, yūyaṃ mama paścādvarttinō jāta itī karaṇāt navīnaśṛṣṭikālē yadā manujasutaḥ svīyaiścaryyasimhāsana upavēkṣyati, tadā yūyamapi dvādaśasimhāsanēṣūpaviśya isrāyēliyadvādaśavaṃśānāṃ vicāraṃ kariṣyatha|

XXIX anyacca yaḥ kaścit mama nāmakāraṇāt gṛhaṃ vā bhrātaraṃ vā bhaginīm vā pitaraṃ vā mātaraṃ vā jāyāṃ vā bālakam vā bhūmiṃ parityajati, sa tēṣāṃ śatagaṇaṃ lapsyatē, anantāyumō'dhikāritvañca prāpsyati|

XXX kintu agrīyā anēkē janāḥ paścāt, paścātiyāścānēkē lōkā agrē bhaviṣyanti|

XX

I svargarājyam ētādṛśā kēnacid gṛhasyēna samaṃ, yō'tiprabhātē nijadrākṣākṣētrē kṛṣakān niyōktuṃ gataṃ|

II paścāt taiḥ sākam dinaikabhṛtiṃ mu-
drācaturthāṃsām nirūpya tān drākṣākṣētram
prērayāmāsa|

III anantaram praharaikavēlāyām gatvā haṭṭe
katipayān niṣkarmmakān vilōkya tānavadat,

IV yūyamapi mama drākṣākṣētram yāta,
yuṣmabhyamaham yōgyabhṛtiṃ dāsyāmi,
tatastē vavrajuḥ|

V punaśca sa dvitīyatṛtīyayōḥ praharayō rbahi
rgatvā tathaiva kṛtavān|

VI tatō daṇḍadvayāvaśiṣṭāyām vēlāyām bahi
rgatvāparān katipayajanān niṣkarmmakān
vilōkya pṛṣṭavān, yūyam kimartham atra
sarvvaṃ dinaṃ niṣkarmmaṇastiṣṭhatha?

VII tē pratyavadan, asmān na kōpi karmamaṇi
niyukṭe| tadānīm sa kathitavān, yūyamapi
mama drākṣākṣētram yāta, tēna yōgyām bhṛtiṃ
lapsyatha|

VIII tadanantaram sandhyāyām satyām saēva
drākṣākṣētrapatiradhyakṣam gadivān, kṛṣakān
āhūya śēṣajanamārabhya prathamam yāvat
tēbhyō bhṛtiṃ dēhi|

IX tēna yē daṇḍadvayāvasthitē
samāyātastēṣām ēkaikō janō mu-
drācaturthāṃsām prāpnōt|

X tadānīm prathamaniyuktā janā
āgatyānumitavantō vayamadhikam prap-
syāmaḥ, kintu tairapi mudrācaturthāṃsō'lābhi|

XI tatastē tam gṛhītvā tēna kṣētrapatinā sākam
vāgyuddham kurvantaḥ kathayāmāsuḥ,

XII vyaṃ kṛtsnam dinaṃ
tāpaklēsau sōḍhavantaḥ, kintu

paścātāyā sē janā daṇḍadvayamātram
pariśrāntavantastē¹smābhiḥ samānāmśāḥ
kṛtāḥ|

XIII tataḥ sa tēṣāmēkaṁ pratyuvāca, hē vatsa,
mayā tvām prati kōpyanyāyō na kṛtaḥ kim tvayā
matsamakṣaṁ mudrācaturthāmsō nāṅgikṛtaḥ?

XIV tasmāt tava yat prāpyaṁ tadādāya yāhi,
tubhyaṁ yati, paścātiyaniyuktalōkāyāpi tati
dātumicchāmi|

XV svēcchayā nijadravyavyavaharaṇaṁ kim
mayā na kartavyaṁ? mama dātṛtvāt tvayā kim
īrṣyādrṣṭiḥ kriyatē?

XVI ittham agrīyalōkāḥ paścātiyā bhaviṣyanti,
paścātiyajanāścagriyā bhaviṣyanti, ahūtā ba-
havaḥ kintvalpē manōbhilaṣitāḥ|

XVII tadanantaram yīśu ryrūsālamnagaraṁ
gacchan mārgamadhyē śiṣyān ēkāntē vabhāṣe,

XVIII paśya vayaṁ yirūsālamnagaraṁ yāmaḥ,
tatra pradhānayājakādhyāpakānāṁ karēṣu
manuṣyaputraḥ samarpiṣyatē;

XIX tē ca taṁ hantumājñāpya
tiraskṛtya vētrēṇa praharttuṁ kruṣē
dhātayituñcānyadēśiyanāṁ karēṣu samar-
payiṣyanti, kintu sa tṛṭiyadivasē śmaśānād
utthāpiṣyatē|

XX tadānīm sivadiyasya nārī svapu-
trāvādāya yīśōḥ samīpam ētya praṇamya
kañcanānugrahaṁ taṁ yayācē|

XXI tadā yīśustāṁ prōktavān, tvām
kim yācasē? tataḥ sā babhāṣe, bha-
vatō rājatvē mamānayōḥ sutayōrēkaṁ

bhavaddakṣiṇapārśvē dvitīyaṁ vāmapārśva
upavēṣṭum ājñāpayatu|

XXII yīsuḥ pratyuvāca, yuvābhyāṁ yad
yācyatē, tanna budhyatē, ahaṁ yēna kaṁsēna
pāsyāmi yuvābhyāṁ kiṁ tēna pātuṁ śakyatē?
ahañca yēna majjēnēna majjiṣyē, yuvābhyāṁ
kiṁ tēna majjayitum śakyatē? tē jagaduḥ
śakyatē|

XXIII tadā sa uktavān, yuvāṁ mama
kaṁsēnāvaśyaṁ pāsyathaḥ, mama majjanēna
ca yuvāmapi majjiṣyēthē, kintu yēśāṁ kṛtē
mattātēna nirūpitam idaṁ tān vihāyānyaṁ
kamapi maddakṣiṇapārśvē vāmapārśvē ca
samupavēśayitum mamādhikārō nāsti|

XXIV ētāṁ kathāṁ śrutvānyē daśaśiṣyāstau
bhrātarau prati cukupuḥ|

XXV kintu yīsuḥ svasamīpaṁ tānāhūya jagāda,
anyadēśīyalōkānāṁ narapatayastān adhikurv-
vanti, yē tu mahāntastē tān śāsati, iti yūyaṁ
jānītha|

XXVI kintu yuṣmākaṁ madhyē na tathā bhavēt,
yuṣmākaṁ yaḥ kaścit mahān bubhūṣati, sa
yuṣmān sēvēta;

XXVII yaśca yuṣmākaṁ madhyē mukhyō
bubhūṣati, sa yuṣmākaṁ dāsō bhavēt|

XXVIII itthaṁ manujaputraḥ sēvyō bhavitum
nahi, kintu sēvitum bahūnāṁ par-
itrāṇamūlyārthaṁ svaprāṇān dātuñcāgataḥ|

XXIX anantaraṁ yirihōnagarāt tēśāṁ bahirga-
manasamayē tasya paścād bahavō lōkā vavra-
juḥ|

XXX aparaṁ vartmapārśva upaviśantau dvāvandhau tēna mārgēṇa yīśō rgamaṇaṁ niśamya prōccaiḥ kathayāmāsatuḥ, hē prabhō dāyūdaḥ santāna, āvayō rdayām vidhēhi|

XXXI tatō lōkāḥ sarvvē tuṣṇīmbhavatamityuktvā tau tarjayāmāsuḥ; tathāpi tau punaruccaiḥ kathayāmāsatuḥ hē prabhō dāyūdaḥ santāna, āvām dayasva|

XXXII tadānīm yīśuḥ sthagitaḥ san tāvāhūya bhāṣitavān, yuvayōḥ kṛtē mayā kiṁ kartarvyaṁ? yuvām kiṁ kāmāyēthē?

XXXIII tadā tāvuktavantau, prabhō nētrāṇi nau prasannāni bhavēyuh|

XXXIV tadānīm yīśustau prati pramannaḥ san tayō rnētrāṇi pasparśa, tēnaiva tau suvīkṣāñcakrātē tatpaścāt jagmutuśca|

XXI

I anantaraṁ tēṣu yirūśālamnagarasya samīpavērttinō jaitunanāmakadharādharasya samīpasthtiṁ baitphagigrāmam āgatēṣu, yīśuḥ śiṣyadvayaṁ prēṣayan jagāda,

II yuvām sammukhasthagrāmaṁ gatvā baddhām yām savatsām garddabhīm haṭhāt prāpsyathaḥ, tāṁ mōcayitvā madantikam ānayataṁ|

III tatra yadi kaścit kiñcid vakṣyati, tarhi vadiṣyathaḥ, ētasyām prabhōḥ prayōjanamāstē, tēna sa tatkṣaṇāt prahēsyati|

IV sīyōnaḥ kanyakām yūyaṁ bhāṣadhvamiti bhāratīm| paśya tē namraśīlaḥ san nṛpa āruhya garddabhīm| arthādāruhya tadvatsamāyāsyati tvadantikam|

V bhaviṣyadvādinōktaṃ vacanamidaṃ tadā saphalamabhūt|

VI anantaraṃ tau śṣyiṃ yīśō ryathānidēśaṃ taṃ grāmaṃ gatvā

VII gardabhīm̐ tadvatsaṅca samānītavantau, paścāt tadupari svīyavasanānī pātayitvā tamārōhayāmāsatuḥ|

VIII tatō bahavō lōkā nijavasanāni pathi prasārayitumārēbhirē, katipayā janāśca pādapaparṇādikaṃ chitvā pathi vistārayāmāsuḥ|

IX agragāminaḥ paścādgāminaśca manujā uccairjaya jaya dāyūdaḥ santānēti jagaduḥ paramēśvarasya nāmnā ya āyāti sa dhanyaḥ, sarvōparisthasvargēpi jayati|

X itthaṃ tasmin yirūsālamaṃ praviṣṭē kō'yamiti kathanāt kṛtsnaṃ nagaraṃ cañcalamabhavat|

XI tatra lōkōḥ kathayāmāsuḥ, ēṣa gālilpradēśīya-nāsaratīya-bhaviṣyadvādī yīśuḥ|

XII anantaraṃ yīśurīśvarasya mandiraṃ praviśya tanmadhyāt krayavikrayiṇō vahiścakāra; vaṇijām̐ mudrāsanānī kapōtavikrayiṇāñcasanānī ca nyuvjayāmāsa|

XIII aparaṃ tānuvāca, ēṣa lipirāstē, "mama gṛhaṃ prārthanāgṛhamiti vikhyāsyati", kintu yūyaṃ tad dasyūnām̐ gahvaraṃ kṛtavantaḥ|

XIV tadanantaram andhakhañcalōkāstasya samīpamāgatāḥ, sa tān nirāmayān kṛtavān|

XV yadā pradhānayājakā adhyāpakāśca tēna kṛtānyētānī citrakarmmāṇi dadṛṣuḥ, jaya jaya dāyūdaḥ santāna, mandirē bālakānām̐

ētādṛśam uccadhvaniṃ śuśruvuśca, tadā mahākruddhā babhūvaḥ,

XVI taṃ papracchuśca, imē yad vadanti, tat kiṃ tvaṃ śṛṇōṣi? tatō yīsustān avōcat, satyam; stanyapāyīśiśūnāñca bālakānāñca vaktrataḥ| svakīyaṃ mahimānaṃ tvaṃ saṃprakāśayasi svayaṃ| ētadvākyaṃ yūyaṃ kiṃ nāpaṭhata?

XVII tatastān vihāya sa nagarād baithaniyāgrāmaṃ gatvā tatra rajanīm yāpayāmāsa|

XVIII anantaram̐ prabhātē sati yīśuḥ punarapi nagaramāgacchan kṣudhārttō babhūva|

XIX tatō mārgapārśva uḍumbaravṛkṣamēkaṃ vilōkya tatsamīpaṃ gatvā patrāṇi vinā kimapi na prāpya taṃ pādapaṃ prōvāca, adyārabhya kadāpi tvayi phalaṃ na bhavatu; tēna tatkṣaṇāt sa uḍumbaramāhīruhaḥ śuṣkatām gataḥ|

XX tad dṛṣtvā śiṣyā āscaryyaṃ vijñāya kathayāmāsuḥ, āḥ, uḍumvarapādapō'titūrṇaṃ śuṣkō'bhavat|

XXI tatō yīsustānuvāca, yuṣmānahaṃ satyaṃ vadāmi, yadi yūyamasandigdḥḥ pratītha, tarhi yūyamapi kēvalōḍumvarapādapaṃ pratītthaṃ karttuṃ śakṣyatha, tanna, tvaṃ calitvā sāgarē patēti vākyaṃ yuṣmābhiraṣmina śailē prōktēpi tadaiva tad ghaṭiṣyatē|

XXII tathā viśvasya prārthya yuṣmābhi ryad yāciṣyatē, tadēva prāpsyatē|

XXIII anantaram̐ mandiraṃ
praviśyōpadēśanasamayē tatsamīpaṃ
pradhānayājakāḥ prācīnalōkāścāgatya
papracchuḥ, tvayā kēna sāmārthyanaitāni

karmmāṇi kriyantē? kēna vā tubhyamētāni sāmarchyāni dattāni?

XXIV tatō yīśuḥ pratyavadat, ahamapi yuṣmān vācamēkām pṛcchāmi, yadi yūyaṁ taduttaraṁ dātuṁ śakṣyatha, tadā kēna sāmarchyēna karmmāṇyētāni karōmi, tadahaṁ yuṣmān vakṣyāmi|

XXV yōhanō majjanaṁ kasyājñayābhavat? kimīśvarasya manuṣyasya vā? tatastē parasparaṁ vivicya kathayāmāsuḥ, yadiśvarasyēti vadāmastarhi yūyaṁ taṁ kutō na pratyaita? vācamētām vakṣyati|

XXVI manuṣyasyēti vaktumapi lōkēbhyō bibhīmaḥ, yataḥ sarvvairapi yōhan bhaviṣyadvādīti jñāyatē|

XXVII tasmāt tē yīśuṁ pratyavadan, tad vayaṁ na vidmaḥ| tadā sa tānuktavān, tarhi kēna sāmarchyēna karmmāṇyētānyahaṁ karōmi, tadapyahaṁ yuṣmān na vakṣyāmi|

XXVIII kasyacijjanasya dvau sutāvāstām sa ēkasya sutasya samīpaṁ gatvā jagāda, hē suta, tvamadya mama drākṣākṣētrē karma kartuṁ vraja|

XXIX tataḥ sa uktavān, na yāsyāmi, kintu śēṣē'nutapya jagāma|

XXX anantaraṁ sōnyasutasya samīpaṁ gatvā tathaiva kathtivān; tataḥ sa pratyuvāca, mahēccha yāmi, kintu na gataḥ|

XXXI ētayōḥ putrayō rmadhyē piturabhimataṁ kēna pālitaṁ? yuṣmābhiḥ kim budhyatē? tatastē pratyūcuḥ, prathamēna puṁtrēṇa| tadānīm yīśustānuvāca, ahaṁ yuṣmān tathyaṁ

vadāmi, caṇḍālā gaṇikāśca yuṣmākamagrata
īśvarasya rājyaṃ praviśanti|

XXXII yatō yuṣmākaṃ samīpaṃ yōhani dhar-
mmapathēnāgatē yūyaṃ taṃ na pratītha, kintu
caṇḍālā gaṇikāśca taṃ pratyāyan, tad vilōkyāpi
yūyaṃ pratyētum nākhidyadhvaṃ|

XXXIII aparamēkaṃ dr̥ṣṭāntaṃ śṛṇuta,
kaścid gṛhasthaḥ kṣētrē drākṣālatā rōpayitvā
taccaturdikṣu vāraṇīm vidhāya tanmadhyē
drākṣāyantraṃ sthāpitavān, māñcañca
nirmmitavān, tataḥ kṛṣakēṣu tat kṣētraṃ
samarpya svayaṃ dūradēśaṃ jagāma|

XXXIV tadanantaraṃ phalasaraya upasthitē
sa phalāni prāptum kṛṣīvalānāṃ samīpaṃ ni-
jadāsān prēṣayāmāsa|

XXXV kintu kṛṣīvalāstasya tān dāsēyān
dhṛtvā kañcana prahr̥tavantaḥ, kañcana
pāṣāṇairāhatavantaḥ, kañcana ca hatavantaḥ|

XXXVI punarapi sa prabhuḥ
prathamatō'dhikadāsēyān prēṣayāmāsa, kintu
tē tān pratyapi tathaiva cakruḥ|

XXXVII anantaraṃ mama sutē gatē taṃ
samādariṣyantē, ityuktvā śēṣē sa nijasutaṃ
tēṣāṃ sannidhiṃ prēṣayāmāsa|

XXXVIII kintu tē kṛṣīvalāḥ sutaṃ vīkṣya
parasparam iti mantrayitum ārēbhirē, ayamut-
tarādhikārī vayamēnaṃ nihatyāsyādhikāraṃ
svavaśīkariṣyāmaḥ|

XXXIX paścāt tē taṃ dhṛtvā drākṣākṣētrād
bahiḥ pātayitvābadhiṣuḥ|

XL yadā sa drākṣākṣētrapatirāgamiṣyati, tadā
tān kṛṣīvalān kim kariṣyati?

XXI tatastē pratyavadan, tān kaluṣiṇō
dāruṇayātanābhīrāhaniṣyati, yē ca
samayānukramāt phalāni dāsyanti, tādr̥śeṣu
kṛṣivalēṣu kṣētram samarpayīṣyati|

XXII tadā yīṣunā tē gaditāḥ, gra-
haṇam na kṛtam yasya pāṣāṇasya
nicāyakaiḥ| pradhānaprastaraḥ kōṇē
saēva sambhaviṣyati| ētat parēsituḥ
karmmāsmadr̥ṣṭāvadbhutaṁ bhavēt|
dharmmagranthē likhitamētadvacanaṁ
yuṣmābhiḥ kim nāpāṭhi?

XXIII tasmādahaṁ yuṣmān vadāmi,
yuṣmatta īśvarīyarājyamapanīya
phalōtpādayitranyajātayē dāyīṣyatē|

XXIV yō jana ētatpāṣāṇōpari patiṣyati, tam
sa bhamkṣyatē, kintvayaṁ pāṣāṇō yasyōpari
patiṣyati, tam sa dhūlivat cūrṇikariṣyati|

XXV tadānīm prādhanayājakāḥ phirūṣinaśca
tasyēmām dr̥ṣṭāntakathām śrutvā
sō'smānuddīṣya kathitavān, iti vijñāya tam
dharttuṁ cēṣṭitavantāḥ;

XXVI kintu lōkēbhyō bibhyuḥ, yatō lōkaiḥ sa
bhaviṣyadvādītyajñāyi|

XXII

I anantaraṁ yīṣuḥ punarapi dr̥ṣṭāntēna tān
avādīt,

II svargīyarājyam ētādr̥śasya nṛpatēḥ samaṁ,
yō nija putram vivāhayan sarvvān nimantritān
ānētum dāseyān prahitavān,

III kintu tē samāgantum nēṣṭavantāḥ|

IV tatō rājā punarapi dāsānanyān
ityuktvā prēṣayāmāsa, nimantritān vadata,

paśyata, mama bhējyamāsāditamāstē,
 nijavṭaśādipuṣṭajantūn mārayitvā sarvvaṃ
 khādyadravyamāsāditavān, yūyaṃ
 vivāhamāgacchata|

V tathapi tē tucchīkr̥tya kēcit nijakṣētram
 kēcid vāñijyaṃ prati svasvamārgēṇa calitavan-
 taḥ|

VI anyē lōkāstasya dāsēyān dhṛtvā
 daurātmyaṃ vyavahr̥tya tānavadhiṣuḥ|

VII anantaraṃ sa nṛpatistām vārttām śrutvā
 krudhyan sainyāni prahitya tān ghātakān hatvā
 tēṣāṃ nagaraṃ dāhayāmāsa|

VIII tataḥ sa nijadāsēyān babhāṣē, vivāhīyaṃ
 bhōjyamāsāditamāstē, kintu nimantritā janā
 ayōgyāḥ|

IX tasmād yūyaṃ rājamārgaṃ gatvā yāvatō
 manujān paśyata, tāvataēva vivāhīyabhōjyāya
 nimantrayata|

X tadā tē dāsēyā rājamārgaṃ gatvā bhadraṃ
 abhadraṃ vā yāvatō janān dadṛṣuḥ, tāvataēva
 saṃgr̥hyānayan; tatō'bhyāgatamanujai
 rvivāhagṛham apūryyata|

XI tadānīm sa rājā sarvvānabhyāgatān
 draṣṭum abhyantaramāgatavān; tadā tatra
 vivāhīyavasanaḥīnamēkaṃ janaṃ vīkṣya taṃ
 jagād,

XII hē mitra,tvaṃ vivāhīyavasanaṃ vinā
 kathamatra praviṣṭavān? tēna sa niruttarō
 babhūva|

XIII tadā rājā nijānucarān avadat, ētasya
 karacaraṇān baddhā yatra rōdanaṃ

dantairdantagharṣaṇaṅca bhavati, tatra
vahirbhūtataṁsire taṁ nikṣipata|

XIV itthaṁ bahava āhūtā alpē manōbhimatāḥ|

XV anantaraṁ phirūśinaḥ pragatya yathā
saṁlāpēna taṁ unmāthē pātayēyustathā
mantrayitvā

XVI hērōḍiyamanujaiḥ sākaṁ nijaśiṣyagaṇēna
taṁ prati kathayāmsuḥ, hē gurō, bhavān
satyaḥ satyamīśvarīyamārgamupadiśati,
kamapi mānuṣaṁ nānurudhyatē, kamapi
nāpēkṣatē ca, tad vayaṁ jānīmaḥ|

XVII ataḥ kaisarabhūpāya karō'smākaṁ
dātavyō na vā? atra bhavatā kiṁ budhyatē?
tad asmān vadatu|

XVIII tatō yīsustēśāṁ khalatāṁ vijñāya
kathitavān, rē kapaṭinaḥ yuyaṁ kutō māṁ
parikṣadhvē?

XIX tatkaradānasya mudrāṁ māṁ
darśayata| tadānīm taistasya samīpaṁ
mudrācaturthabhāga ānītē

XX sa tān papraccha, atra kasyēyaṁ mūrṭti
rnāma cāstē? tē jagaduḥ, kaisarabhūpasya|

XXI tataḥ sa uktavāna, kaisarasya yat tat
kaisarāya datta, īśvarasya yat tad īśvarāya
datta|

XXII iti vākyāṁ niśamya tē vismayaṁ vijñāya
taṁ vihāya calitavantaḥ|

XXIII tasminnahani sidūkinō'rthāt śmaśānāt
nōṭthāsyantīti vākyāṁ yē vadanti, tē
yīśēṅrantikam āgatya papracchuḥ,

XXIV hē gurō, kaścinmanujaścēt niḥsantānaḥ
san prāṇān tyajati, tarhi tasya bhrātā

tasya jāyām vyuhya bhrātuḥ santānam
utpādayiṣyatīti mūsā ādiṣṭavān|

XXV kintvasmākamatra kē'pi janāḥ
saptasahōdarā āsan, tēṣām jyēṣṭha ēkām
kanyām vyavahāt, aparām prāṇatyāgakālē
svayam niḥsantānaḥ san tām striyam
svabhrātari samarpitavān,

XXVI tatō dvitīyādisaptamāntāśca tathaiva
cakruḥ|

XXVII śeṣē sāvī nārī mamāra|

XXVIII mṛtānām utthānasamayē tēṣām
saptānām madhyē sā nārī kasya bhāryyā
bhaviṣyati? yasmāt sarvvaēva tām vyavahan|

XXIX tatō yīśuḥ pratyavādīt, yūyam dhar-
mmapustakam īśvarīyām śaktiñca na vijñāya
bhrāntimantaḥ|

XXX utthānaprāptā lōkā na vivahanti,
na ca vācā dīyantē, kintvīśvarasya
svargasthadūtānām sadṛśā bhavanti|

XXXI aparām mṛtānāmutthānamadhi yuṣmān
pratiyamīśvarōktiḥ,

XXXII "ahamibrāhīma īśvara ishāka īśvarō
yākūba īśvara" iti kim yuṣmābhi rnāpāṭhi?
kintvīśvarō jīvatām īśvara:, sa mṛtānāmīśvarō
nahi|

XXXIII iti śrutvā sarvvē lōkāstasyōpadēśād vis-
mayam gatāḥ|

XXXIV anantaram sidūkinām niruttarat-
vavārtām niśamyā phirūśina ēkatra
militavantaḥ,

XXXV tēṣāmēkō vyavasthāpakō yīśum
parīkṣitum papaccha,

XXXVI hē gurō vyavasthāsāstramadhyē kajññā
śrēṣṭhā?

XXXVII tatō yīsuruvāca, tvaṁ
sarvvāntaḥkaraṇaiḥ sarvvaprāṇaiḥ sarvvacit-
taiśca sākaṁ prabhau paramēśvarē prīyasva,

XXXVIII ēśā prathamamahājñā| tasyaḥ sadṛśī
dvitīyājñaiśā,

XXXIX tava samīpavāsini svātmanīva prēma
kuru |

XL anayō rdvayōrājñayōḥ kṛtsnavyavasthāyā
bhaviṣyadvaktṛgranthasya ca bhārastiṣṭhati|

XLI anantaraṁ phirūśinām ēkatra sthitikālē
yīsustān papraccha,

XLII khriṣṭamadhi yuṣmākaṁ kīdṛgbōdhō
jāyatē? sa kasya santānaḥ? tatastē pratyavadan,
dāyūdaḥ santānaḥ|

XLIII tadā sa uktavān, tarhi dāyūd katham
ātmādhiṣṭhānēna taṁ prabhuṁ vadati ?

XLIV yathā mama prabhumidaṁ
vākyamavadat paramēśvaraḥ| tavārīn
pādapiṭhaṁ tē yāvannahi karōmyaham| tāvat
kālaṁ madīyē tvaṁ dakṣapārśva upāviśa| atō
yadi dāyūd taṁ prabhuṁ vadati, rtiha sa katham
tasya santānō bhavati?

XLV tadānīm tēṣām kōpi tadvākyasya
kimapyuttaraṁ dātuṁ nāśaknōt;

XLVI taddinamārabhya taṁ kimapi vākyam
praṣṭuṁ kasyāpi sāhasō nābhavat|

XXIII

I anantaraṁ yīśu rjananivaham
śiṣyāmścāvadat,

II adhyāpakāḥ phirūśinaśca mūsāsanē up-
aviśanti,

III atastē yuṣmān yadyat mantum ājñāpayanti,
tat manyadhvaṃ pālayadhvañca, kintu tēṣāṃ
karmmānurūpaṃ karma na kurudhvaṃ;
yatastēṣāṃ vākyamātraṃ sāraṃ kāryyē kimapi
nāsti|

IV tē durvvahān gurutarān bhārān badvvā
manuṣyāṅām skandhēpari samarpayanti, kintu
svayamaṅgulyaikayāpi na cālayanti|

V kēvalaṃ lōkadarśanāya sarvvakarmmaṇi
kurvvanti; phalataḥ paṭṭabandhān prasāryya
dhārayanti, svavastreṣu ca dīrghagranthīn
dhārayanti;

VI bhōjanabhavana uccasthānaṃ, bhajanab-
havanē pradhānamāśanaṃ,

VII haṭṭhē namaskāraṃ gururiti
sambōdhanāñcaitāni sarvvāṇi vāñchanti|

VIII kintu yūyaṃ gurava iti sambōdhanīyā mā
bhavata, yatō yuṣmākam ēkaḥ khriṣṭaēva guru

IX ryūyaṃ sarvvē mithō bhrātaraśca| punaḥ
pṛthivyāṃ kamapi pitēti mā sambudhyadhvaṃ,
yatō yuṣmākamēkaḥ svargasthaēva pitā|

X yūyaṃ nāyakēti sambhāṣitā mā bhavata,
yatō yuṣmākamēkaḥ khriṣṭaēva nāyakaḥ|

XI aparaṃ yuṣmākaṃ madhyē yaḥ pumān
śreṣṭhaḥ sa yuṣmān sēviṣyatē|

XII yatō yaḥ svamunnamati, sa nataḥ kariṣyatē;
kintu yaḥ kaścit svamavanataṃ karōti, sa un-
nataḥ kariṣyatē|

XIII hanta kapaṭīna upādhyāyāḥ phirūśinaśca,
yūyaṃ manujānām samakṣāṃ svargadvāraṃ

rundha, yūyaṁ svayaṁ tēna na praviśatha,
 pravivikṣūnapi vārayatha| vata kapaṭina
 upādhyāyāḥ phirūśinaśca yūyaṁ chalād
 dīrghaṁ prārthya vidhavanām sarvvasvaṁ
 grasatha, yuṣmākaṁ ghōrataradaṇḍō
 bhaviṣyati|

XIV hanta kapaṭina upādhyāyāḥ phirūśinaśca,
 yūyamēkaṁ svadharmmāvalambinaṁ karttuṁ
 sāgaraṁ bhūmaṇḍalañca pradakṣiṇīkurutha,

XV kañcana prāpya svatō
 dviguṇanarakabhājanaṁ taṁ kurutha|

XVI vata andhapatadarśakāḥ sarvvē, yūyaṁ
 vadatha, mandirasya śapathakaraṇāt kimapi
 na dēyaṁ; kintu mandirasthasuvarṇasya
 śapathakaraṇād dēyaṁ|

XVII hē mūḍhā hē andhāḥ suvarṇaṁ tatsu-
 varṇapāvakamandiram ētayōrubhayō rmadhyē
 kiṁ śrēyaḥ?

XVIII anyacca vadatha, yajñavēdyāḥ
 śapathakaraṇāt kimapi na dēyaṁ, kintu
 taduparisthitasya naivēdyasya śapathakaraṇād
 dēyaṁ|

XIX hē mūḍhā hē andhāḥ, naivēdyam
 tannaivēdyapāvakavēdirētayōrubhayō
 rmadhyē kiṁ śrēyaḥ?

XX ataḥ kēnacid yajñavēdyāḥ śapathē kṛtē
 taduparisthitasya sarvvasya śapathaḥ kriyatē|

XXI kēnacid mandirasya śapathē kṛtē mandi-
 ratannivāsinōḥ śapathaḥ kriyatē|

XXII kēnacid svargasya śapathē kṛtē
 īśvariṇyāsirṁhāsanataduparyyupaviṣṭayōḥ
 śapathaḥ kriyatē|

XXIII hanta kapaṭina upādhyāyāḥ phirūśinaśca, yūyam pōdināyāḥ sitacchatrāyā jīrakasya ca daśamāśān dattha, kintu vyavasthāyā gurutarān nyāyadayāviśvāsān parityajatha; imē yuṣmābhirācaraṇīyā amī ca na laṁghanīyāḥ|

XXIV hē andhapathadarśakā yūyam maśakān apasārayatha, kintu mahāṅgān grasatha|

XXV hanta kapaṭina upādhyāyāḥ phirūśinaśca, yūyam pānapātrāṇām bhōjanapātrāṇāñca bahiḥ pariṣkurutha; kintu tadabhyantaram durātmatayā kaluṣeṇa ca paripūrṇamāstē|

XXVI hē andhāḥ phirūśilōkā ādau pānapātrāṇām bhōjanapātrāṇāñcābhyantaram pariṣkuruta, tēna tēśām bahirapi pariṣkāriṣyatē|

XXVII hanta kapaṭina upādhyāyāḥ phirūśinaśca, yūyam śuklikṛtaśmaśānasvarūpā bhavatha, yathā śmaśānabhavanasya bahiścāru, kintvabhyantaram mṛtalōkānām kīkaśaiḥ sarvvaprakāramalēna ca paripūrṇam;

XXVIII tathaiva yūyamapi lōkānām samakṣam bahirdhārmikāḥ kintvantaḥkaraṇeṣu kēvalakāpaṭyādharmmābhyām paripūrṇāḥ|

XXIX hā hā kapaṭina upādhyāyāḥ phirūśinaśca, yūyam bhaviṣyadvādinām śmaśānagēham nirmmātha, sādḥūnām śmaśānanikētanam śōbhayatha

XXX vadatha ca yadi vayam svēśām pūrvvapuruṣāṇām kāla asthāsyāma, tarhi bhaviṣyadvādinām śōṇitapātanē tēśām sahabhāginō nābhaviṣyāma|

XXXI atō yūyam bhaviṣyadvādighātakānām santānā iti svayamēva svēśām sākṣyam dattha|

XXXII atō yūyaṁ nijapūrvvapuruṣāṇāṁ
parimāṇapātraṁ paripūrayata|

XXXIII rē bhujagāḥ kṛṣṇabhujagavaṁśāḥ,
yūyaṁ kathāṁ narakadaṇḍād rakṣiṣyadhvē|

XXXIV paśyata, yuṣmākamantikam ahaṁ
bhaviṣyadvādinō buddhimata upādhyāyāṁśca
prēṣayiṣyāmi, kintu tēṣāṁ katipayā yuṣmābhi
rghāniṣyantē, kruṣē ca ghāniṣyantē, kēcid
bhajanabhavanē kaṣābhirāghāniṣyantē, nagarē
nagarē tāḍiṣyantē ca;

XXXV tēna satpuruṣasya hābilō rak-
tapātāmārabhya bērikhiyaḥ putraṁ yaṁ
sikhariyaṁ yūyaṁ mandirayajñavedyō
rmadhyē hatavantaḥ, tadīyaśōṇitapātaṁ
yāvad asmin dēśē yāvatāṁ sādhipuruṣāṇāṁ
śōṇitapātō 'bhavat tat sarvvēṣāmāgasāṁ daṇḍā
yuṣmāsu varttiṣyantē|

XXXVI ahaṁ yuṣmānta tathyaṁ vadāmi,
vidyamānē'smin puruṣē sarvvē varttiṣyantē|

XXXVII hē yirūsālam hē yirūsālam nagari
tvaṁ bhaviṣyadvādinō hatavatī, tava samīpaṁ
prēritāṁśca pāṣāṇairāhatavatī, yathā kukkuṭi
śāvakān pakṣādhaḥ saṁgrhlāti, tathā tava
santānān saṁgrahītuṁ ahaṁ bahuvāram aic-
chaṁ; kintu tvaṁ na samamanyathāḥ|

XXXVIII paśyata yaṣmākaṁ vāsasthānam
ucchinnaṁ tyakṣyatē|

XXXIX ahaṁ yuṣmān tathyaṁ vadāmi, yaḥ
paramēśvarasya nāmnāgacchati, sa dhanya iti
vāṇīm yāvanna vadiṣyatha, tāvat mām puna
rna drakṣyatha|

XXIV

I anantaram yīśu ryadā mandirād bahi rgacchati, tadānīm śiṣyāstaṃ mandiranirmāṇaṃ darśayitumāgatāḥ|

II tatō yīśustānuvāca, yūyaṃ kimētāni na paśyatha? yuṣmānaḥ satyaṃ vadāmi, ētannicayanasya pāṣāṇaikamapyanyapāṣāṇē| pari na sthāsyati sarvvāṇi bhūmisāt kārīṣyantē|

III anantaram tasmin jaitunaparvvatōpari samupaviṣṭe śiṣyāstasya samīpamāgatya guptaṃ papracchuḥ, etā ghaṭanāḥ kadā bhaviṣyanti? bhavata āgamanasya yugāntasya ca kim lakṣma? tadasmān vadatu|

IV tadānīm yīśustānavōcat, avadhadvvaṃ, kōpi yuṣmān na bhramayēt|

V bahavō mama nāma gṛhlanta āgamiṣyanti, khriṣṭō'hamēvēti vācaṃ vadantō bahūn bhramayīṣyanti|

VI yūyañca saṃgrāmasya raṇasya cāḍambaraṃ śrōṣyatha, avadhadvvaṃ tēna cañcalā mā bhavata, etānyavaśyaṃ ghaṭīṣyantē, kintu tadā yugāntō nahi|

VII aparaṃ dēśasya vipakṣō dēśō rājyasya vipakṣō rājyaṃ bhaviṣyati, sthānē sthānē ca durbhikṣaṃ mahāmārī bhūkampaśca bhaviṣyanti,

VIII etāni duḥkhōpakramāḥ|

IX tadānīm lōkā duḥkhaṃ bhōjayitum yuṣmān parakarēṣu samarpayīṣyanti haniṣyanti ca, tathā mama nāmakāraṇād yūyaṃ sarvvadēśīyamanujānāṃ samīpē gṛṇārhā bhaviṣyatha|

X bahuṣu vighnaṃ prāptavatsu parasparam
r̥ṅtīyām kṛtavatsu ca ēkō'paraṃ parakarēṣu
samarpayiṣyati|

XI tathā bahavō mṛṣābhaviṣyadvādina up-
asthāya bahūn bhramayiṣyanti|

XII duṣkarmmaṇām bāhulyāñca bahūnām
prēma śītaḷaṃ bhaviṣyati|

XIII kintu yaḥ kaścit śēṣaṃ yāvad
dhairyyamāśrayatē, saēva paritrāyiṣyate|

XIV aparaṃ sarvvaḍēśīyalōkān pratimākṣi
bhavitum rājasya śubhasamācāraḥ sarvvajagati
pracāriṣyate, ētādṛśi sati yugānta upasthāsyati|

XV atō yat sarvvanāśakṛdghṛṇārhaṃ vastu
dāniyēlbhaviṣyadvadinā prōktaṃ tad yadā
puṇyasthānē sthāpitaṃ drakṣyatha, (yaḥ
paṭhati, sa budhyatām)

XVI tadānīm yē yihūḍiyadēsē tiṣṭhanti, tē parv-
vatēṣu palāyantām|

XVII yaḥ kaścicid gṛhapṛṣṭhē tiṣṭhati, sa gṛhāt
kimapi vastvānētum adhē nāvarōhēt|

XVIII yaśca kṣētrē tiṣṭhati, sōpi vastramānētum
parāvṛtya na yāyāt|

XIX tadānīm garbhiṇīstanyapāyayitrīṇām dur-
gati rbhaviṣyati|

XX atō yaśmākaṃ palāyanaṃ śītakālē
viśrāmavārē vā yanna bhavēt, tadarthaṃ
prārthayadhvam|

XXI ā jagadārambhād ētatkalaparyyanantaṃ
yādṛśaḥ kadāpi nābhavat na ca bhaviṣyati
tādṛśō mahāklēsastadānīm upasthāsyati|

XXII tasya klēśasya samayō yadi hsvō na kriyēta, tarhi kasyāpi prāṇinō rakṣaṇaṁ bhavitum na śaknuyāt, kintu manōnītamānujānām kṛtē sa kālō hsvīkariṣyatē|

XXIII aparañca paśyata, khrīṣṭō'tra vidyatē, vā tatra vidyatē, tadānīm yadī kaścīd yuṣmāna iti vākyam vadati, tathāpi tat na pratī|

XXIV yatō bhāktakhrīṣṭā bhāktabhaviṣyadvādinaśca upasthāya yāni mahanti lakṣmāṇi citrakarmmāṇi ca prakāśayiṣyanti, tai ryadī sambhavēt tarhi manōnītamānavā api bhrāmiṣyantē|

XXV paśyata, ghaṭanātaḥ pūrvvaṁ yuṣmān vārttām avādiṣam|

XXVI ataḥ paśyata, sa prāntarē vidyata iti vākyē kēnacit kathitēpi bahi rmā gacchata, vā paśyata, sōntaḥpurē vidyatē, ētadvākya uktēpi mā pratīta|

XXVII yatō yathā vidyut pūrvvadiśō nirgatya paścimadiśam yāvat prakāśatē, tathā mānuṣaputrasyāpyāgamaṁ bhaviṣyati|

XXVIII yatra śavastiṣṭhati, tatrēva gṛdhrā milanti|

XXIX aparaṁ tasya klēśasamayasyāvvyavahitaparatra sūryasya tējō lōpsyatē, candramā jyōsnām na kariṣyati, nabhasō nakṣatrāṇi patiṣyanti, gagaṇīyā grahāśca vicalīṣyanti|

XXX tadānīm ākāśamadyē manujasutasya lakṣma darśiyatē, tatō nijaparākramēṇa mahātējasā ca mēghārūḍhaṁ manujasutaṁ nabhasāgacchantam vilōkya pṛthivyāḥ sarvvavaṁśīyā vilapiṣyanti|

XXXI tadānīm sa mahāśabdāyamānatūryyā
vādakān nijadūtān prahēsyati, tē vyōmna
ēkasīmātō'parasīmām yāvat caturdiśastasya
manōnitajanān āniya mēlayiṣyanti|

XXXII uḍumbarapādapasya dṛṣṭāntam
śikṣadhvaṁ; yadā tasya navīnaḥ śākhā jāyantē,
pallavādiśca nirgacchati, tadā nidāghakālaḥ
savidhō bhavati yūyam jānītha;

XXXIII tadvad ētā ghaṭanā dṛṣṭvā sa samayō
dvāra upāsthād iti jānīta|

XXXIV yuṣmānahaṁ tathyaṁ vadāmi,
idānīntanajanānām gamanāt pūrvvamēva tāni
sarvvāṇi ghaṭiṣyantē|

XXXV nabhōmēdinyō rluṭtayōrapi mama vāk
kadāpi na lōpsyatē|

XXXVI aparaṁ mama tātam vinā mānuṣaḥ svar-
gasthō dūtō vā kōpi taddinaṁ taddaṇḍaṇca na
jñāpayati|

XXXVII aparaṁ nōhē vidyamānē
yādṛśamabhavat tādṛśaṁ manujasuta-
syāgamanakālēpi bhaviṣyati|

XXXVIII phalatō jalāplāvanāt pūrvvam
yaddinaṁ yāvat nōhaḥ pōtam nārōhat,
tāvatkālaṁ yathā manuṣyā bhōjanē pānē
vivahanē vivāhanē ca pravṛttā āsan;

XXXIX aparam āplāvitōyamāgatya yāvat
sakalamanujān plāvayitvā nānayat,
tāvat tē yathā na vidāmāsuḥ, tathā
manujasutāgamanēpi bhaviṣyati|

XL tadā kṣētrasthitayōrdvayōrēkō dhāriṣyatē,
aparastyājiṣyatē|

XXI tathā pēṣaṇyā piṁṣatyōrubhayō
ryōṣitōrēkā dhāriṣyatē'parā tyājiṣyatē|

XXII yuṣmākaṁ prabhuḥ kasmin daṇḍa
āgamiṣyati, tad yuṣmābhi rnāvagamyatē,
tasmāt jāgrataḥ santastiṣṭhata|

XXIII kutra yāmē stēna āgamiṣyatīti cēd
gṛhasthō jñātum aśakṣyat, tarhi jāgaritvā taṁ
sandhiṁ karttitum avārayiṣyat tad jānīta|

XXIV yuṣmābhiravadhīyatām, yatō yuṣmābhi
ryatra na budhyatē, tatraiva daṇḍē manujasuta
āyāsyati|

XXV prabhu rnijaparivārān yathākālāṁ
bhōjayitum yaṁ dāsam adhyakṣikṛtya
sthāpayati, tādṛṣō viśvāsyō dhīmān dāsaḥ kaḥ?

XXVI prabhurāgatya yaṁ dāsāṁ
tathācarantaṁ vīkṣatē, saēva dhanyaḥ|

XXVII yuṣmānahaṁ satyaṁ vadāmi, sa taṁ
nijasarvasvasyādhipaṁ kariṣyati|

XXVIII kintu prabhurāgantum vilambata iti
manasi cintayitvā yō duṣṭō dāsō

XXIX 'paradāsān praharttum mattānām saṅgē
bhōktum pātuñca pravarttatē,

L sa dāsō yadā nāpēkṣatē, yañca daṇḍāṁ na
jānāti, tatkālaēva tatprabhurupasthāsyati|

LI tadā taṁ daṇḍayitvā yatra sthānē rōdanaṁ
dantagharṣaṇañcāsātē, tatra kapaṭibhiḥ sākāṁ
taddaśāṁ nirūpayiṣyati|

XXV

I yā daśa kanyāḥ pradīpān gṛhlatyō
varam sākṣāt karttum bahiritāḥ, tābhīstadā
svargīyarājyasya sādṛśyaṁ bhaviṣyati|

II tāsām kanyānām madhyē pañca sudhiyaḥ
pañca durdhiya āsan|

III yā durdhiyastāḥ pradīpān saṅgē gṛhītvā
tailām na jagṛhuḥ,

IV kintu sudhiyaḥ pradīpān pātrēṇa tailaṅca
jagṛhuḥ|

V anantaram varē vilambitē tāḥ sarvvā
nidrāviṣṭā nidrām jagmuḥ|

VI anantaram arddharātrē paśyata vara
āgacchati, taṁ sākṣāt karttuṁ bahiryāteti
janaravāt

VII tāḥ sarvvāḥ kanyā utthāya pradīpān
āsādayitum ārabhanta|

VIII tatō durdhiyaḥ sudhiya ūcuḥ, kiñcit tailām
datta, pradīpā asmākaṁ nirvvāṇāḥ|

IX kintu sudhiyaḥ pratyavadan, dattē
yuṣmānasmāmsca prati tailām nyūnībhavēt,
tasmād vikrēṭṭnām samīpaṁ gatvā svārthaṁ
tailām kriṇīta|

X tadā tāsū krētuṁ gatāsu vara ājagāma,
tatō yāḥ sajjitā āsan, tāstēna sākaṁ vivāhīyaṁ
vēśma pravivīsuḥ|

XI anantaram dvārē ruddhē aparāḥ kanyā
āgatya jagaduḥ, hē prabhō, hē prabhō, asmān
prati dvāraṁ mōcaya|

XII kintu sa uktavān, tathyaṁ vadāmi,
yuṣmānahaṁ na vēdmi|

XIII atō jāgrataḥ santastiṣṭhata, manujasutaḥ
kasmin dinē kasmin daṇḍē vāgamiṣyati, tad
yuṣmābhi rna jñāyatē|

XIV aparaṁ sa ētādṛśaḥ kasyacit
pūmsastulyaḥ, yō dūradēśaṁ prati

yātrākālē nijadāsān āhūya tēṣām svas-
vasāmarthyānurūpam

XV ēkasmin mudrāṇām pañca pōṭalikāḥ
anyasmiṁśca dvē pōṭalikē aparasmiṁśca
pōṭalikaikām itthaṁ pratijanaṁ samarpya
svayaṁ pravāsaṁ gatavān|

XVI anantaram yō dāsaḥ pañca pōṭalikāḥ
labdhavān, sa gatvā vāñijyaṁ vidhāya tā
dviguṇīcakāra|

XVII yaśca dāsō dvē pōṭalikē alabhata, sōpi tā
mudrā dviguṇīcakāra|

XVIII kintu yō dāsa ēkām pōṭalikām labd-
havān, sa gatvā bhūmiṁ khanitvā tanmadhyē
nijaprabhōstā mudrā gōpayāñcakāra|

XIX tadanantaram bahutithē kālē gatē tēṣām
dāsānām prabhurāgatya tairdāsaiḥ samaṁ
gaṇayāñcakāra|

XX tadānīm yaḥ pañca pōṭalikāḥ prāptavān sa
tā dviguṇīkṛtamudrā āñiya jagāda; hē prabhō,
bhavatā mayi pañca pōṭalikāḥ samarpitāḥ,
paśyatu, tā mayā dviguṇīkṛtāḥ|

XXI tadānīm tasya prabhustamuvāca, hē ut-
tama viśvāsya dāsa, tvaṁ dhanyōsi, stōkēna
viśvāsyo jātaḥ, tasmāt tvāṁ bahuvittādhipaṁ
karōmi, tvaṁ svaprabhōḥ sukhasya bhāgī
bhava|

XXII tatō yēna dvē pōṭalikē labdhē sōpyāgatya
jagāda, hē prabhō, bhavatā mayi dvē pōṭalikē
samarpitē, paśyatu tē mayā dviguṇīkṛtē|

XXIII tēna tasya prabhustamavōcat, hē uttama
viśvāsya dāsa, tvaṁ dhanyōsi, stōkēna viśvāsyo

jātaḥ, tasmāt tvāṃ bahudraviṇādhīpaṃ karōmi,
tvāṃ nijaprabhōḥ sukhasya bhāgī bhava |

XXIV anantaraṃ ya ēkāṃ pōṭalikāṃ labd-
havān, sa ētya kathitavān, hē prabhō, tvāṃ
kaṭhīnanaraṃ jñātavān, tvayā yatra nōptaṃ,
tatraiva kṛtyatē, yatra ca na kīrṇaṃ, tatraiva
saṃgr̥hyatē|

XXV atōhaṃ saśaṅkaḥ san gatvā tava mudrā
bhūmadhyē saṃgōpya sthāpitavān, paśya, tava
yat tadēva gr̥hāṇa|

XXVI tadā tasya prabhuḥ pratyavadat rē
duṣṭālasa dāsa, yatrāhaṃ na vapāmi, tatra
chinadmi, yatra ca na kirāmi, tatrēva
saṃgr̥hlāmīti cēdajānāstarhi

XXVII vaṇikṣu mama vittārpaṇaṃ
tavōcitamāsīt, yēnāhamāgatya vṛdvayā sākaṃ
mūlamudrāḥ prāpsyam|

XXVIII atōsmāt tāṃ pōṭalikāṃ ādāya yasya daśa
pōṭalikāḥ santi tasmīnarpayata |

XXIX yēna vardvyatē tasmīnnaivārpiṣyatē, ta-
syaiva ca bāhulyaṃ bhaviṣyati, kintu yēna
na vardvyatē, tasyāntikē yat kiṅcana tiṣṭhati,
tadapi punarnēṣyatē|

XXX aparaṃ yūyaṃ tamakarmmaṇyaṃ
dāsaṃ nītvā yatra sthānē krandanāṃ
dantagharṣaṇaṅca vidyētē, tasmin
bahirbhūtataṃsi nikṣipata|

XXXI yadā manujasutaḥ pavitradūtān saṅgināḥ
kṛtvā nijaprabhāvēnāgatya nijatējōmayē
siṃhāsānē nivēkṣyati,

XXXII tadā tatsammukhē sarvvajātīyā
janā saṃmēliṣyanti| tatō mēṣapālakō

yathā chāgēbhyō'vīn pṛthak karōti tathā
sōpyēkasmādanyam ittham tān pṛthaka
kṛtvāvīn

XXXIII dakṣiṇē chāgāmśca vāmē sthāpayiṣyati|

XXXIV tataḥ param rājā dakṣiṇasthitān
mānavān vadiṣyati, āgacchata
mattātasyānugrahabhājanāni, yuṣmatkṛta
ā jagadārambhat yad rājyam āsāditaṁ
tadadhikuruta|

XXXV yatō bubhukṣitāya mahyam bhōjyam
adatta, pipāsitāya pēyamadatta, vidēśinaṁ
mām svasthānamanayata,

XXXVI vastrahīnaṁ mām vasanaṁ
paryyadhāpayata, pīḍitaṁ mām
draṣṭumāgacchata, kārāsthāñca mām
vīkṣituma āgacchata|

XXXVII tadā dhārmikāḥ prativadiṣyanti, hē
prabhō, kadā tvām kṣudhitaṁ vīkṣya vayam-
abhōjayāma? vā pipāsitaṁ vīkṣya apāyayāma?

XXXVIII kadā vā tvām vidēśinaṁ vilōkya
svasthānamanayāma? kadā vā tvām nagnaṁ
vīkṣya vasanaṁ paryyadhāpayāma?

XXXIX kadā vā tvām pīḍitaṁ kārāsthāñca
vīkṣya tvadantikamagacchāma?

XL tadānīm rājā tān prativadiṣyati,
yuṣmānahaṁ satyaṁ vadāmi, mamaitēśam
bhrātṛṇām madhyē kañcanaikaṁ
kṣudratamaṁ prati yad akuruta, tanmām
pratyakuruta|

XLI paścāt sa vāmasthitān janān vadiṣyati, rē
śāpagrastāḥ sarvvē, śaitānē tasya dūtēbhyaśca
yō'nantavahnirāsādita āstē, yūyam madantikāt
tamagniṁ gacchata|

XLII yatō kṣudhitāya mahyamāhāraṁ nādatta,
pipāsītāya mahyaṁ pēyaṁ nādatta,

XLIII vidēśinaṁ mām svasthānaṁ
nāyaya, vasanaḥinaṁ mām vasanaṁ na
paryyadhāpayaya, pīḍitaṁ kārāsthāñca mām
vīkṣitum nāgacchata|

XLIV tadā tē prativadiṣyanti, hē prabhō, kadā
tvām kṣudhitaṁ vā pipāsitaṁ vā vidēśinaṁ vā
nagnaṁ vā pīḍitaṁ vā kārāsthaṁ vīkṣya tvām
nāsēvāmahi?

XLV tadā sa tān vadiṣyati, tathyamahaṁ
yuṣmān bravīmi, yuṣmābhireṣām kañcana
kṣōdiṣṭhaṁ prati yannākāri, tanmām pratyēva
nākāri|

XLVI paścādamyantaśāstīm kintu
dhārmikā anantāyuṣaṁ bhōktum yāsyanti|

XXVI

I yīsurētān prastāvān samāpya śiṣyānūcē,

II yuṣmābhi rjñātaṁ dinadvayāt paraṁ
nistāramaha upasthāsyati, tatra manujasutaḥ
kruśēna hantum parakarēṣu samarpiṣyatē|

III tataḥ paraṁ pradhānayajakādhyāpakaprañcaḥ
kiyaphānāmno mahāyajakasyātṭālikāyām
militvā

IV kēnōpāyēna yīsum dhṛtvā hantum
śaknuyuriti mantrayāñcakruḥ|

V kintu tairuktaṁ mahakālē na dharttavayaḥ,
dhṛtē prajānām kalahēna bhavitum śakyatē|

VI tatō baithaniyāpurē śimōnākhyasya
kuṣṭhinō vēśmani yīsau tiṣṭhati

VII kācana yōṣā śvētōpalabhājanēna mahārghyaṃ sugandhi tailamānīya bhōjanāyōpaviśatastasya śirōbhyaṣecat|

VIII kintu tadālōkya tacchiṣyaiḥ kupitairuktaṃ, kuta itthamapavyayatē?

IX cēdidam̐ vyakrēṣyata, tarhi bhūrimūlyam̐ prāpya daridrēbhyō vyatāriṣyata|

X yīsunā tadavagatya tē samuditāḥ, yōṣāmēnām̐ kutō duḥkhinīm̐ kurutha, sā mām̐ prati sādhu karmmakārṣīt|

XI yuṣmākamaṃ samīpē daridrāḥ satatamēvāsātē, kintu yuṣmākamantikēham̐ nāsē satataṃ|

XII sā mama kāyōpari sugandhitailam̐ siktva mama śmaśānadānakarmmakārṣīt|

XIII atōham̐ yuṣmān tathyaṃ vadāmi sarvvasmin jagati yatra yatraiṣa susamācāraḥ pracāriṣyatē, tatra tatraityā nāryyāḥ smaraṇārtham̐ karmmedam̐ pracāriṣyatē|

XIV tatō dvādaśaśiṣyāṇām̐ īṣkariyōṭiyayihūdānāmaka ēkaḥ śiṣyaḥ pradhānayājakānāmantikam̐ gatvā kathitavān,

XV yadi yuṣmākam̐ karēṣu yīsum̐ samarpayāmi, tarhi kiṃ dāsyatha? tadānīm̐ tē tasmai triṃśānmudrā dātuṃ sthīrīkṛtavantaḥ|

XVI sa tadārabhya taṃ parakarēṣu samarpayitum̐ suyogaṃ cēṣṭitavān|

XVII anantaram̐ kiṃvaśūnyapūpaparvvaṇaḥ prathamēhni śiṣyā yīsum̐ upagatya papracchuḥ bhavatkṛtē kutra vyaṃ nistāramahabhōjyam̐ āyōjayiṣyāmaḥ? bhavataḥ kēcchā?

VIII tadā sa gaditavān, madhyēnagaramamukapuṁsaḥ samīpaṁ vrajitvā vadata, guru rgaditavān, matkālaḥ savidhaḥ, saha śiṣyaistvadālayē nistāramahabhōjyaṁ bhōkṣyē|

IX tadā śiṣyā yīśōstādṛśanidēsānurūpakarmma vidhāya tatra nistāramahabhōjyamāsādayāmāsuḥ|

X tataḥ sandhyāyām satyām dvādaśabhiḥ śiṣyaiḥ sākaṁ sa nyaviśat|

XI aparaṁ bhuñjana uktavān yuṣmān tathyaṁ vadāmi, yuṣmākamēkō mām parakarēṣu samarpayīṣyati|

XII tadā tē'tīva duḥkhitā ēkaikaśō vaktumārēbhire, hē prabhō, sa kimahaṁ?

XIII tataḥ sa jagāda, mayā sākaṁ yō janō bhōjanapātrē karaṁ samkṣīpati, sa ēva mām parakarēṣu samarpayīṣyati|

XIV manujasutamadhi yādṛśaṁ likhitamāstē, tadanurūpā tadgati rbhaviṣyati; kintu yēna puṁsā sa parakarēṣu samarpayīṣyatē, hā hā cēt sa nājanīṣyata, tadā tasya kṣēmamabhaviṣyat|

XV tadā yihūdānāmā yō janastaṁ parakarēṣu samarpayīṣyati, sa uktavān, hē gurō, sa kimahaṁ? tataḥ sa pratyuktavān, tvayā satyaṁ gaditam|

XVI anantaraṁ tēṣāmaśanakālē yīśuḥ pūpamādāyēśvariyaḡaḡānānūdya bhamktvā śiṣyēbhyaḥ pradāya jagāda, madva-puḥsvarūpamimaṁ ḡḥītvā khādata|

XVII paścāt sa kaṁsaṁ ḡḥlan īśvariyaḡaḡānānūdya tēbhyaḥ pradāya

kathitavān, sarvvai ryuṣmābhiranēna
pātavyaṃ,

XXVIII yasmādanēkēṣāṃ pāpamarṣaṇāya
pātitaṃ yanmannūtnaniyamārūpaśōṇitaṃ
tadētat|

XXIX aparamahaṃ nūtnagōstanīrasaṃ na
pāsyāmi, tāvat gōstanīphalarasaṃ punaḥ
kadāpi na pāsyāmi|

XXX paścāt tē gītamēkaṃ saṃgīya
jaitunākhyagiriṃ gatavantaḥ|

XXXI tadānīm yīśustānavōcat, asyāṃ
rajanyāmahaṃ yuṣmākaṃ sarvvēṣāṃ
vighnarūpō bhaviṣyāmi, yatō likhitaṃāstē,
"mēṣāṇāṃ rakṣakō yastaṃ prahariṣyāmyahaṃ
tataḥ| mēṣāṇāṃ nivahō nūnaṃ pravikīrṇō
bhaviṣyati"||

XXXII kintu śmaśānāt samutthāya
yuṣmākamaḡrē'haṃ gālīlaṃ gamiṣyāmi|

XXXIII pitarastaṃ prōvāca, bhavāṃścēt
sarvvēṣāṃ vighnarūpō bhavati, tathāpi mama
na bhaviṣyati|

XXXIV tatō yīśunā sa uktaḥ, tubhyamahaṃ
tathyaṃ kathayāmi, yāminyāmasyāṃ
caraṇāyudhasya ravāt pūrvvaṃ tvaṃ māṃ
tri rnāṅgikariṣyasi|

XXXV tataḥ pitara uditavān, yadyapi tvayā
samaṃ marttavyaṃ, tathāpi kadāpi tvāṃ na
nāṅgikariṣyāmi; tathaiva sarvvē ṣiṣyāścōcuḥ|

XXXVI anantaraṃ yīśuḥ ṣiṣyaiḥ sākaṃ
gētśimānīnāmakāṃ sthānaṃ prasthāya tēbhyaḥ
kathitavān, adaḥ sthānaṃ gatvā yāvadaḥ
prārthayiṣyē tāvad yūyamatrōpaviśata|

XXXVII paścāt sa pitarāṃ sivadiyasutau ca saṅgīnaḥ kṛtvā gatavān, śōkākulō'tīva vyathitaśca babhūva|

XXXVIII tānavādīcca mṛtyātānēva matprāṇānāṃ yātānā jāyatē, yūyamatra mayā sārddham jāgṛta|

XXXIX tataḥ sa kiñciddūraṃ gatvādhōmukhaḥ patan prārthayāñcakrē, hē matpitaryadi bhavituṃ śaknōti, tarhi kaṃsō'yaṃ mattō dūraṃ yātu; kintu madicchāvat na bhavatu, tvadicchāvad bhavatu|

XL tataḥ sa śiṣyānupētya tān nidratō nirīkṣya pitarāya kathayāmāsa, yūyaṃ mayā sākaṃ daṇḍamēkamapi jāgarituṃ nāśankuta?

XLI parīkṣāyāṃ na patituṃ jāgṛta prārthayadhvañca; ātmā samudyatōsti, kintu vapu rdurbbalaṃ|

XLII sa dvitīyavāraṃ prārthayāñcakrē, hē mattāta, na pītē yadi kaṃsamidaṃ mattō dūraṃ yātuṃ na śaknōti, tarhi tvadicchāvad bhavatu|

XLIII sa punarētya tān nidratō dadarśa, yatastēṣāṃ nētrāṇi nidrayā pūrṇānyāsan|

XLIV paścāt sa tān vihāya vrajītvā tṛtīyavāraṃ pūrvvavat kathayan prārthitavān|

XLV tataḥ śiṣyānupāgatya gaditavān, sāmprataṃ śayānāḥ kiṃ viśrāmyatha? paśyata, samaya upāsthāt, manujasutaḥ pāpināṃ karēṣu samarpyatē|

XLVI uttiṣṭhata, vayaṃ yāmaḥ, yō māṃ parakarēṣu masarpayīṣyati, paśyata, sa samīpamāyāti|

XLVII
dvādaśāśiṣyāṇāmēkō

ētat kathākathanakālē
yihūdānāmakō

mukhyayājakalōkaprācīnaiḥ prahitān
 asidhāriyaṣṭidhāriṇō manujān gṛhītṵvā
 tatsamīpamupatasthau|

XLVIII asau parakarēśvarpayitā pūrvvaṁ tān
 itthaṁ saṅkētayāmāsa, yamaḥ cumbiṣyē,
 sō'sau manujaḥ,saēva yuṣmābhi rdhāryyatām|

XLIX tadā sa sapadi yīsumupāgatya hē gurō,
 praṇamāmītyuktvā taṁ cucumbē|

L tadā yīstamuvāca, hē mitraṁ
 kimarthamāgatōsi? tadā tairāgatya
 yīsurākramya daghrē|

LI tatō yīśōḥ saṅgināmēkaḥ karaṁ prasāryya
 kōṣādasiṁ bahiṣkr̥tya mahāyājakasya
 dāsamēkamāhatya tasya karṇaṁ cicchēda|

LII tatō yīstam jagāda, khaḍgaṁ svasthānē|
 nidhēhi yatō yē yē janā asiṁ dhārayanti,
 taēvasinā vinaśyanti|

LIII aparaṁ pitā yathā madantikaṁ
 svargīyadūtānām dvādaśavāhinītō'dhikaṁ
 prahiṇuyāt mayā tamuddiśyēdānīmēva tathā
 prārthayituṁ na śakyatē, tvayā kimitthaṁ
 jñāyatē?

LIV tathā satītthaṁ ghaṭiṣyatē dharmmapus-
 takasya yadidaṁ vākyaṁ tat kathaṁ sidhyēt?

LV tadānīm yīsu rjananivahaṁ jagāda,
 yūyaṁ khaḍgayaṣṭiṁ ādāya mām kiṁ cauraṁ
 dharttumāyātāḥ? ahaṁ pratyahaṁ yuṣmābhiḥ
 sākamupaviśya samupādiśam, tadā mām
 nādhārata;

LVI kintu bhaviṣyadvādinām vākyaṇām
 saṁsiddhayē sarvvamētadabhūt| tadā sarvvē
 śiṣyāstaṁ vihāya palāyanta|

LVI anantaram tē manujā yīsum
dhṛtvā yatrādhyāpakaprāñcaḥ
pariṣadam kurvvanta upāviśan tatra
kiyaphānāmakamahāyajakasyāntikam
ninyuḥ|

LVIII kintu śeṣe kiṁ bhaviṣyatīti vēttum pitarō
dūrē tatpaścād vrajivā mahāyajakasyātṭālikam
praviśya dāsaiḥ sahita upāviśat|

LX tadānīm pradhānayājakaprācīnamantriṇaḥ
sarvvē yīsum hantum mṛṣāsākṣyam alipsanta,

LX kintu na lēbhire| anēkeṣu
mṛṣāsākṣiṣvāgatēṣvapi tanna prāpuḥ|

LXI śeṣe dvau mṛṣāsākṣiṇāvāgatya jagadatuḥ,
pumānayamakathayat, ahamīśvaramandiraṁ
bhamktvā dinatrayamadhyē tannirmmāturṁ
śaknōmi|

LXII tadā mahāyājaka utthāya yīsum avādīt|
tvam kimapi na prativadasi? tvāmadhi kimētē
sākṣyam vadanti?

LXIII kintu yīsu rmaunībhūya tasyau| tatō
mahāyājaka uktavān, tvām amarēśvaranāmnā
śapayāmi, tvamīśvarasya putrō'bhiṣiktō
bhavasi navēti vada|

LXIV yīsuḥ pratyavadat, tvam satyamuk-
tavān; ahaṁ yuṣmān tathyaṁ vadāmi,
itaḥparam manujasutaṁ sarvvaśaktimatō
dakṣiṇapārsvē sthātuṁ gagaṇasthaṁ
jaladharānāruhyāyāntaṁ vīkṣadhvē|

LXV tadā mahāyājako nijavasaṇam
chittvā jagāda, ēṣa īśvaram ninditavān,
asmākamaparasākṣyēṇa kiṁ prayōjanaṁ?

paśyata, yūyamēvāśyāsyād īśvaranindām
śrutavantah,

LXVI yuśmābhiḥ kim vivicyatē? tē pratyūcuḥ,
vadhārḥo'yaṃ|

LXVII tatō lōkaistadāsyē niṣṭhīvitam̐ kēcit
pratamāhatya kēcicca capēṭamāhatya
babhāṣirē,

LXVIII hē khrīṣṭa tvām kaścapēṭamāhatavān?
iti gaṇayitvā vadāsmān|

LXX pitarō bahiraṅgana upaviśati,
tadānīmēkā dāsī tamupāgatya babhāṣē, tvam̐
gālīliyaīśōḥ saḥacaraēkaḥ|

LXX kintu sa sarvvēśām samakṣam
anaṅgīkṛtyāvādīt, tvayā yaducyatē,
tadarthamaham̐ na vēdmi|

LXXI tadā tasmin bahirdvāram̐ gatē 'nyā dāsī
tam̐ nirīkṣya tatratyajanānavadat, ayamapi
nāsaratiyaīśunā sārddham āsīt|

LXXII tataḥ sa śapathēna punaranaṅgīkṛtya
kathitavān, tam̐ naram̐ na paricinōmi|

LXXIII kṣaṇāt param̐ tiṣṭhantō janā ētya
pitaram̐ avadan, tvamavaśyam̐ tēṣāmēka iti
tvaduccāraṇamēva dyōtayati|

LXXIV kintu sō'bhiśapya kathitavān, tam̐ janam̐
nāham̐ paricinōmi, tadā sapadi kukkuṭō rurāva|

LXXV kukkuṭaravāt prāk tvam̐ mām̐
trirapāhnōśyasē, yaiṣā vāg yīśunāvādi tam̐
pitarah̐ saṃsmṛtya bahiritvā khedād bhṛśam̐
cakranda|

XXVII

^I prabhātē jātē pradhānayājakalōkaprācīnā
yīśum̐ hantum̐ tatpratikūlam̐ mantrayitvā

II taṁ badvṽ nītvā pantīyapīlātākhyādhipē samarpayāmāsuḥ|

III tatō yīśōḥ parakarēvvarpayitā yihūdāstatprāṇādaṇḍājñām viditvā santap-tamanāḥ pradhānayājakalōkaprācīnānām samakṣaṁ tāstrīmśanmudrāḥ pratidāyāvādīt,

IV ētannirāgōnaraprāṇaparakarārpaṇāt kaluṣaṁ kṛtavānahaṁ| tadā ta uditavantaḥ, tēnāsmākaṁ kiṁ? tvayā tad budhyatām|

V tatō yihūdā mandiramadhyē tā mudrā nikṣīpya prasthitavān itvā ca svayamātmānamudbabandha|

VI paścāt pradhānayājakāstā mudrā ādāya kathitavantaḥ, etā mudrāḥ śōṇitamūlyaṁ tasmād bhāṇḍāgārē na nidhātavyāḥ|

VII anantaraṁ tē mantrayitvā vidēśinām śmaśānasthānyā tābhiḥ kulālasya kṣētramakrīṇan|

VIII atō'dyāpi tatsthānaṁ raktakṣētraṁ vadanti|

IX itthaṁ sati isrāyēlīyasantānai ryasya mūlyaṁ nirupitaṁ, tasya trīmśanmudrāmānaṁ mūlyaṁ

X mām prati paramēśvarasyādēśāt tēbhya ādīyata, tēna ca kulālasya kṣētraṁ kṛtamiti yadvacanaṁ yirimiyabhaviṣyadvādinā prōktaṁ tat tadāsidhyat|

XI anantaraṁ yīśau tadadhipatēḥ sammukha upatiṣṭhati sa taṁ papraccha, tvaṁ kiṁ yihūdīyānām rājā? tadā yīśustamavadat, tvaṁ satyamuktavān|

XII kintu pradhānayājakaprācīnairabhiyuktēna
tēna kimapi na pratyavādi|

XIII tataḥ pīlātēna sa udiṭaḥ, imē
tvatpratikūlataḥ kati kati sāksyaṃ dadati, tat
tvaṃ na śṛṇōṣi?

XIV tathāpi sa tēṣāmēkasyāpi vacasa ut-
taraṃ nōditavān; tēna sō'dhipati rmahācitraṃ
vidāmāsa|

XV anyacca tanmahakālē'dhipatērētadr̥śī
rātirāsīt, prajā yaṃ kañcana bandhinaṃ
yācantē, tamēva sa mōcayātīti|

XVI tadānīm barabbānāmā kaścit
khyātabandhyāsīt|

XVII tataḥ pīlāstatra militān lōkān
apṛcchat, eṣa barabbā bandhī khrīṣṭavikhyātō
yīśuścaitayōḥ kaṃ mōcayiṣyāmi? yuṣmākaṃ
kimīpsitaṃ?

XVIII tairīṣyayā sa samarpita iti sa jñātavān|

XIX aparaṃ vicārāsanōpavēśanakālē pīlātsya
patnī bhṛtyaṃ prahitya tasmai kathayāmāsa,
taṃ dhārmikamanujaṃ prati tvayā kimapi
na kartavyaṃ; yasmāt tatkr̥tē'dyāhaṃ svapnē
prabhūtaḥṣṭamalabhē|

XX anantaraṃ pradhānayājakaprācīnā
barabbāṃ yācitvādātum yīśuñca hantum
sakalalōkān prāvarttayan|

XXI tatō'dhipatistān pṛṣṭavān, ētayōḥ kama-
haṃ mōcayiṣyāmi? yuṣmākaṃ kēcchā? tē
prōcu rbarabbāṃ|

XXII tadā pīlātaḥ papraccha, tarhi yaṃ
khrīṣṭaṃ vadanti, taṃ yīśuṃ kiṃ kariṣyāmi?
sarvvē kathayāmāsuḥ, sa kruśēna vidhyatām|

XXIII tatō'dhipatiravādīt, kutaḥ? kim tēnāparāddham? kintu tē punarucāi rjagaduḥ, sa kruśēna vidhyatām|

XXIV tadā nijavākyamagrāhyamabhūt, kalahaścāpyabhūt, pīlāta iti vilōkyā lōkānām samakṣam tōyamādāya karau prakṣālyāvōcat, ētasya dhārmikamanuṣyasya śōṇitapātē nirdōṣō'ham, yuṣmābhīrēva tad budhyatām|

XXV tadā sarvvāḥ prajāḥ pratyavōcan, tasya śōṇitapātāparādhō'smākam asmat-santānānāñcōpari bhavatu|

XXVI tataḥ sa tēṣām samīpē barabbām mōcayāmāsa yīśuntu kaṣābhīrāhatya kruśēna vēdhitum samarpayāmāsa|

XXVII anantaram adhipatēḥ sēnā adhipatē rgrḥam yīśumānīya tasya samīpē sēnāsamūham sañjagrḥuḥ|

XXVIII tatastē tasya vasanam mōcayitvā kṛṣṇalōhitavarṇavasanam paridhāpayāmāsuḥ

XXIX kaṇṭakānām mukuṭam nirmmāya tac-chirasi daduḥ, tasya dakṣiṇakarē vētramēkam dattvā tasya sammukhē jānūni pātayitvā, hē yihūdīyānām rājan, tubhyaḥ nama ityuktvā tam tiraścakruḥ,

XXX tatastasya gātrē niṣṭhivam datvā tēna vētrēna śīra ājaghuḥ|

XXXI ittham tam tiraskṛtya tad vasanam mōcayitvā punarnijavasanam paridhāpayāñcakruḥ, tam kruśēna vēdhitum nītavantaḥ|

XXXII paścāttē bahīrbhūya kurīṇīyam śīmōnnāmamakamēkam vilōkyā kruśam vōḍhum tamādadirē|

XXXIII anantaram gulgaltām arthāt
śiraskapālanāmakasthānamu pasthāya tē
yīśavē pittamiśritāmlarasam pātum daduḥ,

XXXIV kintu sa tamāsvādyā na papau|

XXXV tadānīm tē taṁ kruśēna saṁvidhya
tasya vasanāni guṭikāpātēna vibhajya jagṛhuḥ,
tasmāt, vibhajantē'dhariyam mē tē manuṣyāḥ
parasparam| maduttariyavastrārtham

guṭikām pātayanti ca|| yadētadvacanam
bhaviṣyadvādibhiruktamāsīt, tadā tad asidhyat,

XXXVI paścāt tē tatrōpaviśya
tadrakṣaṇakarvvaṇi niyuktāstasthuḥ|

XXXVII aparam eṣa yihūdīyānām rājā
yīśurityapavādalipipatram tacchirasa ūrdvve
yōjayāmāsuḥ|

XXXVIII tatastasya vāmē dakṣiṇē ca dvau cairau
tēna sākam kruśēna vividhuḥ|

XXXIX tadā pānthā nijaśirō lāḍayitvā taṁ nin-
dantō jagaduḥ,

XL hē īśvaramandirabhañjaka di-
natrayē tannirmmātaḥ svam rakṣa,
cēttvamīśvarasutastarhi kruśādavarōha|

XLI pradhānayājakādhyāpakaprācīnāśca
tathā tiraskṛtya jagaduḥ,

XLII sō'nyajanānāvat, kintu svamavitum
na śaknōti| yadīsrāyēlō rājā bhavēt,
tarhīdānīmēva kruśādavarōhatu, tēna taṁ
vayam pratyēṣyāmaḥ|

XLIII sa īśvarē pratyāśāmakarōt,
yadīśvarastasmin santuṣṭastarhīdānīmēva
tamavēt, yataḥ sa uktavān ahamīśvarasutaḥ|

XLIV yau stēnau sākam tēna kruśēna viddhau
tau tadvadēva taṁ ninindatuḥ|

XLV tadā dvitīyayāmāt tṛtīyayāmaṁ yāvat sarvvadēśē tamiraṁ babhūva,

XLVI tṛtīyayāmē "ēli ēli lāmā śivaktanī", arthāt madīśvara madīśvara kutō māmatyākṣīḥ? yīśuruccairiti jagāda|

XLVII tadā tatra sthitāḥ kēcit tat śrutvā babhāṣirē, ayam ēliyamāhūyati|

XLVIII tēśāṁ madhyād ēkaḥ śīghraṁ gatvā spañjaṁ gṛhītvā tatrāmlarasāṁ dattvā nalēna pātum tasmai dadau |

XLIX itarē'kathayan tiṣṭhata, taṁ rakṣitum ēliya āyāti navēti paśyāmaḥ|

L yīśuḥ punarucairāhūya prāṇān jahau |

LI tatō mandirasya vicchēdavasānam ūrdvvādadhō yāvat chidyamānaṁ dvidhābhavat,

LII bhūmiścakampē bhūdharōvyadīryyata ca | śmaśānē muktē bhūripuṇyavatāṁ suptadēhā udatiṣṭhan,

LIII śmaśānād vahirbhūya tadutthānāt paraṁ puṇyapuraṁ gatvā bahujanān darśayāmāsuḥ|

LIV yīśurakṣaṇāya niyuktaḥ śatasēnāpatistatsaṅginaśca tādrṣīm bhūkampādighaṭanāṁ drṣṭvā bhītā avadan, ēṣa īśvaraputrō bhavati|

LV yā bahuyōṣitō yīśum sēvamānā gālilastatpaścādāgatāstāsāṁ madhyē

LVI magdalīnī mariyam yākūbyōśyō rmātā yā mariyam sibadiyaputrayō rmātā ca yōṣita ētā dūrē tiṣṭhantyo dadṛṣuḥ|

LVII sandhyāyām satyam arimathiyānagarasya yūṣaphnāmā dhanī manujō yīśōḥ śiṣyatvāt

LVIII pīlātasya samīpaṃ gatvā yīsōḥ kāyaṃ
yayācē, tēna pīlātaḥ kāyaṃ dātum ādidēsa|

LIX yūṣaph tatkāyaṃ nītvā
śucivastrēṇācchādya

LX svārthaṃ śailē yat śmaśānaṃ cakhāna,
tanmadhyē tatkāyaṃ nidhāya tasya dvāri
vṛhatpāṣāṇaṃ dadau|

LXI kintu magdalīnī mariyam anyamariyam ētē
striyau tatra śmaśānasammukha upaviviśatuḥ|

LXII tadanantaraṃ nistārōtsavasyāyōjanadināt
parē'hani pradhānayājakāḥ phirūśinaśca mil-
itvā pīlātamupāgatyaākathayan,

LXIII hē mahēccha sa pratārakō
jīvana akathayat, dinatrayāt paraṃ
śmaśānādutthāsyāmi tadvākyāṃ smarāmō
vayaṃ;

LXIV tasmāt tṛtīyadināṃ yāvat tat
śmaśānaṃ rakṣitumādiśatu, nōcēt tacchiṣyā
yāminyāmāgatya taṃ hṛtvā lōkān
vadiṣyanti, sa śmaśānādudatiṣṭhat, tathā
sati prathamabhrāntēḥ sēṣiyabhrānti rmahati
bhaviṣyati|

LXV tadā pīlāta avādīt, yuṣmākaṃ samīpē
rakṣigaṇa āstē, yūyaṃ gatvā yathā sādhyāṃ
rakṣayata|

LXVI tatastē gatvā taddūrapāṣāṇaṃ
mudrāṅkitaṃ kṛtvā rakṣigaṇaṃ niyōjya
śmaśānaṃ rakṣayāmāsuḥ|

XXVIII

I tataḥ paraṃ viśrāmavārasya sēṣē
saptāhaprathamadinasya prabhōtē jātē

magdalīnī mariyam anyamariyam ca śmaśānaṁ
draṣṭumāgatā|

II tadā mahān bhūkampō'bhavat;
paramēśvarīyadūtaḥ svargādavaruhya
śmaśānadvārāt pāṣāṇamapasāryya tadu-
paryyupavivēśa|

III tadvadanaṁ vidyudvat tējōmayam vasaṇam
himaśubhrañca|

IV tadānīm rakṣiṇastadbhayāt kampitā
mṛtavad babhūvaḥ|

V sa dūtō yōṣitō jagāda, yūyam mā bhaiṣṭa,
kruśahatayīsum mṛgayadhvē tadahaṁ vēdmi|

VI sō'tra nāsti, yathāvadat tathōtthitavān; ētat
prabhōḥ śayanasthānaṁ paśyata|

VII tūrṇam gatvā tacchiṣyān iti vadata,
sa śmaśānād udatiṣṭhat, yuṣmākamagrē
gālīlam yāsyati yūyam tatra taṁ vīkṣiṣyadhvē,
paśyatāhaṁ vārttāmimām yuṣmānavādiṣam|

VIII tatastā bhayāt mahānandāñca śmaśānāt
tūrṇam bahirbhūya tacchiṣyān vārttām vaktum
dhāvitavatyah| kintu śiṣyān vārttām vaktum
yānti, tadā yīśu rdarśanaṁ dattvā tā jagāda,

IX yuṣmākam kalyāṇam bhūyāt, tatastā āgatya
tatpādayōḥ patitvā praṇēmuḥ|

X yīśustā avādīt, mā bibhīta, yūyam gatvā
mama bhrātrṇ gālīlam yātum vadata, tatra tē
mām drakṣyanti|

XI striyō gacchanti, tadā rakṣiṇām kēcit
puraṁ gatvā yadyad ghaṭitaṁ tatsarvvaṁ
pradhānayājakān jñāpitavantaḥ|

XII tē prācīnaiḥ samaṁ saṁsadaṁ
kṛtvā mantrayantō bahumudrāḥ sēnābhyō
dattvāvadan,

XIII asmāsu nidritēṣu tacchiṣyā
yāminyāmāgatya taṁ hṛtvānayan, iti yūyaṁ
pracārayata|

XIV yadyētadadhipatēḥ śrōtragōcarībhavēt,
tarhi taṁ bōdhayitvā yuṣmānaviṣyāmaḥ|

XV tatastē mudrā gṛhītvā śikṣānurūpaṁ kar-
mma cakruḥ, yihūdīyānāṁ madhyē tasyādyāpi
kiṁvadantī vidyatē|

XVI ēkādaśa śiṣyā yīsunirūpitāgālilasyādrim
gatvā

XVII tatra taṁ saṁvīkṣya praṇēmuḥ, kintu kēcit
sandigdhavantaḥ|

XVIII yīrustēṣāṁ samīpamāgatya vyāhṛtavān,
svargamēdinyōḥ sarvvādhipatitvabhārō may-
yarpita āstē|

XIX atō yūyaṁ prayāya sarvvadēśīyān śiṣyān
kṛtvā pituḥ putrasya pavitrasyātmanaśca
nāmnā tānavagāhayata; ahaṁ yuṣmān
yadyadādiśaṁ tadapi pālayituṁ tānupādiśata|

XX paśyata, jagadantaṁ yāvat sadāhaṁ
yuṣmābhiḥ sākaṁ tiṣṭhāmi| iti |

**Sanskrit Bible (NT) in ISO Script
(satyavēdaḥ|)
New Testament in Sanskrit Language; printed in ISO
Script**

copyright © 2018 SanskritBible.in

Language: Sanskrit

Contributor: SanskritBible.in

Thank you for your interest in Sanskrit Bible.

Sanskrit Bible (NT) is freely available in 22 different scripts of your choice. This edition is in ISO script and is based on the Sanskrit translation of the Holy Bible published by Calcutta Baptist Missionaries in 1851. Please visit SanskritBible.in to learn more about Sanskrit Bible and to download various free Christian literature.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-01-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

e980a224-a0df-57fa-9b69-0c32db75f5fc